

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTGIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **43**

DEN 26 OKT. 1924

PRIS: 35 ÖRE

REDAKTÖR
EVA BERGSTRÖM

Fru Agnes Undén,

*maka till den nye utrikesministern,
blir nu värdinna i det gamla
vackra utrikesminister-
hotellet.*

K R Ö N I K A

DEN NYA MINISTÄREN ÄR TILLSATT och samtidigt klistrades alla Stockholms plank fulla med affischer: De Blindas Dag. Det var en händelse som såg ut som en tanke för att inte säga misstanke. Inte kan man i alla fall anklaga Trygger ty han han sitter nog i sin praktvilla, sveper morgonrocken om sig och säger med den pensionerade stinsen: där urspårar ett tåg, det ger jag hin i!

I sin likgiltighet för de politiska händelserna har han bara en medtävlare, nämligen statsministerns maka. Tala inte med Anna Branting om frihetsgudinnan utan att känna snittet på densamma volanger ty partibetänkanden och utskottsmemorial i all ära men nog är den estetiska njutningen av en vacker kvinnodräkt angenäm tillräckligt, tycker Anna Branting. Och det äro damerna förmodligen benägna att ge henne rätt i. Man får förlåta dem som inte älska att slungas omkring på politikens oroliga och lömska vågor och som förresten äro beredda att instämma i Nalle Frestadius ord: va pratar dom om underklass, det finns bara hyggligt folk och fähundar, det är hela skillna'n. Men, tillade hon, det är förstås bekvämare att dela upp samhället efter löskragen. Annars blir det ju litet spräckligt, ty rackare finns överallt.

Frestadius var en rolig man men han knäckte inte samhällsfrågorna på samma spirituella sätt som Stockholms kommentant som på ett folkmöte dit han blivit inbjuden fick sin socialistiska mottalare att bli svaret skyldig genom att citera en fransmans berömda ord: den som inte är socialist vid 17 års ålder har inget hjärta men den som är socialist vid 25 år har inget huvud!

När nu Branting skall efter sitt fortfarande 17-åriga huvud reda upp de tilltrasslade trådarna kunde han gärna börja med de elektriska. Eftersom rolen av ljusspridare naturligtvis tilltalar honom bör han tillse att den elektriska strejkens snara avslutning ger lyse åt de många svenska hem som nu ligga i ett mörker värre än vad den otäcka reaktionen nånsin åstadkommit. Vill man se en tragikomisk förening av modernaste nutid och gångna decenniernas ofull-

komlighet så studera den nyaste skyskrapan vid Kungsgatan där de inflyttade få nöja sig med stearinljus och fotogenlampor och leka 70-tal medan de knoga de 16 trapporna upp eller hur högt på himlastegen som ödet behagat placera dem. Att vara springpojke i en skyskrapa utan hiss är lika obehagligt som att agera tandläkare där utan elektrisk kraft för sin bormaskin eller hårfrisörska utan ström för sina hårtänger. Södra Kungstornet (inom parentes: ett valhänt och opraktiskt namn. Varför icke kalla de bägge pendangerna Kungs- och Drottningtornet?) står som skolexempel på hur tafatt man numera känner sig utan att ha den elektriska gnistan.

En upplysning gavs härom dagen då man såg porträttet av en framstående vetenskapsman och fann att han hade högra armen missväxt. Det ökar ju i hög grad hans berömmelse att han trots detta kunnat utföra sin stora livsgärning. Men egendomligt nog hade ingen människa sett det förr och ingen senare heller annat än målaren som gjorde bilden. Hur vore det att istället för dessa officiella koloreringar sätta upp helt rätt och slätt ett porträtt av Flodin eller Jæger eller någon annan framstående fotograf? Men invänder hr Kluddberg. Vi konstnärer ska väl också leva! Javisst. Som snickare. Haupt målade nog också tavlor i sin ungdom, innan han var förständig att slå om.

Men då och då stiger en gudom hit ner och bländar oss arma utsocknes med sin konst, såsom nu senast Simonsson som haft exposition å Svensk-franska konstighetsgalleriet. Jag fick inte tillfälle att se den men i en tidning avbildades en av hans dukar och jag fann att den store mannen målat en närapå riktig tavla, en som en akademielev nästan kunnat göra. Vad är meningen? Blåsa nya vindar ute i Europa? Växer det inga fyrkantiga äpplen mer, har parisiskan inte längre ett öga på Place de la Concorde och det andra på spetsen av Notre Dame?

Den som vill veta hur det ser ut i värld-

den tillrådes förresten att studera markis Lagergrens Mitt livs minnen. Tredje delen har kommit ut nu i dagarna och är en angenäm lektyr liksom de föregående. Lagergren berättar bland annat att han varit på besök i Pau och naturligtvis ville han se den byggnad där vårt kungahus stamfar var född. En marmorskiva på fasaden påminner om platsens ryktbarhet. Huset är förresten oansenligt och har endast två våningar. Vid sidan av den kungliga inskriften hängde för tillfället en liten annan tavla med den prosaiska uppgiften att meddela att där fanns rum att hyra.

Uppfylld av det stora minnet steg Lagergren in för att bli förevisad rummet där konung Karl Johan sett dagens ljus. Han närmade sig en gammal fet kvinna i portgången och började: pardon, madame, kan jag få se rummet — — — Mera hann han inte få fram förrän hon ivrigt avbröt: javisst monsieur, var så god och stig upp. Hon följde Lagergren beskäftigt hack i häl och slog upp dörren på vid gavel.

Lagergren stannade häpen på tröskeln. Det var ett förskräckligt rum och i sitt ostädade skick än mera motbjudande.

»Mon Dieu», stammade Lagergren när han kommit ditin och sett sig omkring. »detta är således rummet» — — —

»Oui, monsieur!»

»— — — där kungen föddes.»

»Vilken?» svarade frun och såg på Lagergren som om han vore rubbad.

»Men kungen av Sverige vetja — — — Bernadotte.»

»Det känner jag inte till», sade hon och gick baklänges mot trappan, fixerande Lagergren, liksom rädd att han skulle ta sig till något galet.

»Men ni sade ju att detta var rummet han föddes i?»

»Aldrig på tiden», svarade den feta frun och blev arg när hon märkte att det inte var en spekulant som besvärat henne. Om konung Karl Johan eller marskalk Bernadotte hade hon aldrig nånsin hört talas.

Ack världsligt rykte är ju blott en vindfläkt! sade redan Dante.

CELESTIN.

Mitt självporträtt.

Ombedd att lämna en liten karaktäristik av sitt eget charmanta jag, har operasångerskan fru Göta Ljungberg lämnat följande skämtsamma bekännelse:

Utseende? — Som Moder Svea!

Vilken stad i världen tycker Ni bäst om? — London, förstäss — just nu!

Vad sjunger Ni helst? — Lika gärna Salome som Margareta i Faust!

Vilken sport sätter Ni främst? — Dans och gymnastik!

Vad är Er hobby? — Köpa hattar!

Hur skulle Ni vilja göra Stockholm gladare? — Flytta det långt söderut!

Var vill Ni tillbringa Er semester? — I Italien eller Smålands urskogar!

Tycker Ni om shinglat hår? — Ja mycket!

Er lyckligaste dag? — Den säger jag inte!

Göta Ljungberg sådan den elaka karrikaturtecknaren i hovkapellet ser henne.

Göta Ljungberg.

Er favoriträtt? — Rysk kaviar!

Er favoritblomma? — Liljekonvalje!

Ert valspråk? — Att glömma tråkigheter!

Vad är det värsta Ni vet? — Skriva brev!

Vad är det bästa Ni vet? — När det går lätt att sjunga!

Vad tycker Ni bäst om? — Goda och trevliga människor, äpplen och apelsiner! Konfekt — men ack, man måste ju tänka på sin figur, vill säga på publiken. Åka bil — långt, gå på andra teatrar och på bio, vandra i skogen och höra små pippifåglar sjunga, samt att försöka vara snäll och rar själv!

Favoritdjur? — Min hund Hurry — en vit engelsk setter!

Om Ni inte vore Göta Ljungberg, vad ville Ni då vara? — En tindrande stjärna på himlavalvet!

Göta Ljungberg.

Ett pälsverk

från Arvid Lindahls Päls-modeaffär,

7 Biblioteksgatan 7

bereder alltid en
Dam den största

GLÄDJE

Obs! I kulören, kvalitetén och det noggranna arbetet ligger Pälsverkets stora värde.

Obs! Importerat dussinarbete kan därför aldrig jämföras med min tillverkning.

STATSMINISTERFRU FÖR TREDJE GÅNGEN

ETT BESÖK HOS ANNA BRANTING I REGERINGSSKIFTETS DAGAR.

LIKSOM FRU BRANTING ÄLSKAR Paris har det alltid svept som en doft av Paris kring hennes lilla person. Detta bestickande, eleganta, som sätter fart på blickar och tungor. Något stilla och slätstruket nummer i den stora massan av svenskt folk kunde Anna Branting knappast bli. Kom så till hennes fascinerande person den svåra och omdebatterade ställningen som vår första stora socialistministers maka.

Om det inte funnes några partier och Anna Branting inte vore socialistchefens maka skulle säkert alla tungor förenas i en komplimang för den förtjusande blandning av aristokrat och demokrat, som hon representerar. Just en sådan blandning bör väl på ett eller annat sätt vara till finnas hos den idealmänniska, som en förpinad och käbblande mänsklighet gemensamt drömmer om, fastän vägarna till drömmarnas mål äro legio. Men vilken gammal sanning är det icke, att den sanne aristokraten är den sanne demokraten och tvärtom?!

Fru Branting säger själv: »jag är människa» — nå, hon säger det inte så pretentiöst som det kanske ser ut i tryck, utan endast som replik på en fråga i en salongskonversation, men det ger en god bild av henne. Hon står vid sidan av en stridens man, men själv har hon aldrig deltagit i striden. Hon är inte varken särskilt politiskt eller socialt intresserad, man har heller icke hört, att hon deltagit i några kvinnosaksstrider. Hon tillhör en av dessa lyckliga och förståndiga, som sysslat med neutralare ting. Anna Branting har givit sig tid att framförallt odla sina intressen för litteratur, konst, musik, hem, natur, människor och djur. Hon har varit en spirituellt författarinna och teaterrecensent, hös vilken vi funnit något av den eleganta penna och klara, smidiga tankegång, som fru Branting beundrar hos det franska. Nu doppar hon dock inte längre pennen i sitt skarpa bläck, utan njuter en välförtjänt vila.

Det är nu tredje gången Anna Branting blir en av rikets första damer. Hon är vid detta laget ganska van vid sensationen och dessutom som klippt och skuren att vara

Fru Anna Branting.

Sverige har i dagarna fått ny regering, för vilken Hjalmar Branting står i spetsen. Platsen som en av rikets första damer intas åter av fru Anna Branting, fastän hon denna gång stannar som värdinna i sitt eget vackra hem. Hon tecknas här i några rader från en intervju.

grande dame i en lysande samling — det låter kanske litet bakvänt, men Anna Branting skulle man gott kunna tänka sig som en graciös representant för l'ancien regime, en av dessa förnäma, vittra och spirituella damer, som höllo politisk och litterär salong under en kejsarlig glansperiod. Genast

ett första ytligt sammanträffande med fru Branting ger detta intryck, även om intervjuaren ur yrkessynpunkt finner henne alltför tillknäppt och lakonisk i röjandet av sin person och sina intressen. Det är i regeringsskiftets brådaste dagar, men fru Branting är nog älskvärd att ge bort en pratstund i sin vackra och behagliga salong i hemmet vid Norrtullsgatan, där lugnet är så ostört och stilla som om inga regeringsskiften i världen snuddat vid dess atmosfär.

»Jag tycker om Frankrike», berättar fru Branting. »Hur skulle man vara för att inte tycka om det? Jag tycker om Paris. Dess breda, vackra gator, vida platser och vackra parker. Jag beundrar det franska liv, som icke är turisternas nöjesliv. Det fina franska hemlivet. Och jag beundrar den franska kvinnan, den duktiga, arbetsamma, praktiska, intelligenta och kultiverade franska kvinna, som jag träffat i så många franska hem. Hennes elegans och medfödda oförligenliga förmåga att klä sig tjuvar mig också.

Jag tycker om Stockholm, men inte dess många trånga gator. Jag tycker om Stockholms teatrar, men går hellre på biograf, där jag känner mig mera i lugn och ro. Jag älskar mitt hem och vill allra helst vara där. Jag tycker om att läsa — nu är det den

moderna amerikanska litteraturen, som jag slagit mig på och där finns mycket att hämta. Men jag avskyr den moderna litteratur, som är sliskt erotisk betonad. Jag tycker om djur och blir upprörd, om jag på vintern får se en häst stå och vänta utan täcke. Mest av alla djur tycker jag dock om min hund, Lillebill, och min nya katt, två kamrater, som trivas riktigt bra ihop. Och så tycker jag om att få vara i lugn och ro.»

Men av lugn och ro blir det väl nu återigen litet för fru Branting, om hon nu någonsin har mycket av det. Ty är det inte statsministerliga representationsplikter, så är det ständiga arbetsresor i Europa, då hon som alltid troget är vid sin mans sida. EBE.

SJÖSTYCKE. Av ANATOLE FRANCE

Kring kustens branta klev i gryningen, som tiger,
kring hav och sand ett dok i bleka toner stiger,
och i en fredlig bukt nu vaknar slup vid slup,
när solen dyker upp ur österns skumma djup.
Hon sveper över hav det flammande schabraket:
ett rosenfärgat skär i fjärran böljar naket.
Nu första strålen när till släntans högsta krön,
där gräsets spåda brodd begynner färgas grön
och fönstrens rutor snart av ljusreflexer randas.

Hur himlen dricker ljus och spänner bröst och andas!
Nu höres larmet vagt, och slut är rymdens frid,
när mänskorna med rop stå upp till dagens id.
Så trippa hustrur små i träskor ned till stranden,
där karlarne brett ut sitt fiskedon på sanden,
och solen trummar käckt på deras rygg revelj
till fiskens sprattlande i kassarna av sälj.
En gubbe i en grop, helt kringtyrd utav spånor,

kalfatrar under sång ett skrov med beck och blånor.
Men högst på strandens brink bland vita tistelblad
två tullmän gå i stram och värdig vaktparad.
Igenom dusket ses en båts latinska segel,
vars trekant lyser vit hän över vattnets spegel.
En gammal sjöbjörn står och famnar vidden just
på skeppets höga back: han prövar vädrens pust.
ANE RANDEL.

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

DET LITTE RÄRA LIVET

EN FÖRFATTARINNA, SOM GER UT EN NY BOK EFTER FLERÅRIG TYSTNAD. — AV MARIKA STJERNSTEDT.

EN AFTON KRING SEKELSKIFTET, alltså för snart tjugofem år sedan, diskuteras i ett sällskap den då aktuella litteraturen och särskilt den av kvinnohand. Jag minns hur en av de närvarande, det var fru Kata Dalström, då plötsligt och med stort eftertryck sade:

— Det finns ämne till en stor svensk författarinna, och det är Hilma Angered-Strandberg.

Episoden kom mig i tankarna vid läsningen av fru Angered-Strandbergs nu efter flerårig tystnad utkomna nya bok: *Barbarens son*. Det är verkligen en bok av en, som haft ämne inom sig till en stor författarinna — en bok med äkta dikts allvar och storsyn. I högre grad än något av fru A.-S:s föregående arbeten äger detta verk prägel såväl av hennes inboende skönhetslidelse som av den för henne karaktäristiska intellektualiteten: ett begär att ständigt driva sig själv från position till position, att riva ned vunna resultat i tankearbetet för att nå fram till nya, högre och intensivare. Men man grips dock av en vemodig visshet om att stå inför ett tragiskt öde, då man lägger samman boken, och detta trots att diktverket däri lyckats nå till försoning och slutlig harmoni. Man har förnummit det feberaktiga i dess pulsslag alltför väl; man har känt hur dyrköpt det var. Själva stilen, ett hetsat Per Hallströmskt manér (och icke av Per Hallströms bästa) vittnar om spänning intill bristningsgränsen. I sitt företal till boken skriver Ellen Key om dess hjälte, »barbarens son», träsnidaren i munkåpa — handlingen är förlagd till medeltidens Italien — att han har »oändlighetslängtan i hjärtat». Intryck av denna längtan nästan »over evne» ges oss också ut ur boken av dess skapares författarpersonlighet.

Riktigt »slagit igenom» har väl fru A.-S. aldrig gjort såsom man väntade av henne för tjugofem år sedan. Sjukdom och svårigheter av skilda slag kvävde under långa perioder hennes diktart, hennes produktion är icke stor, och den är ojämn. Rent artistiskt sett ger den rum för anmärkningar. Men det var — och är — dock en osedvanligt stolt, alltid högt syftande och kompromissfri, genom sitt temperaments glöd fångslande författargestalt vi äga i henne. Den nya boken betecknar i varje fall icke blott en bekräftelse därav; den ger i sin målning av en kamp intill döden för sannfärdighetens seger i en människosjäl ett talande dokument om författarinns egen konstnärliga vilja. De som ha sinne för diktning som sådan och intresse för ett författaröde icke blott för dagen, skola, tror jag, med glädje hälsa det livstecken Hilma Angered-Strandberg nu åter givit oss och hoppas för henne på fortsatt arbetslust.

Skald och prosaförfattare i en person.

Det är ett enormt steg från *Barbarens son* med dess passionerade allvar till flertalet av de andra böcker jag i dag med några ord har att anmäla. Ingen av dem når upp till dikts rang — utom Harry

En framstående, men för den större allmänheten föga känd författarinns nya bok skildras här sympatiskt och med värme av Marika Stjernstedt, varjämte hon behandlar ännu några nya mer och mindre betydande alster från höstens bokdisk.

Blombergs vackra och manligt fasta diktsamling *Jorden och Jag* et, ett vittnesbörd om att denne unge skald, (vilken själv betecknar våren som ett redan förgånget), är stadd i stark utveckling och mognad. Genomgående möter man här stråvan från det egna till det mänskliga, från stunden till väldigheten. Harry Blomberg är en poetisk resenär; men han reser ej för att förströ sitt Jag; vad han vill, är att lära detta se *Jorden*, fatta och poetiskt förklara den. Han begagnar sig för övrigt också av prosan och har samtidigt med vershäftet givit ut en mycket levande och tilltalande reseskildring från Island, *Bland vulkaner och varma källor*. Jag har sett den i en recension jämförd med Engströms *Till Häcklefjäll*, vilken där föredrogs; men jag erkänner jag själv haft mera nöje av Blombergs blygsamt sakliga beskrivningar. Det som där fattas i artistisk brio kan undvaras, om man är road av att helt enkelt få veta hur den underliga sagoön tar sig ut för besökaren vilken som helst av idag. Det blir underbart nog ändå, som det är.

Henning von Melsted, som vid detta århundrades början upplevde en glanstid som ungt och lovande litterärt geni, har småningom kommit att ägna sig mer åt juristens än åt författarens kall. Då och då ger han likväl ut en bok, som dock mestadels passerar tämligen obemärkt. Den plats han en gång föreföll kallad till, har han icke hävdad; och detta kommer ej att ändras åtminstone med den nu föreliggande romanen *Den stora karnevalen*. Vad Melsted där har på creditsidan är vad man kunde kalla en »flott» stil; i sina allra bästa ögonblick kan denna ha en, om än snabbt övergående, fläkt av den tidigare Strindbergs. Men denna stil, som hos Strindberg alltid är mättad av mening, och där varje sats träffar ett mål, har här hos imitatören, eller lärjungen, kommit att bli självändamål och täcker — ingenting alls. Den stora karnevalen vill vara en bred krisårsmålning med typer (porträtt) ur specifikt stockholmsk miljö. Porträtten stanna dock vid några rent yttre drag, miljön plottras sönder i en rad osammanhängande miljöavsnitt och romanen, vars första scen, förlagd till ett modernt ljusbadsinstitut, roar såsom tidskiss, förlorar sig, nej, drunknar sedan i scenerier utan spår av bärande innebörd. Hur synd att så slarva bort det tacksamma uppslaget. Inte vet jag om Henning v. Melsted är mannen att ge en samhällsrunsmålning över huvud taget; men bättre ting än denna kvasiroman kan han med all säkerhet åstadkomma, även om han numera själv endast skulle betrakta sig som ama-

tör på vitterlekarens bana. Också en amatör bör dock ha självkritik och vissa sidor ur den föregående produktionen förplikta.

Tre författarinnors nya böcker.

Anna Wahlenberg har givit ut *Syndaren*, också en roman och också den förlagd till den ekonomiska krisperiod, då industripapper svindlande flögo upp eller ner från vecka till vecka. Något bredare panorama åsyftas emellertid icke. *Syndaren* är en enkel jobbare, som spekulerar med sin myndlings förmögenhet. Det går åt skogen först, ändrar sig sedan och blir en utmärkt affär. Men myndlingen, vars misstro väckts, sörjer sig till lungshot, och det hjälper inte att turen gynnat spekulatören och hon sålunda genom honom till sist blivit rik: hon dör av den ådragna soten — och i sin hustrus ögon förblir han en mördare. Hon behandlar honom därefter och försoningen på sista sidan förefaller inte vidare lovande. Det hela verkar ganska konstruerat, om också visst inte utan logik i konstruktionen. Anna Wahlenberg har en viss svaghet för tillkrånglade dussinmänniskor. Dock, ett intet mot den tillkrångling Ulla Bjerne bestått hjälteparet i sin senaste roman med titel: *Olov Gran och Ebba Fincke*.

Jag kan inte hjälpa att när jag såg titeln kom jag strax att tänka på parodi. Vilken förträfflig sammanställning för en parodisk hjälteroman, dessa båda var för sig så oskyldigt utseende namn: Olov Gran och Ebba Fincke! Och det är inte fritt att inte innehållet också ibland snuddar vid det parodiska. Tyvärr alldeles ofrivilligt. Hjältinnan dystert skön, hjälten världsdesillusionerad, översvinnligt ädel. Stolthet utan gräns å omse sidor. Evigt farväl, offer av egen lycka, revolverskott på pjäsens bov — nej, intet fattas. Jag tror emellertid, att när Ulla Bjerne själv läser om den boken om en fem, sex år, avslutar hon sig för att skriva om den och skriva om den bra, med ett litet leende åt sig själv. Hon har här velat skildra starka och hugstora naturer med pänna ur en småfågelsvinge. Det är hela misstaget.

Pänna ur en småfågelsvinge, kan man gott säga att också Annie Åkerhielm använt sig av för att berätta om Alla tanter flicka. Närmare bestämt en karnariefågels. Man kan inte tänka sig någonting mera burfött och tomt. Men boken har den avgjorda förtjänsten att annat aldrig varit meningen. Den ganska pjollriga historien är sammanhållen med säker stil och hand och undandrar sig dessutom försiktigt risken att bli bedömd som trovärdigt tidsdokument, då den börjar med orden: »Det var på den tiden, då det ännu fanns tanter — riktiga tanter». De »riktiga» tanterna äro för övrigt mycket sympatiska och välvilliga, som sagoféer betraktade kanske väl triviala, men dock lika angelägna som den mest tvättäkta fé att ställa allt till rätta för snälla unga flickor, särskilt när det gäller gifte. Jag hoppas nutidens ungdom inte är alltför fördärvad att bli förtjust i dem.

MARIKA STJERNSTEDT.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRANKALLNING OCH KOPIERING SÅST SENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

EN KVINNORNAS SAK

VARFÖR GÖRES INTET FÖR ATT HINDRA VÄLD MOT MINDERÄRIGA?

BARNASKYDD BORDE VÄL MER ÄN något annat vara en kvinnornas hjärtesak, men förhåller det sig så ute i samhällslivet eller inför lagstiftningen? Varför förklunga då alltjämt ångestropen från barn och mödrar ohörda?

Nästan varje gång frågan om sedlighetsförbrytelser mot barn börjar diskuteras, är det som om den vore ny, och dock är den säkert lika gammal som världen själv. Det är väl inte troligt att »grottemannen» skulle ägt högre kultur och sedlighetskänsla än vår tids bildade män, vilken klass de än tillhöra, och det är ju tillräckligt bevisat att detta slags förbrytare höra hemma inom alla läger och yrken.

Det är ju lätt förklarligt att det egentligen är barn ur arbetsklassen, som äro utsatta för överväld, utomhus genom att de ej äro skyddade av äldre person — mor har inte tid själv och barnfröken har hon ej råd att hålla — och inomhus genom inneboende, som bostadsförhållandena tvinga till; därför var det många mödrar som hoppades att när arbetarbarnen blevo så väl representerade i riksdagen skulle en effektivare skyddslag komma till stånd. Men icke ett ord därom. Så kommo kvinnorna. Men de voro för få.

Som vi alla kvinnor med tacksamhet erinra oss, väckte doktor Alfred Petré 1922 i Första kammaren en motion i detta syfte; likaså grosshandlare Lithander från Göteborg — båda motionerna mottagna med ett ganska allmänt oförstående. Men en skrivelse till regeringen beslöts dock.

Tre kvinnomöten anordnades för att be-

Fru Frigga Carlberg, kvinnosaksveteranen i Sverige, instämmer här med Anna Lenah Elgström, som för någon tid sedan berörde samma ämne i Idun, och frågar i belysande och anklagande ordalag, varför intet göres för att hindra och straffa sedlighetsförbrytelser mot barn.

handla frågan. Sv. kvinnors medborgarförbund, Frisinnade kvinnor samt Fredrika Bremerförbundet. Resolutioner fattades i understödjande syfte. Därvid stannade det. Om jag ej misstager mig, tillsattes en beredning, men vad jag med säkerhet vet är att i denna beredning finns ingen kvinna. Vi ha dock en allmänt aktad och kunnig kvinnlig läkarekår, duktiga jurister och en hel del socialt erfarna och arbetsvilliga kvinnor. Men — — — de förstå sig kanske inte på vad som rör barn.

Och kvinnorna? Vi få inte döma dem för hårt — när grottemannen slängde ut det överflödiga barnet genom grottans glugg, hade grottekvinna intet annat att säga än: Ske din vilja, Herre! När Rakel gråter över sina barn och ej vill låta sig tröstas, få vi väl anse oss ha hunnit ett par tusentals år mot civilisationen. Och tårarna flöda fortfarande. — »Men gör ni då ingenting?» frågade jag en mor, vars flicka blivit våldtagen i — Humlegården. »Jag har varit hos läkare», snyftade modern, »och jag klagade för polisen». Därvid blev det — — — Rakel gråter — — I England arbeta kvinnorna energiskt så-

väl inom som utom parlamentet. Till den skildring Anna Lenah Elgström nyligen gav av lady Rhondas insats i arbetet för barnen ber jag få föga några upplysningar i ämnet, hämtade ur The Woman's Leader för d. 10 okt. Hertiginnan av Atholl hade av statssekreteraren för Skottland bett att få upplysning om huru många fall av sedlighetsförbrytelser mot barn under 16 år voro anmälda för polisen under de senaste tre åren; huru många av dessa fall lett till straff; huru många barn berörda; huru många av dessa fall voro förut straffade för samma förbrytelse.

Mr Adamson lämnade följande svar:

Anmälda fall 2,108; straff, sedan bevis funnits 809; antal barn 2,680; antal barn under fem år 352; antal fall upprepad förbrytelse 70.

Nu får man betänka att dessa siffror sällan äro korrekta. Dels skrämmas många barn till tystnad, dels vilja föräldrarna helst hemlighålla saken, modern av ett slags falsk blygsel, fadern av — likgiltighet, tror jag. I de fall jag personligen haft med att göra som överinspektris vid sju barnhem under en lång följd av år, minns jag endast ett, där en gammal sjöman med sin 11-åriga dotter (idiot) vid handen själv gick upp till poliskammaren. Det bör kanske tilläggas att han var änklings.

Kanske en kvinnlig domarekår kommer att spela en roll i denna oss kvinnor så nära liggande fråga. Kanske är den dag ej så långt borta, då Rakel torkar sina tårar och brukar verksammare försvarsmedel.

FRIGGA CARLBERG.

VEM SKÄNKER BORT EN TREVLIG DOCKA?

IDUNS PRISTÄVLAN OM DEN BÄST FÖRFÄRDIGADE JULKLAPPSDOCKAN.

I PARIS HAR ÖPPNATS EN UTSTÄLLNING AV DOCKOR UTVISANDE HUR MODER FÖRÄNDRATS FRÅN 1900 TILL 1924. De 25 små representanterna för varje år äro utförda av en modefirma som med dem velat ge en överblick av de mest karaktäristiska linjerna från i förrgår, igår och i dag. På varje docka är nedlagd den ömaste omsorg för att få fram en levande uttrycksfullhet i rörelsen och dräkten med dess mest typiska tillbehör, antingen det nu gäller en parasoll, en handväska eller en lorgnett.

Hur väl man lyckats framgå av de tre bilderna.

Det börjar långsamt lida mot jul, och det händer att småflickor stanna vid butiksfönstren och säga: »Mamma, när det blir jul kanske jag får en docka, tror mamma det?» Och mamma svarar på mammors vis: »Det beror alldeles på om du är snäll», men börjar i alla fall tänka på det oundvikliga.

Idun vill gärna hjälpa mammorna på traven och föreslå dem att i år förfärdiga dockor själva.

Men det får inte vara vanliga ointressanta dockor, utan levande och naturliga dockor, som ge intryck av en viss tid och dess speciella karaktär, eller — gärna

det, en modern docka med individuella drag.

Men det finns ju barn som inte äro så lyckliga att de ha en mamma till hands att förfärdiga en docka åt dem och för deras räkning är det Idun liksom föregående år vill anordna en utställning av dockor. Vem som helst får naturligtvis delta i tävlingen om den bäst förfärdigade dockan vilken även kan vara inköpt och som belönas med ett pris på 25 kr. Även ett andra pris på 15 kr. och ett tredje på 10 kr. utdelas och alla inlämnade dockor komma att skänkas åt barn, som kanske inte äro så lyckliga att de få en docka i julklapp, därför att deras föräldrar inte ha råd att ge dem en sådan.

Genom att delta i Iduns docktävlan göra ni er själva och andra en glädje.

Dockorna böra vara inlämnade till Iduns redaktion, Mästersamuelsgatan 45, Stockholm, senast den 1 december då tävlingen avgöres.

Ib.

Några dockor av olika tidstyper från dockutställningen i Paris.

Advertisement for Napolitains. It features the brand name in a stylized font, a logo of a person riding a bicycle, and a small image of a product box. Text includes 'Palmeory Mjölk Gräddfrökan i gelatin-socker a Kr. 1.-'.

S Å D A N Ä R J A G . . .

THYRA GRAFSTRÖM INFÖR SIN 60-ÅRS DAG — EN FÖDELSEDAGSINTERVJU MED GOTT HUMÖR I.

Thyra Grafström med sin man operasångaren Jean Grafström i deras hem. I medaljongen: Thyra Grafström. T. h. En vilostund bland kuddar och bonader.

HUR JAG SER UT? LANGNÄST. I uppväxtåren grät jag alltid över min långa näsa. Och från Akademigården — min far professor Boklund hade boställsvåning i Fria Konsternas Akademi — minns jag hur ofta det hette: »du får inte vara med, du har så lång näsa». Sen dess har jag ju vuxit i den litet.

Från konfirmationstiden bevarar jag ett lustigt minne. Vi gingo fram i Klara kyrka för sedermera biskop Grafström. Vid förhöret frågade han en bland konfirmanderna om han kunde säga vilka som voro Jesu första lärjungar. David och Goliat, blev svaret. Grafström blev så ond att han måste vända sig om medan han bekämpade sin vrede. Men vi sågo hur han blev eldröd ända långt ner på halsen. Till slut vände han sig om och sade med lugnare röst: men kära barn, det kan väl inte vara din mening!

Gunnar Wennerberg som umgicks i föräldrahemmet brukade kalla mig »fågeln» — för du har så lång näsa, tillade han. Men det gjorde ingenting, jag tyckte om honom ändå. När han vid pianot sjöng »Så skiljas vi åt» var det helgdag i Akademigården. Hans besök hörde till mina ljuvligaste minnen. Och han trivdes bra isynnerhet som vi förstodo att träffa hans smak t. o. m. i maträtter. Han skulle alltid ha wienerkorv och äggröra till supé. Själv har jag en annan smak och jag brukar på skämt säga att får jag hårt bröd och knäck i himmelriket så blir jag nöjd.

Vid sjutton år grät jag över att jag var så ful, men mor sa: »du ska inte gråta du har fått något annat istället nämligen ditt glada humör och det hjälper emot mycket.» Men som sagt vid äldre år bättrade jag på mig en smula och fick veta att jag tog mig »stilig» ut. Dansade gjorde jag

Den kända textilkonstnärinnan fru Thyra Grafström fyller den 1 november 60 år. I en intervju för Idun gör fru Grafström här en lustig och talande karaktäristik av sig själv, sina tycken och intressen.

hemskt gärna och det gör jag förresten ännu.

Ända från min tidigaste ungdom då jag gick och hämtade far i Nationalmuseum studerade jag och njöt av konsten i hans sällskap. Sedan på Handarbetets Vänner återfann jag mitt konstintresse. Det var en förtjusande tid. Kvinnor sådana som Molly Rothlieb, Hanna Winge, Anna Fléetwood och Ingeborg Petrelli hade förmåga att med sin berikande ande öppna ögonen för allt vad som var skönt och äkta svenskt i form och färg. De åren satte präglet på utvecklingen av hela min person. Sedan kom jag i beröring med musikens personligheter och deras soliga glada väsen ha förskönat många stunder i hemmet. Själv har jag sjungit och jag älskar stycken sådana som Mor Aases död och Den store vide Flok och är förfärligt förtjust i Puccinis och Wagners musik.

Vad skall jag säga mer? Att jag älskar mitt arbete och hoppas få fortsätta många år ännu så länge jag kan vara till någon nytta. Vill ni känna min litterära smak så älskar jag den moderna litteraturen när den representeras av sådana storheter som Heidenstam, Ibsen och Sigrid Undset. I familjekretsen ha vi haft våra läsaftnar där

vi år från år läst Fru Inger till Östråt, Rosmersholm och mycket annat. Själv har jag lyckligtvis varit förståndig nog att inte försöka mig på ett skriftställereri som jag inte mäktar med. Jo jag har verkligen författat en gång — verser till Lasse Stendahl när han fyllde 70 år.

Av försynen har jag blivit begåvad med arbetslust och arbetsglädje och så förmågan att finna mig tillrätta i förhållandena till och med i rätt så brydsamma situationer. Dit räknar jag i alla fall inte den gången då kung Gustaf och jag lågo på golvet tillsammans och mätte ut en matta i kungliga slottet. Förhållandet var att kung Gustaf som då var kronprins skulle ha matta till sitt frukostrum och jag hade kommit upp på slottet för att se hur den skulle ta sig ut och vilken färg den skulle ha, blå eller skär. Vi skulle mäta ut mattan på golvet och som ingen av betjäningen fanns till hands just då, blev det som sagt ingen annan råd än att vi själva togo mätten — under en stämning som inte alls var dyster. Valet föll på den blåa färgen. Det är förresten den jag mest tycker om. Men inte ifråga om min dräkt. Där älskar jag svart och vitt, något som kommit mina bekanta att ibland påstå att jag går i sorg. Ja, brukar jag säga, jag sörjer Karl den femtonde.

Tillslut vill jag uttrycka min glädje över att jag fått fylla min plats och vara med om att bereda personlig smak och trevnad i hemmet. Och det vill jag säga att det svenska hemmet har ej motsvarighet i något land så kärt och rart och varmt är det. Och det

(Forts. sid. 109r.)

Vid
Blodbrist
är

IDOZAN
ERKÄNT BÄSTA JÄRNMEDICIN

För hösten 1924 framhålla vi
Crêpe-Français

hellylle i ett femtiotal vackra moderna färger. Beakta särskilt denna nya, utmärkt goda kvalitet, som vi för att i ett slag göra populär åsatt ett pris utan konkurrens. Kr. 4.75 pr met. dubb. br.

BRUNKEBERGS
Manufakturmagasin
Brunkebergst. 24, Sthlm.
Prover till påseende franco.

Mona Mårtensson i "Den osynlige".

Från den himmelska rymd
där det eviga rå
och sin okända säd
över tiderna sår,

har Pär Lagerkvists människoande kommit. Med dessa rader börjar nämligen hans senaste skådespel »Den Osynlige», och det är just denne, som låter orden eka över en pinad och trälände mänsklighet. Han fortsätter:

Jag vill liv, jag vill död,
jag vill hunger och bröd,
dagens strålände ljus,
mörker, ångest och nöd.
Jag vill allt, som är i mig,
att det må fullbordat bli,
härligt uppenbara sig
där jag var evinnerlig.

Meningen är kanske en smula dunkel, och något av detta dunkla synes mig också i fortsättningen vidlåda flera ställen i pjäsen. Den lytter sig aldrig till dramats obönhörligt konsekventa klarhet och jag nödgas erkänna att där finns mycket, som åtminstone på undertecknad gör ett mer förvirrande än förklarande intryck av den Lagerkvistska konstens problem. Vad man får är en rad ömsom gripande, ömsom skräckinjagande scener ur det kaos, som är människolivet, ofta givna med suggestiv kraft men stundom — såsom i andra akten — väl lösligt hopfogade och skenbart inplockade på måfå. Kvar står emellertid ett oomtvistligt skönhetsintryck vilket man anammar liksom ett stycke musik, som man känner och njuter av men inte direkt förstår. Det lämnar också efter sig en rad oupplösta spørsmål, som locka tanken att grubbla över samma evighetsgåtor, som troligen föresvävat författaren men som varken han eller någon annan ännu kunnat begripliggöra. Man får nöja sig med att tillägna sig idén och sedan själv bygga vidare efter bästa förmåga.

»Den Osynlige» är en dikt om livets meningslöshet, tomhet och hopplöshet men

TVÅ PREMIÄRER: "DEN OSYNLIGE" OCH "VENDETTA".

också om dess värde och gudomliga princip. Skådespelet har vissa anknytningspunkter med de gamla mirakelspelet men är ändå helt självständigt, upprunnet och format i en diktarens sokande själ, som velat ge sina tankevisioner ordets och handlingens konkreta form; även Strindberg har manända tätt släppa till en del stoft. Allt skall förgås, både gott och ont, glädje och sorg, styrka och svaghet, himmel och jord. Det enda som överlever tiden är anden, ty den är odödlig, skapad av ljus och bestämd att åter uppgå i det eviga ljuset. I en rad visionära scener visar oss förtattaren olika avsnitt av tillvaron, där personer uppträda som symboler för vissa idéer och samtidigt ge uttryck för sitt skiftande känsloliv. Här är mannen, som arbetar i sitt anletes svett och förbannar själva den jord i vilken han gräver; kvinnan, som älskar och hatar på samma gång och i vilken det ondas princip går igen sedan förvaltaren, förödaren, slagits till marken — han, som gisslar människorna och säger, att livet är en sophög, en stinkande pöl där allt ruttnar för att det vill leva; hjälten med de ljusa idealen, som tror på det goda och kämpar en hopplös kamp mot något, som han själv knappt vet vad det är; flickan med den första kärlekens kyska renhet i själen, som oftrar allt för hjälten och inte ser något annat i världen än han; bedjaren, som skall vara en förespråkare inför Den Högste och överbringa människornas böner till himlen. Och så till slut döden, som gör en ända på allt, men vars hand sjunker i samma ögonblick som den skall läggas på Den Osynliges skuldra. Denne senare är hela tiden närvarande med och bland människorna, stundom talande till dem, stundom anropande de högre makter varifrån han kommit. Han ses ej av de jordbundne, men hans närhet förnimma de i sina kval, i sitt jubel, i sitt kaotiska själsliv. Han är en slags predikare, nedstigen från rymderna, allestädes närvarande, och när dramat rasar omkring honom rasar det med samma intensitet inom honom själv.

Första akten — i mitt tycke den dramatiskt starkaste — går helt i pessimismens tecken med sina myllrande skaror av trälände människor över vilkas böjda ryggar förvaltarens gissel viner. Här hade regin — Olof Molander — åstadkommit något mycket starkt och gripande med Den Osynlige höjd över mängden och de uppträdande huvudpersonerna i första planet, då och då lösgörande sig från massorna och anförande deras jämmer med sina repliker. Men så är också regissörens namn en borgen för att inga effekter lämnas obeaktade utan få samverka till en konstnärlig enhet. Andra akten med sin tempellund är ljus och arkaisk. Människorna ha blivit annorlunda; de äro goda och lyckliga och flickan tror att det är hjälten, som skapat om dem. Men han svarar jämt på hennes frågor: ack nej, det var inte jag, det var en annan, som gjorde det. I tredje akten är templet bara en rykande ruin. Liemanen kommer som befriare och människoan-

Gösta Ekman i "Vendetta".

den går — fortfarande oförklarad — mot förklaringen.

Den Osynliges oerhört krävande roll hade lagts på Gustaf Molander. Han skall synas och ändå inte synas, vara närvarande och ändå hela tiden spela på ett abstrakt plan. Han skall också tramsäga den Lagerkvistska versen, vacker men ofta avsiktligt knagglig samt i såväl form som innehåll nära besläktad med mirakelspelets en smula gammaldags med dock djupsinniga lärdomar. På det hela löste han uppgiften synnerligen förtjänstfullt med jämt så mycket sentimentalitet och altarskåpsmystik, som orden inbjuda till. Ivar Nilsson var den trälände mannen och Maria Schildknecht hans kvinna, skakande realistisk i sin hätskhet och bottenlösa ondska, båda prestationer av hög rang. Den gröne förvaltaren spelades av Sven Bergvall med utmärkt mask och diktion, skarpt, cyniskt och hänsynslöst som rollen föreskriver. Hjälten var Uno Henning. Man hade särskilt i första akten önskat en mer intensiv kraft hos denne idealernas utkorade, en allt betvingande hänförelse som liksom exploderar inifrån och inte bara består av ord utan också av brinnande övertygelse, men denna brist uppvägdes i stället av de vackert, känsligt formade och innerligt utförda slutsценаerna. Mona Mårtenssons älskliga flicka, given med omedelbar enkelhet och okonstlat behag, var en liten fin skapelse, som gick rakt till hjärtat, och Anders Henrikson slutligen talade med gravlikt allvar ur Dödens mask.

De stilfulla dekorationerna har Bertil Damm äran av.

Premiären blev en konstnärlig framgång både för författare, skådespelare och Dramatiska Teatern. Tyvärr fick man ej nöjet att framropa diktaren, som med överdriven blygsamhet höll sig borta.

*

(Forts. sid. 1090.)

Tomtens Bakpulver

s.k. jästmjöl

EN RACKARUNGE I VERKLIGHETEN

ADVOKATEN EVA ANDÉN BERÄTTAR NÅGRA AV SINA FLICKMINNEN.

»MINA FÖRSTA MINNEN sträcka sig till den tid då man tillsammans med några kamrater klev ner i Fyris å för att se vem som hade mest vattentäta kängor.

När jag börjat skolan blev jag alldeles i början inkallad till en lärarinna i bönsalen för att få en varning, inte för att jag gjort något galet men för att jag visst såg ut som jag skulle kunna hitta på något.

Tänk vad ens rättskänsla blev kränkt, när man var barn! Vi voro förbjudna att prata efter andra ringningen, men när vi jamade melodiskt istället, fingo vi ändå anmärkning! Eftersom vi inte fingo äta karameller på timmarna tuggade vi kanel. Och när lärarinnan frågade om det var karameller vi hade i munnen, svarade vi sanningsenligt nej. Då fingo vi återigen anmärkning.

Sorgligt att säga hade vi inte mer begrepp om dödens majestät än att vi klädde ut benranglet vi hade i skolan, och mycket roligt var det att rita gubbar på tavlan medan den var våt. När läraren kom in syntes ingenting, men allteftersom tavlan torkade framträdde de vidunderligaste figurer, och tänk er lärarens överraskning, när han vände sig om och fick se dem!

Ack ja, vi menade nog inte så ont med det. Men kunde vi få något tillfälle att göra lärarna häpna, så läto vi det inte gå förlorat. Några av oss gingo med utslaget långt hår och ett par av dessa hårstrån fäste vi med tuggummi mellan bänkarna tvärsöver gången. Sedan skickade vi ut pappersryttare på dem, men för lärarinnan som satt en bit ifrån syntes ju inte hårstråna utan papperslapparna tycktes stå spökaktigt stilla i luften.

Vi var rysligt elaka. Vi hade en lärare som snusade och det visste vi, men på katedern använde han en splitter ren näsduk, och när han ville begagna snusnäsduken gick han bakom klassen. Vi hade emellertid fickspeglar, där vi kunde se när han drog upp sin röda näsduk och då

Jeanna Falk — vår mo-

HELT APROPOS TRÄFFADE JAG Jeanna Falk, hon kom direkt från tåget från sin studieresa i Tyskland och Österrike.

Hon såg mer än någonsin glad och ungdomligt strålande ut. »Jag ser på dig att du är nöjd med din resa — berätta!»

»Först arbetade jag intensivt hos min förra lärarinna Mary Wigman i hennes institut i Dresden. Hon är en idealist, en intensiv sökare efter nya djupare själsliga tolkningar genom dansen. Jag skulle vilja kalla hennes dans religiös. Mary Wigman har sin styrka i kompositionen av stora gruppdanser. Vad hon vill är skapandet av det verkliga dansdramat. Hon lyfter dansen från det lätta förströelseplanet till en konst som tolkar de allvarliga stora lidelserna. Hennes linje är den heroiska. Mary Wigman har länge varit det stora namnet i Tyskland och Österrike för de verkligt dansförstående.

Eva Andén nu och som skolflicka.

Den kvinnliga Stockholmsadvokaten fröken Eva Andén berättar här några av sina flickminnen från den tid då hon och hennes kamrater i Uppsalaskolan nog kunde gjort skäl för en känd författarinna titel "En rackarunge". Bli alla odygdspåsar från skolbänken så korrekta och samhällsnyttiga som hon behöver man emellertid inte vara värst orolig för tonårens "förskräckliga" rustibussar.

vände vi oss om allesamman. När samme lärare berättade om Ivan den förskräcklige Vasiljevitch hade vi kommit överens om att nysa allihop på en gång, och när han sade »Vasiljevitch» sade vi »atschi!» När han sedan skulle sluta och höll sista lektionen hade vi porträtt med oss, reste oss och bådo att få byta porträtt med honom, men tänk, han blev så ond, så han sade inte adjö en gång.

En kamrat till mig, numera grevinna här i staden, fick anmärkning, därför att, när hon skulle peka ut Upplands floder och kom till Fyriså, pekade hon ut genom fönstret. En annan klarade sig med nöd från att bli relegerad. Vi hade nämligen en kristendomslärarinna, som använde en hel lektion till att tala om hur man skulle

kunna skaffa sig fribiljetter till paradiset, och min kamrat tog ädelmodigt och skrev ut inträdeskort till paradiset för oss allihop, med den bifogade anmärkningen: »hälften för barn och tjänstefolk». Men det kom surt efteråt.

Ibland hade vi baler, det vill säga vi fingo inte dansa, bara leka ringlekar och sådant, men i klassen (det var samskola) fanns en yngling, som kallades »Domkyrkan», därför att han var så lång, och han brukade åtaga sig att stega fram till höga vederbörande och fråga om vi inte finge »leka» en pas-de-quatre. Sen frågade han om vi inte fingo »leka» en boston o. s. v. och det fick vi, så att dansförbudet upphävdes sedan.

Två pojkar och jag bildade en klubb som hette D. E. F. G. K. (Dagliga-Eftermiddags-Fönster-Gnidnings-Klubben). Systsättningen kan lättare tänkas än beskrivas. Hela stan hade ont av oss.

Det fanns förstas en skolbod, där man kunde köpa snask, mest sockerklubbbor, men på förekommen anledning utfärdades ett förbud för oss att ta på krita hos gumman, som hade boden. Detta förbud upprörde oss djupt och kringgicks på så sätt att gumman den ena dagen gav oss till skänks några karameller och vi nästa dag gävo henne litet pengar, också till skänks.

Men mitt underbaraste flickminne, oöverträffat i ljuvlighet, är från den tiden när skolgården översvämmades, därför att Fyrisån stigit över bräddarna. Studenterna foro genom gatorna i båtar med kulörta lyktor och musik, det var som i Venedig, och vi voro fria från skolan ända tills vattnet sjönk undan.»

Det ringer från expeditionsrummet att klienterna börja komma. Eva Andén, vars ögon glittrat av odygd medan hon berättat, blir allvarlig. »Ni får inte skriva något ont om lärarinnorna», säger hon, »de voro säkert hjärtans hyggliga, men vi voro ju så rysligt stygga.» IB.

derna danskonstnärinna.

Men hennes konst är långt ifrån populär. Hon förmår yttre hjälpmedel, som lyxkostymer och lättfattligt illustrativa titlar. Det väsentliga, kroppens egen rytmik, får ensamt verka på åskådaren. En stor seger har Mary Wigman vunnit i dessa dagar. Själva Staatsoper i Berlin har infört hennes dans. Höstsäsongen började med ett helaftonsprogram med Mary Wigman-dans. Framgången var storartad.»

Vad Jeanna Falk själv beträffar har hon med stor framgång givit flera dansaftnar i Tyskland under en resa där.

Och nu väntar arbetet hemma, dels med en dansafton i Stockholm den 24 oktober, dels i det dansinstitut, som fröken Falk öppnat och som är den första och enda skola i Sverige efter Mary Wigmans sprin-cipen.

IDA B. GOODWIN.

Barnens hud

är ömtålig, tvätta den därför med

Yema
hudcremetvål

AUX GALERIES LAFAYETTE

Billigaste priser och bästa kvalitet i hela Paris.

MODENYHETER FÖR SÄSONGEN. --- BEGAR VARA KATALOGER.

Riks 115 66
Norr 160 55

AGENTUREN

Birger Jarlsg. 29
STOCKHOLM

BADAR KVINNAN FÖR LITET?

NÅGON MALICE PÅSTAR, att damerna bada mindre än herrarna. Må så vara, skulle damerna då kunna replikera, men för oss äro också badförhållandena bra litet lockande anordnade. Till vilket herrarna då kunna svara med en insinuant undran om vad som är orsak och verkan i detta förhållande. Varefter damerna just inte kunna göra några logiska invändningar fastän de naturligtvis för att inte lämna ifrån sig rätten att alltid ha sista ordet muttra något om förhållanden, som herrarna inte begripa.

Det skulle väl knappast kunna begäras av en kvinnlig signatur att hon skulle ställa sig solidarisk till ståndpunkten, att damerna äro mindre renlighetsivrande. Att badhusdirektören kan säga, att damerna äro mindre talrika badgäster på badhusen behöver icke ge belägg för den misstanken. Herrarna äro ett bekvämt släkte och kosta gärna på sig ett bekvämt bad i badhuset. Damerna äro både mera hemtama och ibland mera sparsamma, varför det fallit sig naturligare för dem att företa tvättningsproceduren hemma, även om detta varit förenat med en del besvär. Många damer äro heller icke särskilt tilltalade av de offentliga baden. Till sist må dock erkännas, att påståendet om damernas mindre renlighetsiver kanske haft något fog för sig förr i världen. Man kan jämföra en äldre dams och en ung modern flickas resonemang i denna sak och finna att de anslå helt olika tonarter. Mycket, som den äldre damen finner och alltid funnit hälsovådligt både i klädedräkt och hygien, kan den moderna unga flickan icke fatta och faktiskt är att vår tids unga dam icke är hälften så rädd för luft och vatten som hennes mormor var vid hennes ålder. Tvärtom, hon dyrkar dessa element, shockerar ofta sina äldre systrar med sin kraftiga hygien och hör med övermodig nonchalans på deras profetior om lunginflammation och reumatism. »Ni ha ju också reumatism, fastän ni varit så försiktiga», invänder hon med omutlig logik. »Om jag nu får reumatism, har jag åtminstone ådragit mig den på ett mera angenämt och tilltalande sätt än ni. Av luft och vatten blir jag dock frisk och spänstig och vacker.»

Den nya generationens kvinnor kunna alltså vara värda gynnsamma badförhållanden. Helst se de förstås ett badrum i varje hem och den tiden har gud ske lov äntligen kommit till Sverige, att åtminstone inga nya våningar numera göras utan badrum. Men, ännu finns det tillräckligt många bostäder utan badrum, för att damerna i stor utsträckning skola behöva anlita badhusen. Dessutom ha vi en stor kategori simmande damer att räkna med — den blir allt större och bassängbadet allt mer moderna. Glädjande nog.

*

Där det finns en bastu i varje gård eller by — interiör från en finsk bastu på 1800-talet.

”Bad är hälsa” heter det, men tyvärr ha icke damerna, särskilt icke Stockholms damer, så djup erfarenhet av den satsen, ty deras möjligheter att pröva den äro ganska minimala och särskilt i kvinnliga simmarketsar finns en samfäll önskan om att något med det snaraste måtte göras för att komma en bättring åstad. Några synpunkter i frågan framföras här.

Damernas badförhållanden sämst i huvudstaden.

I Stockholm äro damernas badmöjligheter både sommar och vinter ganska bedrövliga, säkert de mest bedrövliga i hela landet.

Vintertid har Stockholm endast tre större badanstalter, Sturebadet, Centralbadet och Södermalms badinrättning. Sturebadet har sin bastu och bassäng upplåten för damer tre gånger i veckan och Centralbadet har en ständig fastän mycket liten och grund dambassäng, varjämte den stora bassängen en gång i veckan är uthyrd till

Så här ser ett av Svenska Livräddningssällskapet föreslaget idealbadhus ut i exteriör.

idrottsföreningen Kamraternas damer. Det är ungefär allt vad som bjuds det kvinnliga Stockholm i bassängbad och det är inte mycket varken för de simmande eller för »avmagringsdamerna», som ståndaktigt sitta och pinas i bastuvärmen. (Tyvärr lär dock läkarvetenskapen påstå att man icke magrar i bastu!) Men badhusdirektörerna säga, att dambaden aldrig bära sig, fastän varje kvinnlig badgäst kan intyga, att hon då alltid fått stå i kö vid sina badbesök, något, som just inte stimulerar badlusten. Om man någonsin vill ha det lugnt och makligt omkring sig, så är det när man badar.

Sommartid har Stockholms badpublik Strömbadet att löga sin lekamen i. En simlärarinna försäkrar oss, att ett bad där är hälsovådligt, och Stockholms renlighetsapostel d:r Huss har inte heller sagt så värst smickrande saker om det. Men nästa sommar lära ju damerna ska få en avdelning ute vid Tranebergbadet. Man får alltså ge sig till tåls, vänta och se.

Landsorten har det bättre ställt.

Städer och orter i landsorten ha i allmänhet hunnit bereda sin kvinnliga invånare bättre badförhållanden än Stockholm.

Göteborg och Malmö ha flera dambadhus och dambassänger än Stockholm, i Västerås m. fl. städer finnas verkliga mönsterbadhus för damer och även i landsbygdens kommuner pågår ett energiskt propagandaarbete för bättre badförhållanden. Sommartid är det också ofta lättare att bekvämt tillfredsställa sin badlängtan i en mindre stad vid sjön än i en stor, men även i utmärkta arrangemang stå de flesta landsortsstäders badhus långt framom Stockholms. —

*

Ungefär så skildrar i korta ordalag en en bad- och simintresserad dam för oss de svenska kvinnornas badmöjligheter. Bilden är icke ljus och även med risk att än en gång få höra att dambad icke bära sig, därför att damerna icke bada så mycket som herrarna, vore det nog icke ur vägen om framförallt Stockholms damer enade sig i en energisk begäran om bättre badförhållanden. När det blir angenämt att bada, skall det kanske visa sig vad som var orsak och verkan i damernas bristande badiver. Och dessutom ha badhusdirektörerna bestämt glömt den där hygiendyrkande flickan av en ny generation. Snart blir hon stora damen och moder till en ännu yngre generation, som säkert icke blir mindre hygiendyrkande — vi leva ju i sportens krafttid, då både flickor och pojkar sätta en ära i att vara starka och friska. Sedan blir det inte många av det gamla släktet kvar att hålla badhus för. Därför badhus för en ny generation, för vattenälskande och simmande damer, om vi få bel

— e.

THERMIA kokspisrost och kakelugnsinsats

finnes i varje väl sorterad järnhandel.

Över 3,000 st. redan sålda.

A.-B. Thermia-Verken, Arvika 29.

Vad kunderna säga:

Vill härmed meddela, att jag nu insatt Eder THERMIA rost här till en B. 70 kokspisel, som förut haft en svängrost. Ins. gjordes med bakmurn. och denna B. spisel, som förut var en verklig ved-Moloch, har nu, på grund av sin i övrigt fina konstruktion, blivit en verklig idealkokspisel, som gräddar i stekugnen både fort och väl, varför jag fullt tror att vedbesparingen uppgår till minst 25 %.

Strand Alvastra den 13/1 1924.

W. O. Mac Key.

SVERIGES MADAME DE STAËL

DEN VITTRA OCH TALANGFULLA MARIANNE EHRENSTRÖM.

Marianne Ehrenström som hovfröken hos Sophia Magdalena.

EN DAG SOMMAREN 1790, DÅ Gustaf III var ombord på »Amphion», lade han märke till att general Pollet, som åtföljde honom under finska kriget, med synbar rörelse läste ett brev, och sporde honom i anledning därav vad det var, som så fängslade generalens intresse. »Ett brev från min äldsta dotter, Ers Majestät», svarade Pollet. Kungen anhöll nu att få se brevet, och, frapperad av det livfulla språket och de intelligenta tankarna, frågade han hastigt: »Hur gammal är hon då, hon skriver ju alldeles charmant?» — »Sjutton år, Ers Majestät». »Nåväl, kom det nu från kungen, jag utnämner henne till hovfröken hos drottningen.»

Så hände det sig att Marianne Pollet, sedermera Marianne Ehrenström, blev hovfröken, dock ej hos drottningen, ty på faderns anhållan vidtog hon med sin tjänstgöring först på våren 1792, d. v. s. ett par månader efter Gustaf III:s död — utan alltså hos änkedrottningen.

Från denna tjänstgöring hade Marianne Ehrenström mycket att berätta. Högst karaktäristiska äro hennes personliga erinringar från förmyndartiden och Gustaf IV Adolfs första regeringsår.

Om somrarna, då änkedrottningen vistades på Ulriksdal, brukade man ofta ha besök av den unge konungen, som — berättar Marianne Ehrenström — »vi hovfröknar fingo i uppdrag att roa, vilket ingalunda var en lätt sak, emedan ingenting roade honom». Och en gång, då Marianne från sina rum i slottet vandrade längs en korridor till drottningens våning och gnolade på en aria — hon hade en charmant röst och sjöng utmärkt — mötte hon i ett hörn Gustaf Adolf, som, tvärstannande, yttrade:

»Ni har en alltför vacker röst, min fröken, men ni gjorde bättre i att sjunga i ert rum än här, där ni kan möta konungen.»

Med den olyckliga Malin Rudenschöld — det beklagansvärda offret för den s. k.

Bland det gustavianska tidevarvets många märkliga personligheter intages ett framstående rum av den snillrika kvinna vars bild här tecknas och som själv med sin skarpt skurna penna givit karaktäristik av samtida personligheter sådana som Gustaf IV Adolf, Fersen, Bellman och många fler.

Armfeltska högmålsprocessen — var Marianne förenad med en varm vänskap, och ännu aftonen före hennes häktning sutto de två bredvid varandra vid en fest på hovet.

År 1797 gjorde fröken Marianne Pollet en resa till Karlsbad, där hon bl. a. träffade den »märkvärdige» Gustaf Mauritz Armfelt, då äntligen undsluppen den frivilliga fångenskapen såsom »överste Brandt» i Kaluga, samt den sköna och namnkunniga hertiginnan av Kurland, vilken då av ryktet utpekades såsom den olyckliga Malin Rudenschölds efterträderska i den erotiskt mångfrestande svenske chevalierns hjärta. En dag — berättar Marianne Ehrenström — erbjöd Armfelt sig att för mig bikta historierna om sina amouretter, varvid hon, »som inte rätt kunde tåla honom efter Malins olycka», svarade honom att han först måste ge henne tid att framtaga och hölja sig i tillräckligt många slöjor...

Några år senare, 1803, ingick Marianne Pollet äktenskap med generalfälttygmästaren överste Nils Fredrik Ehrenström, en bror till den kände gustavianen Johan Albert E., och nu blev Göteborg, där mannen hade sin verksamhet, för ett dussin år den sköna och spirituella unga fruns huvudkvarter. Här fick hon ett rikt tillfälle att göra sina gåvor gällande, bland annat såsom värdinna för de flyktade medlemmarna av det av revolutionen störtade franska kungahuset, Karl den tionde, Ludvig den adertonde, samt hertiginnorna av Berry och Angouleme; den sistnämnda, Marie Antoinettes och Ludvig XVI:s dotter, som med föräldrarna hade delat fasorna i Tempeltornet, visade alldeles särskilt Marianne sin tacksamhet — klippte vid avskedet en lock av sitt hår och gav den åt sin svenska väninna, innesluten i en liten broderad tyglapp, den hon hade skurit ur sin moders morgondräkt själva avrättningsdagen.

Efter avsättningen av Gustaf Adolf, vilken — berättar Marianne — »hedrades med titeln Don Quixote, ehuru han knappast var i stånd att övervinna en väderkvarn, och som mer och mer förlorat förtroende och aktning», reste såväl Ehrenström som hans hustru upp till Stockholm, där hon bl. a. träffade Axel von Fersen ute på Haga kvällen före hans hemska död, vid kronprins Karl Augusts begravning.

»Huru länge har ni varit i Stockholm, fru Ehrenström?» frågade han. Och så tryckte han hennes hand och fortsatte: »Låt endast dessa två sorgdagar gå förbi och lova mig att sedan betrakta mitt hus och mitt bord som ert eget och att hedra mig med ert sällskap så ofta som möjligt.»

»Ack», skrev sedan Marianne Ehrenström

Marianne Ehrenström på gamla dagar.

i sina memoarer, »denna lycka blev mig icke förbehållen. En känsla av sorgliga aningar hade bemäktigat sig mitt hjärta. — Han sade mig ett sista farväl på Haga, och 18 timmar senare hade Axel Fersen upphört att leva. —»

Från förra delen av 1812 kunde Marianne Ehrenström berätta om ett sammanträffande med den nye kronprinsen, Carl Johan, ett litet intermezzo, som allt ännu äger ett pikant intresse.

Man uppehöll sig på Finspång hos greve Wetterstedt, kronprinsen, prins Oscar och många andra, och då det var regnigt väder fick man lov att ta till allehanda utvägar för att förströ det höga herrskapet. Bland annat företog fru Ehrenström sig att spå den unge prinsen, ehuru hon var totalt obevandrad i den sköna konsten att spå i kort. Mitt under improvisationerna närmar sig nu kronprins Carl Johan, utbrister på franska »Ah, ni spår i kort min fru. Oscar, stig upp och ge mig din plats.» Och han bad fru Marianne spå honom god lycka. Hon försökte komma ifrån saken, men förgäves — kronprinsen valde hjärter till sin färg, och o under! trots att allt gick fullkomligt rätt till kom hjärter kung alla tre gångerna att ligga överst och de tre övriga kungarna underst. Nu hade fru Ehrenström hört talas — ytterst säkert! — om det tilltänkta sammanträffandet i Åbo mellan Carl Johan och kejsar Alexander I, men detta var ännu en stats-hemlighet, och fru Marianne inskränkte sig till att spå Carl Johan att han skulle företaga en resa över havet.

»Vem har sagt er det?» utbrast Carl Johan.

»Men det är ju korten, ers höghet», svarade fru Ehrenström, och kronprinsen blev än häpnare då hon fortsatte: »Det ser ut som om ni komme att avgöra om en sak av vilken hela Europa beror, ers höghet.»

Kortskämtet slutade med att kronprinsen beviljade en fattig sväger till fru Ehrenström ett kompani...

— — —
År 1816 blev Marianne Ehrenström änka,
(Forts. sid. 1092.)

PÄHLSSONS
Dessertchoklader
Högfina kvalitéer

Tillverkare: A.-Bol. Carl P. Pählssons
Choklad- och Konfektfabrik, Malmö.

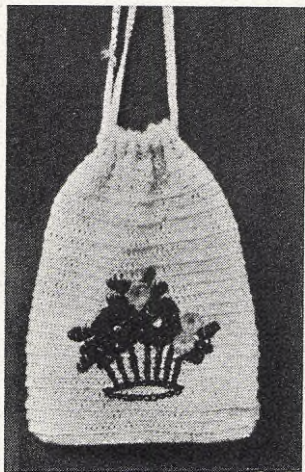

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

IDUNS HANDARBETSSIDA

TVÅ VÄSKOR OCH EN KUDDE.

Virkad väska av konstsilke.

Den virkade väskan är av konstsilke och ungefär 2 dockor dyligt, d. v. s. 100 gr. åtgår till densamma.

Väskan är tilltagen så stor, att den kan rymma, om inte precis en stor jumperstickning, så ett mindre handarbete eller kikare, näsduk, portnycklar etc. och mäter 20 × 26 cm.

Vi lägga upp 43 luftmaskor och virka stolpar i varje maska. Sedan virka vi tillbaks stolpar i samma luftmaskor, men ta i andra delen av luftmaskan. Vi ha då 86 stolpar runt. Varje varv virkas för sig och vid slutet av varje sådant virkar man 3 luftmaskor för att komma upp i nästa varv.

Då vi virkat 27 stolparvarv är väskan så gott som färdig, återstår blott ett galler för genomträdning av snodd. Gallret virkas med 2 stolpar, 2 luftmaskor, hoppa över 2 stolpar föreg. varv 2 stolpar, 2 luftmaskor etc. Så göres ett sista varv med en vanlig maska, 3 stolpar, 1 vanlig maska i varje hål.

Snodden gör man själv av först en luftmaskkedja och sedan vanliga maskor i varje luftmaska.

På modellen är snodden 60 cm. lång, d. v. s. 2 dyliga en från varje sida, som träs igenom hålen på väskan.

Såsom synes på bilden, så är mitt på ena sidan ett broderi av ullgarn i olika färger. Därtill kan man välja vilka man vill. Mönstret, antingen enbart blommor och blad eller såsom på modellen en korg i svart, blommor i rött och grönt samt bladen svarta. Mönstret uppritas på silkespapper och träcklas på väskan och bäst är att sy kedjesöm samt langett stygn med tjockt ullgarn, som väl täcker det vita av väskan. När broderiet är färdigt plockas papperet bort försiktigt.

Den sydda väskan är av vitt fint linne, 25 cm. bred nertill, avsmalnande uppåt och 17 cm. hög.

På framsidan är broderat små rosor och blad i vitt brodergarn och de båda fram- och bakstyckena äro hopsydda nertill med hälsöm och på sidorna med en smal langett hela vägen upp. Väskan är vadderad och fordrad med tunnt vitt siden.

Såsom spänne har man sytt av själva tyget 2 st. bitar lika breda som väskan och 3 cm. höga försedda med ett broderi i ornamentstil. Sidorna och upptill avslutas med en smal langett likadan som efter sidorna på väskan och näst intill langetten löper en jämn smal kant i klumsöm. Huvudsaken är, att de stiliserade blommorna och ornamenten bli

Kudde komponerad av Agnes Sutthoff.

Väska av vitt linne.

sydda med tjockt underlag, så de stå högt. De små spännena fordras och ha papp som mellanfoder, varigenom de bli styva. Just där spännena fastsys vid väskan sättes i sidorna en vit benring och i benringen fästes ett par långa knutna eller virkade band med toffsar.

B. L.

En kudde av gult hemslöjdstyg eller råsiden.

Mönster komponerat av Agnes Sutthoff.

Denna särdeles vackra kudde 50 × 38 cm. är av gult hemslöjdstyg eller, om man vill ha den finare, av gult råsiden. Är sydd med linnegarn, konturerna svartbruna i avigvänd kedjesöm samt stjelkstygn, bladen fyllda med trädsöm i rosa färg.

Priset för en uppritat kudde inclusive garn (även till toffsar) och påbörjning är Kr. 11:— Önskas kudden i gult råsiden kostar den Kr. 14:— Rekviseras genom Iduns Handarbetsavdelning, Sthlm. Varan sändes mot postförskott.

D E N K V I N N L I G A S K Y T T E N

VILKEN ÄR DEN BÄSTA kvinnliga skytten? Frågan ställes till Skarpskytteföreningens allt i allo herr Mauritz Johansson, och han drager en stund på svaret.

— Den bästa kvinnliga skytten för närvarande torde vara fröken Svea Sandberg. Hon är säker, till och med säkrare än många män. Vid statsprisskjutningen i september erövrade hon första pris i klass två och sköt 94 poäng. Det var en verkligt duktig prestation, i all synnerhet, om man betänker att närmaste man inte nådde mer än 81 poäng. Fröken Sandberg tillhör Skarpskytteföreningens sjätte kompani, och det kompaniet har verkligen heder av henne.

— Vi ha flera andra som äro nästan lika goda, ja kanske jämbördiga. Det är inte så lätt att klassificera dem, då tävlingarna äro få, och någon bestämd måttstock icke kan dragas. Fröken Svea Eriksson tillhör de allra bästa, och bland de mera intresserade märkas fruarna Augusta Larsson och Tora Schullström. Det bör kanske framhållas att dessa tillhöra livliga skyttefamiljer, och deras män äro

Några skyttedamer. Fr. v. fru Wallentin, fru Larsson, Svea Sandberg, Agnes Molin och Tora Schullström.

mycket goda skyttar. Fru Larsson är mycket kunnig på sitt område, säger herr Johansson. Tala med henne, och hon skall säkert ge er en del upplysningar i det för henne så speciella och intressanta ämnet. Fru Larsson är eld och lågor när man

språkar med henne om skytte. Det märks, att hon går helt upp i sin hobby:

— Vi äro inte många damer som skjuta. Kanske en åtta, tio stycken, men jag vågar påstå, att vi äro mycket roade av sporten. Vi ha inte många tävlingar att koncentrera oss på, bara två stycken. Det är först statsprisskjutningen och sedan tävlingarna på Skarpskytteföreningens årsdag. Naturligtvis tävla vi inom de olika kompanierna, men de stora tävlingarna äro dessa enda.

— Skulle det inte vara ett gott förslag att anordna en stor skyttetävling speciellt lagd för kvinnorna?

— Det vore en utmärkt idé, som jag tror att vi allesammans skulle mottaga med förtjusning. Det är ju slut med säsongen, så i år går det väl knappast, men nästa år skulle det verkligen passa utmärkt med en tävlan.

Kvinnorna få vänta till nästa år med sin stora tävlan. Kanske Idun då blir den som ger damerna en tävlingsfest att fresta sin skicklighet och lycka på?

S.

Våra brödpriser

böra jämföras och våra kvalitéer avprovas av varje husmoder. 32 brödbutiker. Adressförteckning i telefonkatalogen.

KONSUMTIONSFÖRENINGEN STOCKHOLM

MODETS STYVBARN

DET LÅNGA HÅRET KAN ÄVEN FORDRA LITET UPPMÄRKSAMHET IBLAND.

En mjuk och vacker
Gibsongirl-frisyr.

En frisyr av klassisk
renhet men ändå icke
utan modern chic bi-
drager till Gabo Falks
pregnanta typ.

Detta kan icke vara annat än en engelsk lady
den mjuka, naturliga kamningen är karak-
tärstisk för den engelska adelsdamen.

De "artistiska" snurrorna vid öronen äro
ännu både omtäckta och moderna.

Prinsessan Viggo av Danmark — förut miss
Green — är inte rädd för att ha en ganska
gammaldags högt upplagd frisyr, som dock
ger ett förnämt, aristokratiskt drag åt hennes
apparition.

När vår Herre en gång skapade kvinnan av man-
nens revben prydde han hennes huvud med långa,
svallande lockar, som skalden sedan kallade kvin-
nans skönaste prydnad. Det var mycket artigt och
snällt av skalden, men kvinnan har skamligen be-
dragit honom och alltmör vanvördigt handskats med
sitt hår, ända tills hon nu i dessa senaste dagar
inte har något alls av det kvar. Hon klipper
av sin skönaste prydnad och gör sitt hår likt man-
nens. Inte av något feministiskt emancipationsnit
såsom suffragetterna utan driven av de allra kvinn-
ligaste instinkter. Vill man nu demonstrera att man
är i besittning av kvinnligt koketteri och behag-
sjuka, då skall man gå direkt till barberaren och
få håret avklippt.

Det pratas och skrives till leda om shinglehåret
just nu. Inte på mycket länge har bestämt ett mod
så till den grad sysselsatt sinnena. Men nu
veta också alla precis på pricken hur det är att
vara shinglad, hur man skall kamma och sköta
shingeln och vilka nackdelar och fördelar den har.
Men aldrig talar någon om det långa håret. Det är
ointressant, ty det är inte ett dugg sensationellt,
fastän det vid det här laget, då 13 shinglade huvu-
den hota att intränga på dussinet, snart borde vara
det.

Därför kan det vara skäl att för ovanlighetens
skull något sysselsätta sig med det långa håret, de
konservativa och räddhågade bland damerna till
tröst. Den moderna kvinnans långa naturliga hår
har i allmänhet bara ett stort fel: att det är så
fult. Därför är det mycket bekvämt och förklarligt

med kortklippningen. Det långa håret har blivit för-
stört genom olika mod, genom tänger och bristande
vård. Vilken kvinna har numera tid att offra några
timmar för sin frisyr? Nej, fort ska' det gå. En snur-
ra i nacken och några klippta testar, som krullas upp
på tången i en hast och som skola ge ansiktet den
erforderliga mjukheten — det är ungefär allt, vad
man kostar på sig. Men att det inte är nog, därom
ge även 13 huvuden på dussinet besked. Titta på
en teaterparkett, en konsertsalong — och där äro
damerna ändå "finkammade". Inför all denna för-
ödelse får man verkligen inte undra på om shingle-
modet tar fart, ty om också shinglehåret behöver
siu noggranna skötsel är det dock icke ett förstört
material att arbeta med. Dess förstörelse skall så
vara. Damerna äro nästan ursäktade om de tröttna
på att manövrera sina öronlappar och ett långt nack-
hår, som modet bara fordrar att det skall försvinna
i en så liten och omärklig knut som möjligt, natur-
ligtvis för att det skall likna shingeln.

Om vi se på bilderna till dessa rader kunna vi
dock trösta oss med att det långa håret ännu kan
vara vackert och att det finns en och annan som
har mod att låta det komma till sin rätt. Och ne-
kas kan icke att dessa frisyrer ge både mera av
kvinnlighet och personlighet åt apparationen. Alla
shinglade huvuden äro lika, men i en frisyr av långt
hår finns tillfälle till individualiserng. Shinglehåret
säger ingenting, men ett vackert, välvårdat och väl-
uppsatt långt hår, kan säga en hel del om den själ,
som bor i huvudet innanför lockarna. Om dess bär-
rarinna nu har lust för den kungörelsen.

Men för att kunna göra en vacker frisyr av långt
hår fordras, att håret skötes väl och att det inte är
på minsta sätt förstört. Först och främst bör man
icke vara rädd att låta det synas att håret är långt
— insmusslingen av håret i små osynliga knutar är
ofta ansträngd och misslyckad. Så måste det långa
håret vårdas väl: tvättas ungefär var fjortonde dag,
gärna i kamomill om det är ljusst, borstas ofta och
mycket så att det får glans och liv och så framför-
allt ingen vårdslöshet med tänger så att det blir
en massa odrägligt småhår. En lätt ondulering är
för många svår att avstå ifrån, men det är nog
skäl att kontrollera hårfrisörskan vid den procedu-
ren liksom vid lockningen av håret, så att det inte
blir för mycket värme i tänger och torkningsappa-
rater. Sådant förekommer ofta, icke minst i det
beundrade "utlandet".

Annars se nog åtminstone damerna mera välfri-
serade ut utomlands och de äro inte rädda för litet
originalitet i frisuren. De flesta svenska damer äro
på pricken likadant kammade och det blir tämligen
odrägligt i längden. Tänk på alla dessa evinnerliga
nacksnurror, som vi nu ett par år dragits med!
Sannerligen vore det inte på tiden att vi nu kunde
få se en och annan högt uppsatt knut — den bör få
rum i skorstenshattarna! — eller mjukt invikt
"svinrygg". De damer, som av en eller annan an-
ledning icke vilja shingla sitt hår, ha rätt att fordra
det modet även något litet fäster sin uppmärksam-
het på dem, kommer med nya uppslag och ger dem
några goda råd och idéer för deras långa hår.

Ave.

GUBBENS

Egen ostron-
anjovis
Kalasfiskpudding
Kalasfiskbullar

Balas
Kaviarill
Vingassill
Matjessill

rekommenderas som marknadens finaste konservinläggningar.

Bästa medel

mot ekzem o. skrofler är LEDOLIN.
Rekommenderas av framstående lä-
kare. Finnes å alla apotek.

Tekn. Fabr. Ledolin, Sthlm.

Rt. 26 62

FÖRNYELSE. AV SIGRID ELMBLAD

»BEVARA ALLA MÄNNISKOR OCH mig själv lilla fattiga barn?»...

Det var några ord ur hennes barndoms aftonbön och hon upprepade dem mekaniskt i halvvakettillstånd, innan hon slog upp ögonen och blev medveten om verkligheten.

Hon smålog. Vad det var lustigt med sådana där innötta vaneord, som sutto kvar i några minnesveck av hjärnan och doko upp utan att tanken kontrollerade dem.

»Lilla fattiga barn»...

Hade han inte just i går sagt henne, att han undrade om hon varit fullvuxen ända från vaggan efter hon var i besittning av en sådan orubblig måttfullhet och en sådan osviktig självbehärskning.

»Om jag inte händelsevis visste att ni bara är tjugofyra år och det för övrigt bär syn för sägen, skulle jag betrakta er som ett verkligt extrakt av minst sjuttioårig samlad visdom och erfarenhet.»

Han hade legat rakt utsträckt i gräset framför henne då han yttrat detta och sett upp till henne med en skalk i sina grå ovanligt ljusklara ögon.

»Det är just inte smickrande», hade hon svarat på sitt vanliga stillsamma sätt, fastän någonting på samma gång liksom stuc- kit till i henne. »Det vill säga så mycket som att jag är tantaktig, kan jag förstå.»

»Ähnej, inte det precis», ett svårtydtt le- ende spelade kring hans läppar. »Men jag skulle känna det som en ren lättnad om jag visste att ni någon gång i livet begått en verklig dumhet.»

Hon hade sett ned utan att svara, och hon tänkte: om människor biktade sitt in- nersta, så olika syn de skulle få på var- andra, då.

Hon låg och stirrade genom det öppna fönstret ut i det morgonfriska landskapet. Daggen glittrade på gräset, dagen såg så ung och frisk ut. Så ny och stark efter den glödheta gårdagen med sin kvava åsk- tyngd och sina mörka molnmassor. Hur skarpa hade inte blixterna huggit till som flammande svärd. Hur hotande nära hade inte åskskrällarna kommit och med vilket hejdlöst ursinne hade inte regnskurarna störtat ner som i förbittrat anfallsraseri. Och nu var allt över, bara några brutna blomster på rabatten.

Vetskap om att hon begått en dumhet?

Om han ändå kunnat ana hur besinningslöst, hur oförlåtligt dum hon en gång varit — hur hon låtit gripa sig av en stäm- ning utan halt, utan fog tills hon kränkt och i djupaste blyg- sel insett att hon blottat sitt in- nersta väsen för skamlösa och oförstående blickar.

Hur omisstänksamt hade hon inte givit sin lit åt den där unga mannen med det vackra och för- rädiskt sympatiska utseendet. De hade förlovat sig, hemligt — hans ställning var ännu oviss, de kunde inte tänka på att gifta sig på flera år ännu, hade han sagt. Och hon tyckte som han; vad hade andra att göra med deras stora underbara hemlighet.

Den gången var hon tjugo år.

En ung flickas rena kärlek, svikna för- troende och därefter kyliga rädsla inför en ny vaknande känsla skildrar författa- rinnen Sigrid Elmlblad här fint och med kvinnlig förståelse.

Hon hade dyrkat honom — i två måna- der. De stämde hemliga möten, vandrade omkring i stadens omgivningar, hon lade hela sin själ i hans händer i barnsligt, obe- gränsat förtroende, tills den där dagen — åh, den dagen —

De hade varit ute och gått, en kylig sen- höstdag. Skymningen började falla. De hade just hunnit till hans port.

»Jag skall kila upp ett tag och hämta ett par cigarrer», hade han sagt. »Sen skall jag följa dig hem. Vänta ett ögonblick, för övrigt, kom med upp och se hur jag bor; det är ju inget ont i det.» Han sade det i harmlöst kamratlig ton och hon följde honom utan ringaste tvekan.

Hon hade ofta sökt föreställa sig hur detta rum skulle se ut. Hon visste att han möblerat det själv. Och hon hade frågat ut honom, men han hade alltid svarat undvi- kande. — »Ah, det är ett vanligt ungar- rum — en ottoman, skrivbord, stolar och en sekretär naturligtvis.»

Men en människas personlighet ger ju all- tid sin prägel åt det hon omger sig med. Och nu stod hon därinne.

Med underligt främmande blickar såg hon sig omkring. Tavlorna på väggarna kom henne att rodna. Och fotografierna på skrivbordet — cirkus- och varieteatister — kvinnlig nakenhet i alla former...

Han tvang henne att sätta sig.

»Drick ett glas vin, du är frusen», sade han. Han fyllde i två glas med portvin.

»Skål!» sade han, »och välkommen till mitt rike! Egentligen borde det vara cham- pagne för att värdigt fira din härvaro, du den skönaste bland sköna!» Det kom en egendomlig glans i hans blick.

Hon läppjade på vinet, så reste hon sig.

»Ta dina cigarrer, nu går vi», sade hon kort.

Då spärrade han plötsligt vägen för hen- ne och fattade om henne med obehärskad lidelse.

»Nej, nej, du får inte gå — jag släpper dig inte. Kom... jag älskar dig... jag älskar dig...»

Han försökte att draga henne till ottoma- nen, ett ögonblick var hon som förlamad, men så gav ångesten henne kraft. Hon fick högra armen fri, gav honom med hela sin styrka en stöt så att han tumlade baklänges och rusade bort i vild flykt.

Med några rader underrättade hon honom följande dag om att hon betraktade deras förlovning som bruten, och han svarade utan spår till känslsamhet:

»Gärna för mig. Vildkattor är inte min specialitet.»

Allt från den stunden hade hon blivit den kyligt reserverade unga dam som Arvid Ljung så livligt beundrade, ehuru som han själv fruktade utan minsta hopp.

Var hon verkligen så helt av sten?

Ähnej, hon visste det bäst, det var hon ej.

Hon slöt ögonen till hälyten och dāsade en stund i sängen. Skärgårdsblåsten strök frisk och saltmättad in i rummet.

Nej, inte dra sig längre, inte drömma tomma, gagnlösa drömmar.

Hon sprang ur sängen, klädde sig hastigt och begav sig ut på en morgonpromenad.

Hon gick ut till klinten med den vida utsikten över viken, fjärden och de många holmarna. Det var hennes älsklingsplats, och därute på allra yttersta klippudden stötte hon på Arvid Ljung.

Han fick genast syn på henne och ro- pade ett glatt: godmorgon! med sin djupa, trygga stämma, som hade någonting så förtroendeingivande i sin lugna sonora klang.

Utan vidare sällade han sig till henne, som en given sak. Det hade blivit så på sista tiden, och hon kände det halvt motståndigt som om någonting varmt och ljust hållit på att tina upp förstelningen av det minne som ej velat lämna henne.

Närmare och närmare hade de kommit varandra, men ännu bar hon som till värn den täckmantel av kyligt lugn, som hon ej vågade kasta av. De gingo fram på den slingrande strandvägen utmed viken, sam- språkande på det naturliga och otvungna sätt som ömsesidig sympati framkallar.

Ett flirtande par dök upp vid en vägkrök, en vacker och elegant ung man och en flicka av modärn, något djärv typ.

De gingo hastigt förbi, den unge mannen drog ner hatten i pannan, men två par ögon hade snabbt känt igen honom.

Arvid Ljung kastade en ring- aktande blick efter den unga dandyn, som skyndsamt återtagit sin avbrutna flirt.

»Är den slyngeln nu också här», sade han med en min av motvilja.

Hon var mycket blek.

»Känner ni honom?» frågade hon lågt.

»Det är den mest ohängda lymmel som har gått i ett par skor», sade han föraktfullt.

»Ja», svarade hon lika lågt som förut.

(Forts sid. 1093.)

Till Svensk Hemslojds nyligen firade 25-årsjubileum hade föreningen till Stockholm inbjudit ett antal av sina ombud och slöjdare från bygder och orter landet runt. Här ses dessa samlade inför ka- meran efter ett kafferep hos Svensk Hemslojd.

EKSTRÖMS VANILINSOCKER

IDUNNS PORTRÄTTGALLERI

PETRONELLA LARSÉN.
F. Nilsson, Sthlm. Måka till
fabrikören Olov Larsén.
80 år den 25 september.

HILDA AHNFELT.
F. Runnerström, Sthlm. Ånka
efter fil. d:r Arvid Ahnfelt.
Grundlagt Sthlms Plymfabrik.
80 år den 27 oktober.

MARIA HAHR.
F. frih. Fleetwood, Sthlm.
Ånka efter överdirektören J.
E. M. Hahr.
75 år den 22 oktober.

HILDA BEERMANN.
F. Hedberg, Sthlm. Ånka
efter skogsförvaltaren The-
odor Beermann.
70 år den 22 oktober.

EBBA von QVANTEN.
F. von Mentzer, Sthlm. Ånka
efter possessionaten Carl Gus-
taf von Qvanten.
70 år den 26 oktober.

ELIN BENDZ.
F. Grönvall, Uppsala. Ånka
efter läroverksadjunkten fil.
d:r Anders Bendz.
70 år den 28 oktober.

ALEXANDRA SPARRE.
F. grev. Hamilton, Kronovall,
S:t Olof. Måka till kammar-
herren, greve Carl-Gustaf
Sparre.
70 år den 29 oktober.

RAGNHILD LILLIE-
SKÖLD.
F. Augustin-Winter, Sthlm.
Måka till f. d. kamreraren
Ernst F. Lilliesköld.
65 år den 26 oktober.

OSCARA STEFFEN.
F. von Sydow, Göteborg. Må-
ka till professorn vid Göte-
borgs Högskola Gustaf
Steffen.
60 år den 27 oktober.

ELSA ADLER.
F. frih. von Otter, Gränna.
F. d. sjuksköterska. Måka
till f. d. kamreraren Magnus
Adler.
60 år den 28 oktober.

ANNA PETERSON.
F. Wennermark, Glava. Måka
till kontraktsprosten, kyrko-
herden i Glava, T. L.
Peterson.
60 år den 29 oktober.

SIGRID HJELM.
F. Möller, Visby. Måka till
lektorn G. A. V. Hjelm.
60 år den 30 oktober.

AGNES LÖNNBERG.
Fröken, Sthlm. Förste post-
expeditör. Sedan 1904 ordf. i
Kvinnliga Postföreningen
m. m.
55 år den 20 oktober.

LYDIA ROOTH.
F. Westrup, Råsunda. Ånka
efter kanslisekreteraren Otto
Rooth.
50 år den 25 oktober.

ELISABETH SVEDEN-
BORG.
Fröken, Sjögård, Varnums-
kulle. Dotter till godsäg. A.
E. Svedenborg och hans måka
f. Ahlgren.
50 år den 26 oktober.

MARIA TOFFT.
F. Lindblad, Vartofta. Måka
till kontraktsprosten, kyrko-
herden i Slöta, Lars Tofft.
50 år den 30 oktober.

MARGARETA BERG †.
F. Nordin, Hudiksvall. Ånka
efter läroverksadjunkten fil.
d:r C. O. V. Berg.
* 1830, † den 28 september.

MATHILDA WALLEN-
STEEN †.
F. Sturnegk, Sthlm. Ånka ef-
ter löjtn. J. E. Wallensteen.
* 1839, † den 3 oktober.

KAROLINA KALÉN †.
F. Sandström, Ö. Stenby. Ån-
ka efter kyrkoherden i Östra
Stenby, Knut Kalén.
* 1840, † den 30 september.

MINNA SÖDERSTRÖM †.
F. Nygren, Motala. Ånka ef-
ter regementspastorn Oskar
Söderström, Motala.
* 1855, † den 2 oktober.

ÄNKEDROTTNING LOUISE FYLLER ÅR

VARJE GÅNG MAN I SAMBAND MED en eller annan officiell tillställning ser änkedrottningen, får man samma intryck: en verkligt kunglig uppenbarelse. I trots av sitt vita hår och käppen, som hon stöder sig på, har hon bibehållit sin ranka figur — en ståtlig gestalt, kunglig och värdig. Talar man med änkedrottningen blir man slagen av hennes skarpa iakttagelseförmåga; temperament, fyndighet och muntert skämt komma fram under samtalets lopp blandade med allvarliga och förståndiga ord.

Änkedrottningens intressen äro isynnerhet knutna till Louiseföreningen, Röda Korsets danska avdelning och Danska konstflitsföreningen för vilken hon är beskyddarinna. Men man kunde också nämna H:s Majestäts varma intresse för allt som rörde Danska Västindien — ingen gick det närmare till hjärtat att öarna såldes än henne — och hennes kärlek till Sönderjylland. När man känner detta förstår man också hennes glädje vid återföreningen

Den 31 oktober fyller änkedrottning Louise av Danmark 73 år. Underrättelsen om hennes sjukdom har på nytt samlat intresset kring änkedrottningens sympatiska och osjälviska personlighet.

1920. Av de många danskarna söder om den nya gränsen är Danmarks änkedrottning mycket avhållen.

Från alla danska hem därnere vid »Sönden Aa» och i första hand från de små trånga stugorna, till vars kvinnor hon talat i så hjärtliga ordalag, sändas i dessa dagar vänliga tankar till hennes sjukläger på Charlottenlunds slott.

Då världskriget utbröt tog änkedrottningen genast med sin vanliga energi initiativet till en syförening, där hon själv var den flitigaste av alla. Varje sak måste gå genom hennes händer. Där arbetades varannan dag ända till julen 1914.

Och på dessa 5 månader tillverkades omkring 3,000 fältläsaretsförmödenheter. Utdelningen omhändertogs av Röda Korset.

Också Louise-föreningen är stiftad direkt på änkedrottningens initiativ (år 1900, således medan hon var kronprinsessa) och denna damklubbs uppgift är att anlägga depåer av sjukvårdsmaterial och utbreda kunskap om samaritverksamhet. De olika avdelningarna räkna nu över 4,500 medlemmar.

Men före allt annat bör framhållas hennes kärlek till de fattiga. Mången vinterafton ha sena nattvandrare kunnat se ljuset lysa från änkedrottningens fönster på Amalienborg. Många hundra fattiga köpenhamnsbarn få varje jul varma vinterkläder tillverkade av änkedrottningens egna händer. Det känns gott för de olika barnhem, som stå under hennes beskydd.

Änkedrottningens liv är präglad av gudsfruktan och hennes valspråk lyder: »Allt med Gud, intet utan Gud!»

V. S.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

Till strids mot det själlösa pladdret!

En insändare som kallar sig Siv talar om att hon haft sitt sommarnöje på en parksoffa men att nöjet varit mycket blandat framgår av hennes av ädel harm eldade härnadståg mot "det själlösa pladdret på parksofforna".

Signaturen Siv målar en underbar månskenskväll. (Det är tydligt att hon borde blivit poet, hon är för god för vår snöda värld!) Hon sitter ensam, mycket ensam och drömmer på en soffa framför Jenny Lind. Hon har en bok i handen, men hon vill inte läsa (eftersom det är månsken) hon försjunker istället i drömmar och naturbetraktelser.

Då — — —!

Det är förfärligt att berätta, men då komma två fruar och slå sig ned på samma soffa, och de börja tala, men inte om den spännande utrikespolitiska situationen eller konst eller litteratur som Siv önskat och väntat utan de förstöra hela naturens poesi, hela världens skönhet för Siv med att tala om syltning, saftning och rengöring.

Och hon bryter ut i en inkvisitorisk fråga: "Äro stockholmarna värda sina vackra parker?"

Ja det tål visst att tänka på. Skall man ha en park till att tala politik, konst och litteratur i, eller skall man prata om sina hushållsangelägenheter? Och skola sofforna vara för att man ut från dem skall kunna anställa naturbetraktelser eller stå de där för att man skall få vila sina trötta ben?

Vi skulle vilja råda Siv att vända sig till höga vederbörande som anlagt parkerna och satt ut sof-

forna för att få denna allvarsamma sak upplärd.

Men till alla andra vilja vi för den allmänna sams-

Fru Julia Svedelius

kommer att onsdagen den 29 oktober för sektion II i Iduns kvinnoklubb upprepa sitt föredrag om Norrland, som med stort intresse mottogs av sektion I. Sammankomsten börjar kl. 7,30 em. i Fenix lokal, 5 tr.

Iduns kvinnoklubb

i Malmö hade sin första klubbafon för säsongen på Stadt Hamburg. Ordf. fru Marie-Louise Donner hälsade deltagarna välkomna och fru Elisabeth Kuylenstierna-Wenster höll ett medryckande och livligt föredrag om Svenskt Herrgårdsliv på 1800-talet. Den musikaliska underhållningen bestods av fröken Barbro Törnblom. Nästa klubbafon i Malmö hålles den 17 november.

jans skull ge det rådet: tala så tyst och diskret som möjligt om era hushållsangelägenheter och andra banala saker, när ni sitta på en parksoffa, för den händelse det skulle finnas en Siv i närheten, men tala i en intressant och underhållande ton om ni råka dryfta era djupaste tankar eller framlägga era religiösa eller politiska åsikter!

Tror Siv att Siv är luft?

Falkunge.

Är äktenskapet sådant?

Kära lilla ännu lyckliga flicka! Har Ni frågat för att bli emotsagd? Något ofelbart recept på att göra lyckan bofast känner jag icke, men anpassningsförmåga och god vilja å båda hållen göra nog det mesta. — Är han arg så tig. Är han glad, så gläds med honom. Då bör han göra sammalunda, men låt honom inte vänta på maten! Kommer en fnurra på träden, och det gör det någon gång även i de mest harmoniska äktenskap, så tala aldrig, hör Ni, aldrig med någon främmande därom, inte ens med Er egen mor. Och så bör man först och sist komma ihåg, att man inte själv är någon ängel och ej heller gift sig med någon sådan — lyckligtvis. Då skall det nog gå bra, om karlen inte är alltför omöjlig. — Ovan antyddad hem är det lyckligaste och (med fyra duktiga pojkar) det bråkigaste, jag känner, och ingen av dess medlemmar önskar, att det ska vara eller bli annorlunda, och ingen av dem tror, att kärleken där är död eller ens ljum. Jag vet det, ty hemmet är mitt, hustrun är jag och mannen — den bästa av män.

Skånska.

LOTTEN LINDEBERG †.
F. Huss, Härnösand. Änka
efter skogsinspektoren H. A.
Lindeberg, Husum.

* 1855, † den 6 oktober.

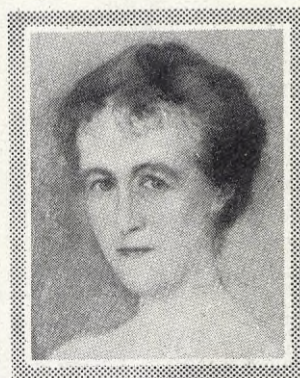
MÄRTA SKYTTE †.
F. Burman, Sthlm. Maka
till översten Carl G. Skytte.

* 1861, † den 23 september.

SIGNE BOMAN †.
F. Landgren, Göteborg. Maka
till grosshandlaren, led. av
riksdagens 1:sta kammare,
Gustaf Boman.

* 1864, † den 5 oktober.
(Text se sid. 1093.)

ANNA LEIJONMARCK †.
F. Ribbing, Jönköping. Maka
till presidenten i Göta Hov-
rätt, Carl E. Leijonmarck.

* 1866, † den 6 oktober.

ELSA BODÉN †.
F. Asp, Saltsjö-Duvnäs. Ma-
ka till advokaten Hampus
Bodén.

* 1881, † den 6 oktober.

KOBBS THÉER
KOBBS THÉER

äro sedan 100 år tillbaka kända och erkända såsom de förnämsta och drickas därför i de flesta svenska hem.

äro de enda i Sverige, som stå under vetenskaplig kontroll.

EN AV HÄLLEN DROTTNING

Änkedrottning Louise av Danmark, som den 31 oktober fyller 73 år.

Karl XV:s dotter Lovisa, "lilla sessan", vilken som ung brud lämnade sitt fädernesland Sverige för att som gemäl till kronprins Fredrik övertaga nya plikter, har i Danmark gjort sig utomordentligt avhällen för sitt varma hjärta och sitt älskvärda väsen.

Kronprinsessan Louise som ung moder med prins Christian — nu kung Christian X — prins Carl — nu kung Haakon VII — och prinsessan Louise.

År 1911 hölls en stor Damernas utställning i Tivoli — drottning Louise synes här besöka utställningen i sällskap med författarinnan Emma Gad.

En bild från de senare åren: änkedrottningen med sina båda döttrar Thyra och Dagmar bevistar en årsfest i Konstflitföreningen.

Det stora världskriget har börjat och änkedrottning Louise har samlat sina döttrar och societetens damer till arbete för Röda Korset i sin våning på Amalienborg.

UR HÄNDELSEBILDERNAS FILM

Almá Larsson, maka till den nye kommunika-
tionsministern Viktor Larsson.

Alfrida Linders, maka till den nye jordbruks-
ministern Linders, har en gång förut varit
statsrådinna.

Fru Gabriella Olsson är heller icke någon de-
biterande statsrådinna, det är nu tredje gån-
gen hennes man är ecklesiastikminister.

Iduns dukade bord på utställning i Linköping. I Linköping har öppnats en stor och tillta-
lande anordnad motsvarighet till det stockholmska Bygge och Bo. Idun är representerat
med en exposition av Dukade bord, där efter mönster av N. K:s utställning härovan, da-
merna få goda och nya råd om arrangerandet av matbordet vid skilda tillfällen både i fest
och vardagslag.

En duktig prästfru är fru G. Gyberg, maka
till den bekanta pastor Per J. Gyberg som
byggt Katrinagården, det vid sjön Uttran i
Södertörn belägna sommarhemmet som fullt
färdigt skall kunna ge 200 gamla tillfälle att
avgiftsfritt få njuta av lantlivets behag. Fru
Gyberg står energiskt vid sin mans sida i
hans verksamhet å Katarinagården, hon har
exempelvis tillsammans med ett par andra da-
mer förrättat allt målningsarbete i nybyggnad-
en med dess 20-tal rum och en fotografi här
visar hur hon icke drar sig för andra sysslor
i det stora hushållet. Pastor Gyberg har bör-
jat sin anläggning med så gott som två tom-
ma händer men med beundransvärd entusiasm
för sin uppgift har han förstätt intressera per-
soner för det behjärtansvärda syftet. Mera
pengar behövas emellertid för att gälda de
40,000 kr. som köpeskillingen jämte lösöre
belöper sig till.

I kallt och ruskigt väder blir huden torr, narig och spricker. Undvik detta genom att dagligen använda **Maniol**.

Tillverkas av GAHNS, Upsala.

Vänner av gott kaffe.

Anmoda Eder leverantör att beordra och expediera

Triangelns Utställningskaffe

i ½ kg. kartonger à kr. 2: 50, så erhålles ett verkligt gott kaffe.

FÖRENADE KAFFEIMPORTÖRERS ROSTERI A.-B. TRIANGELN. GÖTEBORG.

Aktiebolaget
Nådhammarbodarna

24 VALHALLAVÄGEN 24
Tel.: N. 209 11, N. 125 40, 310 61.
STOCKHOLM.

Försäljer i parti och minut: ...
Oskummad mjölk
Barnmjölk (tuberkelfri kontrollmjölk)
Extra fin visp- och kaffegrädda. 1:ma SMÖR.

Barnjultidningen

Granen och Stjärnan

7:e årg.

40 öre

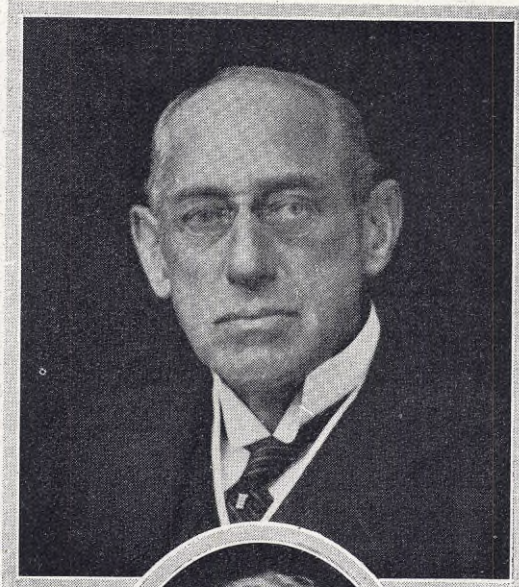
Redig. av Ebba von Rosen. Illustr. av Aina Masolle. Bidrag av Auda Alm, Eskil Andrae, Elsa Beskow, Sigrid Elmblad, Märta Lagerfelt, Maria Olofsson.

Provblad gratis.

SVENSKA KYRKANS DIAKONISTYRELSES BOKFÖRLAG

Förlovade.

Sir Sidney Low och fröken Ebba Byström.

Alla Londonresande svenskar som åtnjutit den engelsk-svenska kolonins storartade gästfrihet veta att mycket av den hjärtliga välkomsthämning och hemtrevnad de känna där skyllas den älskvärda och energiska dam fröken Ebba Byström vars drag ses här ovan. Från sin sekreterarepost i Anglo-Swedish Societys vackra lokal i Staple Inn, har hon varit outtröttlig i nit och intresse för sina landsmäns bästa i den stora staden. Anglo-Swedish Society gör en stor förlust då hon nu lämnar det för att ingå giftermål med en engelsman, sir Sidney Low. Men icke så stor som om fästmannen varit en annan. Ty sir Sidney Low, som är en av Englands mest bekanta politiska skriftställare och journalist, är en varm vän till vårt land.

Efter giftermålet som äger rum i dagarna komma de nygifta att bosätta sig i London, varför kolonien därstädes snarare gjort en vinning än förlust, då det med sir Sidneys svenskvänlighet och lady Lows energi och intresse är att vänta att deras hem blir ännu ett av de många utsökta och älskvärda hem, som göra kolonien därstädes till hors concours bland utländska Sverige-kolonier.

Efter ridåfallet.

(Forts. fr. sid. 1079.)

Om Pär Lagerkvist är mystiker och symbolist, så är italienaren Sem Benelli en man, som går rakt på sak. Hans blodfulla renässansdrama »Vendetta», som i fredags upplevde sin första föreställning på Svenska Teatern, har väckt uppseende på kontinenten även utanför författarens hemland. Man

Iduns byrå och expedition,

Mästersamuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9—5 Expeditionen: ... kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 9803 Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1—3 Annonskontoret: kl. 9—5
Riks 8660 — Norr 402 Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

35 öre efter text. 40 öre Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjn.
och Platssökande 25 öre. för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:—	Helt år 17: 50
Halvt år ..... 8:—	Halvt år ..... 9:—
Kvartal 4: 25	Kvartal 4: 75

- Steinway & Sons -

**Lundholms
Pianomagasin**

Stockholm
Jakobobergsgatan 39
Göteborg Malmö

Utomlands ha de eleganta hästkipagen

börjat komma på modet vid promenadåkning samt åkning till bröllop, visiter, middagar m. m.

Obs! Samma taxa som för bilar.

Namnanrop:
Kungl. Hovlev. **FREYS HYRVERK.**

HEMFÄRGEN

HÄRVAN

lämnar husmodern med minsta besvär det pålitligaste resultatet.

Dess prisbillighet gör färgningen ekonomiskt bärande.

A. W. HERDINS FÄRGVERK
FALUN

PHOSPHO-ENERGON PILLER

Förordas av läkare vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.

SALIAS ENDAST I APOTEK

För dem som stå i rök och damm för dem som vandra gatan fram en Tulo nyttig är.
För talare och sångare, kaptenen på sin ångare, för rökare och sportsmän och även militär.

Tulo
DEN LILLE
HALSLÄKAREN

A.-B. FÖRENADE CHOKLADFABRIKERNA · STOCKHOLM

Pris 25 öre.

En Radiumkur vid den dagliga toaletten

Schéels Radiumtvål är det nya epokgörande medlet härtill.

Denna tvål är visserligen redan i sig själv — genom sin fina överfettade tvålmasa och härliga blomsterdoft — en utomordentlig toalettvål, men i förening med mineralet Viikit, har den blivit någonting enastående.

Viikit innehåller nämligen radium och är den verkande kraften i det mot reumatism, gikt, neuralgier, ischias, ryggskott etc. så underbara läkemedlet U-Radium. (U-Radium säljes endast å apotek).

Radiumstrålningen har en livgivande förmåga, som gör slapp hy frisk och charmfull samt förjagar kvisslor och andra föroreningar från huden. Därför är Schéels Radiumtvål skönhetsvälen framför alla andra.

Schéels Radiumtvål säljes överallt till **Kr. 1:—**.

*Schéels Radiumtvål
— framtidens tvål.*

Krantz

Eleg. Möbler

Stilfulla, välgjorda billiga.
Bese vår utställning!

Bringholtz

Sergelgatan 8, 1 tr., Stockholm.

Bal- och Supé- Klädningar

tvättas kemiskt och
omfärgas bäst hos

LUNDBY

Skönfärgeri & Kem.
Tvättanstalt, Göteborg
KUNGL. HOVLEVERANTÖR

Ingen klagan

om man uppfriskar blodet, rensar magen och tarmarna från osunda rester och utdriver urinsyran från kroppen, varmed man undanrödjer roten och grundorsaken till illamående och många sjukdomar.
Denna för hela organismen välgörande process erhålles genom att använda

Fruksalt-Samarin

Det bringar vigör och ger hälsa.
Pris pr fl. 2.50. Säljas å alla apotek, hos droghandlare, m. fl.

Cederroths Tekniska Fabrik
Stockholm.

kan förstå att en sydlänning med sitt rörligare temperament rycks med av styckets alla glödande ord och många spännande situationer från det Florens, som blomstrade under Lorenzo il magnificos dagar, men jag är inte riktigt säker på att vi i samma höga grad kunna värmas av Benellis teaterkonst. Han tar munnen för full, det verkar så lätt raffel och frasbroderi, det glänsar på ytan men det djupa greppet i människohjärtat skymtar bara stundom under den tjocka brokaden. En del scener äro också onödigt långa. Versen i Gunnar Klintbergs översättning från tyskan flyter emellertid ståtligt nog och hans regi är effektiv. Kanske skall den bredare publiken med större nöje än undertecknad bevittna vendettans härjningar i den gamla staden vid Arno. För teaterns egen del må man hoppas det.

Bröderna Chiaramantesi äro på fest. Man skrattar och pokulerar och glädjen står högt i tak. Neri är där med sin vackra älskarinna Ginevra, som uppväcker broderns avundsjuka och de andra människors åtrå. Bland dem befinner sig en blek, Hamletaktig man med örnäsa och blodlösa läppar, boven Malespini, som också älskar den sköna kurtisanen och för hennes skull redan råkat illa ut för Chiaramantesi. Han spinner en raffinerad plan för att hämnas och lyckas också i nästa akt få den skrävande Neri bunden och förklarad tokig. Malespini stjäls hans älskarinna och triumferar över sin slagne motståndare. Han njuter hämnden för hämndens egen skull ända tills den slutligen växer honom över huvudet och han i ett ljust ögonblick kommer på den idén att släppa offret och låta detta förgöra sig själv. I sista akten mötas de båda rivellerna hos Ginevra. Utan att misstänka något stöter Neri dolken i Malespinis röda kappa, under vars veck hans egen bror smugit sig till ett kärleksmöte, medan boven själv ögonblicket därpå hänskrattar honom rätt i ansiktet och nu får bevittna, hur den påtvingade galenskapen efter mordet blir verklig. Listen har övervunnit styrkan, segern är fullständig.

Utrymmet tillåter ej att närmare ingå på de olika spelprestationerna. Här må blott nämnas att Gösta Ekman återkommit till sin gamla scen och axlat Malespinis scharlakanskappa med all den bravur han är mäktig av; att den mörka masken klädde honom förträffligt och att han fick fram både det feget sluga, det hånfulla och det genialiskt hämndlystna i sin florentinska bov. Gunnar Klintberg var en manhaftig, skroderande och rytande Neri, vansinnigt fast en smula hårdhänt förälskad i Ginevra Märta Ekström, den strålande kurtisanen med det gyllne håret och det vidlyftiga levnadssättet, samt Inga Tidblad en näpen och oskuldsfull Lisabetta, som efter en välspelad scen i tredje akten med den fjättrade Neri av någon dunkel anledning inte får vara med på slutet.

Publiken föreföll nöjd. Stycket är givetvis det värdefullaste, som gått över Svenska Teaterns scen denna höst. Vilket vore roligare att konstatera, om det betydde mer.
PEWE.

Sådan är jag . . .

(Forts. fr. sid. 1078.)

har man främst att tacka Sofie Adlersparre för, hon, som ur svenska hemmet luftat ut allt som var oskönt och opersonligt och inte hörde tillsammans med dess innebyggare.

Vill ni ha ett par drag av mig till så kan jag tala om att jag är vådligt förtjust i blommor. Och så att jag känner mig som

Amerikansk nyhet!

Varje dam kan bliva slank.

Använd endast

Kleinert's

"Miracle"

Reducers

Vad är en "Miracle" Reducer?

Den är ett gummiplagg, som bäres direkt på kroppen. Den är icke en korsett. Den har inga fjädrar och ingen snörning.

Figuren smärtar från det ögonblick den tages på. Den är gjord av renaste gummi, fritt från alla tillsatser.

Kan bäras med och utan vanlig korsett.

"Miracle" Reducer levereras i olika plagg, avsedda för höfter, bröst, mage eller midja.

Vidstående varumärke
utgör garanti för en
äkta

Kleinert's "Miracle"
Reducer.

"Miracle" finns nu att få hos
A/B NORDISKA KOMPANIET.

Korsettavdelningen, 1 tr.

Imiterade Smyrnamattor

i vackra orientaliska mönster.

Storl. 50×100 60×120 130×200 cm.

Kr. 2.40 3.50 12.50

Storl. 155×240 190×280 cm.

Kr. 18.— 26.—

BRÖDERNA LJUNGGREN

Mattavd.

46 Malmskillnadsgatan 46.
Stockholm.

Till landsorten mot postförskott ell.
efterkrav.

Alabaster Marmor Skålar

med eller utan montering och upphängning. Skandinavien's största lager. Försändes över hela Sverige.

Elegant,
lugn belysning, skålen oförgånglig.

Från 20 kr.

A.-B. MARMORKULTUR
MALMÖ.

Lager: Engelbrektsgratan 14.
Tel. 765, 762.

Kayser's

Silkes-Underkläder

och strumpor åtnjuta världsrykte bland den eleganta dampubliken för sin höga kvalitet i silket och sin förnämitet.

I största urval hos

Paul U. Bergströms A/B

74 DROTTNINGGATAN 74

Bottenvåningen.

*Skandens
Högloft*

är just den plats, som bäst lämpar sig för mindre och större familjefester.

Små enskilda rum för slutna sällskap.

Vällagad mat. Goda viner.

Musik dagligen kl. 5.30—
10 e. m.

Fri Entré
till Skansen för spisande gäster.
Tel. 71326

Se med Edra egna ögon att Ni får Mazettis ögon

Ni är då säkra på att alltid erhålla en delikat, kraftig och hälsosam cacao.

OBS! Våra olika billigare kvaliteter cacao såväl i hektopaket som i lös vikt.

Varnas för efterapningar av påse och etikett!

Lindgrens Glasmästeri

21 Döbelnsgatan, Stockholm.
Rikstel. 9213. Norr 167 52.

Insättning av alla sorters glas i alla valörer. Fönsterglas, spegelglas. Omförgyllningar, Bly- och Mässingsinfattningar. Spegel o. tavelramar förfärdiga. Glasförsäkringar ombesörjas i större solitt bolag. Allt till moderata priser.

Den omtänksamma Husmodern

vänder sig alltid till

LUNDA TVÄTTINRÄTTNING

Tel. Drottningholm 20 och 190

1874 BRAUN'S 1924

Hemfärger — 50 år

Ett slående bevis

för dessa färgers överlägsna kvalitet och outhärlighet.

FÄRGER i paket till hemfärgning av *alla slags tyger.*

CITOCOL-färgtabletter för färgning utan kokning av *alla slags tyger.*

WILBRAFIX blusfärger i kulor till *uppriskande* utan kokning av bleknade tyger av siden, halvsiden, bomull och linne.

WILBRA för färgning vid renovering av *alla slags lädervaror.*

Träbetsor, Handskfärger, Niklas-Bläckpulver,
Crémefärger.

Skyddsmärke.

*Den som använder Braun's Färger undgår
missräkning och spar tid, arbete, pengar!*

Finns hos alla väl sorterade färghandlare.

om jag nött ut två ungdomar och håller på med den tredje.

*

Detta säger fru Grafström om sig själv och med så lekfullt humör att det låter som om hela hennes liv varit en lek och ett skratt. Men även om Thyra Grafström kan skämta ibland, har hon också hunnit med mycket allvar i livet, liksom det är med ett värmade allvar i stämman som hon talar om den konststart hon företräder och dess väl och ve. Med liv och själ går Thyra Grafström upp i sitt arbete och hennes insats i den svenska textilrennässansen hör till de rikaste och gedignaste.

Under en lång följd av år var fru Grafström anställd i Handarbetets vänner sedan i Nordiska Kompaniet och 1922 startade hon — efter ett kortare gästspel som sin egen 25 år tidigare — sin egen textilateljé, känd och välkänd över hela landet.

Det svenska, det gedigna och den förnäma smaken har alltid varit de utmärkande dragen för Thyra Grafströms arbete. Ingen kan så värtaligt och entusiastiskt som hon tala för svensk vara, för svensk prägel och anda i de svenska hemmen och dess inredning. Thyra Grafströms intresse för heminredningar har också haft stor betydelse och säkert icke så litet bidragit till den höjning av den allmänna smaknivån och det livliga intresse, som gör sig gällande på detta område. Men hon talar för det svenska, icke bara därför att det är vårt, utan även därför att det är gott — »den här väven är outslitlig, det är äkta linnetråd och äkta färger» är ett stående och karaktäristiskt uttryck för Thyra Grafström.

Det är alltså betydande uppgifter fru Grafström ägnat sitt liv åt och hon har arbetat som få för sina ideal. Men ett sådant arbete gör ung, heter det visst, och Thyra Grafström säger ju själv att hon börjat sin tredje ungdom, då hon nu passerar en av årens milstolpar. Textilkonsten har haft en renessansens glansperiod under de senaste decennierna, men ännu finnas många mål att vinna och alljämt måste brinnande andar gå i dess tjänst. Därför är man tacksam att Thyra Grafström, den erfarna och kunniga textilkonstnärinnan, alltjämt är ung, oförfärad och fylld av arbetsiver.

Marianne Ehrenström.

(Forts. fr. sid. 1082.)

och hon fick under en lång följd av år kämpa mot betydande ekonomiska svårigheter. Men hon var ej den, som resignerade i dådlöshet, utan skapade sig tvärtom en ställning såsom föreståndarinna för en livligt besökt och högt skattad läroanstalt för flickor.

Därjämte gav hon sig in i ett författarskap, som omfattade en rik produktion såväl i fristående verk som i talrika korrespondenser till utländska tidningar. Märkligast bland hennes alster är den i sin stil fullkomligt inponerande boken om Sveriges litteratur och konst, utgiven på franska 1826 under titeln Notices sur la littérature et les beaux arts en Suède par Marianne d'Ehrenström.

Ett studium av detta dess värre numera ytterst sällsynta arbete lönar sig verkligen, och det är för en manlig minnestecknare ej blott en gård av courtoisie, utan vida mera av rättvisa, att öppet erkänna att det verkar rent förbluffande att i litteraturhistorien för ett sekel sedan påträffa en kvinnlig bedömare av sådana mått.

*

Det finnes tvenne vittra damer i Sveriges

Leichner's tillverkningar för skönhetsvård

ha sedan gammalt så fina egenskaper och så utomordentligt omsorgsfull sammansättning att var och en med verklig njutning använder sig av dem.

Det är kvaliteten som gör det.

Leichners berömda corderème Patti åstadkommer i förening med Leichners Hermelin-puder den matta (stumpf), intressanta teint, som kännetecknar den eleganta världen. New Cosmetic för försköning av ögonbryn och ögonhår.

Aspasia-crème och -puder ge mjuk, vit hud.

L. Leichner
Berlin, Schützenstr. 31.

Oxygenol- Tand-Creme

med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.

Prytz Kalas-Té.

Ett behagligt doftande té som med ceylontéets fyllighet förenar den säregna kinesiska aromen är PRYTZ "WO KEE CHOP". Ett té för kunnare och vid festliga tillfällen. Kr. 1.90 för 1/8 kg. (Kr. 15.— pr kg.) Fraktfritt vid 1 kg. — Prislissa omgående.

A.-B. Prytz Théimport, Göteborg

PERSSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning.

Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkoftor, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning:
Fabriksgränd 3. Drottninggatan 21 B.
STOCKHOLM.

Ensamförsäljare i Finland:
A.-B. Th. Neovius, Helsingfors.

Flyglar - Pianon

**Bechstein
Aug. Förster
Aug. Roth
Lauberger & Gloss**

Billigaste priser och bästa avb.-villkor.
Edert gamla tages i byte.
Illustrationer o. pris gratis på begäran.
A.-B. J. A. Fogelqvists Musikhandel
Norrköping. Sthlm. Drottningg. 86.

STÅRESÄRMADRASSEN IDEAL

Patenterad.
Hygienisk — Billig — Hållbar.
Ny prislista gratis och franco.
AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780. Karlstad. Tel. 780.

Arbetsförmågan

och
arbetslusten
ökas
vid användandet av

Ferrin

Bästa Järnmedel.
Utmärkt stärkande.

A-D FÖRENADE
PIANO & ORGEL
FABRIKER
GÖTEBORG

Våra svenska instrument äro bäst och i förhållande till kvaliteten billigast

MALMSJÖ-BILLBERG
ÖSTLIND & ALMQUIST
GUSTAFSON & LJUNGQVIST
RÄLIN
GÄVLE ORGEL- & PIANOF.

Nadco
Hemfärgen

Äro hittills öfverträffade beträffande kvalitet och färgstyrka. Prisbelönta med gulmedaljer. Finnes i 12 vackra standardfärger. Tvättar samtidigt med färgningen. Förlor ej händer eller håret. Färgkarta utdelas gratis hos färgaffären.

NADCO

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tagas av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å
**APOTEKET VASENS APOTEKS-
VARUCENTRAL VITRUM,
STOCKHOLM**
Originalflaskor om 500 gram.
Fås å alla apotek.
Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Damernas bästa

inköpskälla av alla slags garanterade Bandager, Sjukvårds-, Förbands-, Sanitets- och Toilettartiklar, allt för fotvården.

Iduns läsare 10 % extra rabatt. Särskilda herr- och dambutiker. Hushållsh. 2 kr. Gratis prislista. extra tjocka 2,50

CITY ENGROSLAGER Avd. 1.
Butiker:
Jakobsbergsg. 27, hörnh. av Regeringsg.
Flemmingg. 13, mitt för Separator.
Till landsorten mot postförskott.
Postf. 622. Stockholm I.

historia, som kallats Sveriges madame de Staël, Martina von Schwerin och Marianne Ehrenström, men om man vill vara rättvis måste man, utan att dock i minsta mån därmed avse att rubba glorian omkring fru Martina, dock göra gällande att detta namn bättre passar Marianne Ehrenström, detta redan på grund av hennes rika litterära och litterärt självständiga verksamhet. I Leopolds aftoncirklar kallades hon allredan »notre madame Staël en miniature», och detta hedersnamn vann sedan burskap och hävd.

Förnyelse.

(Forts. fr. sid. 1085.)

Han vände sig häftigt emot henne.

»Ni... känner ni honom?»

Färgen kom och gick på hennes kinder, hennes ögon flammade, men hon mötte öppet hans blick.

»Herr Ljung» sade hon, och rösten skälvde, ni sade i går att det skulle fögnas er att veta att jag begått en dumhet — den mannen — hon drog djupt efter andan... honom gav jag en gång min tro... är det nog?»

Deras blickar borrade sig allt djupare i varandras, fingro ett allt varmare uttryck, tydde den skrift som de hittills sökt att dölja.

Han tog stilla hennes hand.

»Ge den i stället åt mig, Vera». Den djupa stämman fick en innerlig klang.

»Det... det är ingen dumhet.»

Hon log... åh, så hon ändå kunde le... det var som en soluppgång.

»Om det också vore det, så... så gör jag det nog ändå» svarade hon och hennes hand låg kvar i hans.

Och de kände det båda, att den lycka de vunnit var lika ljus och löftrik, som den unga nyväckta dagen med stigande sol och frisk havsvind, som fyllde lungorna med luft och sinnet med ny lust och nytt livsmöd.

SIGRID ELMBLAD.

Till Iduns porträttgalleri.

En av Göteborgs mera kända damer, fru Signe Boman, maka till ledamoten av Riksdagens första kammare, grosshandlaren Gustaf Boman, har avlidit.

Livligt ömmande för lidande och nödställda som hon var, överensstämda det dock bäst med hennes försynta väsen att i tysthet och utan att väcka uppmärksamhet utöva en omfattande hjälpverksamhet. Dock har hon även inskrivit sitt namn bland samhällets kända donatorer bland annat genom en av henne och hennes make år 1921 stiftad »donationsfond för rekonescenser», vars avkastning skall användas till att förhjälpa genom sjukdom försämda att återvinna full hälsa.

Av alla som kommit i närmare beröring med henne kommer hon att bevaras i ljusaste minne som en ovanligt varmhjärtad och fin natur.

Lejamagasinet har nyligen öppnat en speciell avdelning för sorgkläder, som säkert skall hälsas med tacksamhet av många.

Sorgkläder måste alltid skaffas i hast och under förhållanden, som äro allt annat än ägnade för tankar på kläder och praktiska bekymmer. Ofta är ordnandet med klädfrågan en verklig pina för sorgjande anhöriga, brutna av sorg och trötthet efter nattvak och sjukvård. Därför bereder det stor lättnad om bekymret för sorgkläderna kan ordnas så fort och lätt som möjligt med undvikande av beställningar, provningar och spring i stora affärer bland främmande människor.

Lejamagasinet's nya avdelning för sorgkläder tycks fylla alla de önskemål om snabb och taktfull expediering i en lämplig omgivning, som en kund kan ha. Expedieringen sker i en vacker och från det övriga etablissemanget avskild salong. Det nyinkomna lagret av sorgklädningar är rikt och väl representerat; där finns en mångfald diskreta och vackra sorgklädningar i ylle, crêpe och matt siden — de senare till finare bruk och vid brytande av sorgen — för alla åldrar. Även hattar och slöjor har Lejamagasinet's sorgavdelning försett sig med.

Hej, jag dansar med min vän
svänger runt och fångar den,
den som är min själs idol
— lilla ljuva Florodol.

De unga flickorna

bli förtjusta i Florodolvålen, när de en gång provat den, på grund av dess milda, välgörande verkan. Dess rikedom av cremebildande och mildt medikamentösa essencer utöva ett stimulerande renande och förskönande inflytande på huden. Den idealiska hudtvålen är Florodol.

För alla åldrar lämpar sig Florodol lika väl. Dess milda cremeliknande lödder renar porerna, stimulerar hudverksamheten och tillför huden vissa balsamiska ämnen vilka förläna en sammetsmjuk, smidig och vacker hy.

FLORODOL

— den verkliga skönhetsvålen.

PARFYMERI FLORA,
GEFLE.

Kontrollant: Fil. dr Sten Tydén.

Passa på innan de billiga engelska Ballong- & Aeroplantygerna taga slut.

Ballongtyget, 102 cm. br., i kval. finare än finaste tarantulle, lämpligt för utstyrsklar, underkläder etc., till det synnerligen billiga priset av ..... Kr. 2.20 pr m.
Aeroplantyg, 90 cm. br., beige, extra stark och fin kvalitet lämpligt f. barnkostymer, herrskjortor, draggardiner etc. till ..... Kr. 2.35 pr m.

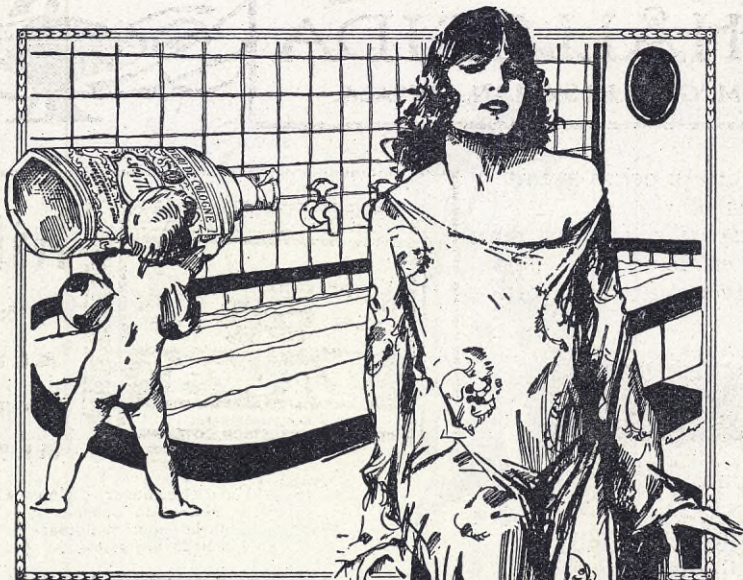
HANDELSBOLAGET VOX
S. KUNGSTORNET, STOCKHOLM 7.

PARFUMERIE LAVERIE
POUDRE DE PERLES FINES
Bardin & Co. PARIS

Forlang uttryckelig
BARDIN'S
POUDRE DE PERLES FINES
PARIS

Fås i alla Parfymanffärer, Apotek och Färghandlare.
Engros-Depot Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Kvinnlig fågring

och »4711» höra samman. Till kroppens skötsel ger »4711» just den oemotståndliga verkan, som är outhärlig för en högkultiverad smak.

Den äkta »4711» måste alltid ha det lagligt skyddade märket

Firman grundad 1792.

»4711» Eau de Cologne

Använd i badet Eau de Cologne-Badsalt

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT

N:r 107. Till vilken läkare i Stockholm bör jag vända mig för rådfrågning angående allt mer och mer glesnande hår över hjässan? Finnes någon specialist på detta område?

56-åring.

I förteckningen över i Stockholm praktiserande läkare (fås gratis å apoteken) finnes en lista på hudläkare, vilka i allmänhet även behandla hårsjukdomar. — Om ni ej anser er hava någon hårsjukdom kan ni mycket väl själv sköta ert hår, så att det åter börjar växa. Behandla det så som beskrives i sv. på fråga 85 i n:r 35 minst en gång i månaden. Däremellan kan ni gnida in följande tinktur: 15 gr. ammoniak, 2,5 dcl. ren sprit, 7 gr. svavelblomma, 7 gr. fosforsyrad kalk, 15 gr. kanfarid tinktur, 60 gr. glycerin, 15 gr. kinabark tinktur. Låt utföra receptet på apotek. Tinkturen ingnides i hårbotten ett par gånger i veckan. Att dagligen massera hårbotten rätt kraftigt med fingertopparna befördrar hårväxten.

N:r 108. 1) Skulle Fru Skönhetsdoktorn vilja tala om för mig,

huruvida flytande puder har större förmåga att dölja envisa fränkar än vanligt puder? Vad heter sådant puder, och varifrån kan man få köpa det?

2) Finnes något mera tillförlitligt medel mot leverfläckar än glycerin och salicylsyra? Kan man själv använda kolsyresnö? Hur användes det? Småstadsbo.

1) I fråga om att dölja fränkar är nog flytande puder bättre än vanligt puder, emedan det tränger mer in i huden. Dock måste det bredas ut mycket jämt. De säljes i de flesta parfymaffärer i flaskor, och man behöver endast begära flytande puder. Glöm ej att väl skaka flaskan före begagnandet. — 2) Det mest tillförlitliga medlet för avlägsnande av leverfläckar är elektrolytisk behandling av läkare. Kolsyresnö användes ytterst litet.

N:r 109. Vore tacksam om Iduns skönhetsdoktor ville giva recept å svavelpomada, där tjära ingår som beståndsdel.

Helårsprenumerant f. o. m. 1924.

Rec. 1 gr. svavelblomma, 30 gr. vaselin, 5 å 6 droppar tjärolja. Blandas väl och något därav tagges på fingertopparna och ingnides i hårbotten. Tag ej så mycket att håret blir kladdigt, det behövs ytterst litet för var gång.

N:r 110. Undertecknad vore tacksam för adress på någon välkänd damfrisørsalong i Stockholm, som omsorgsfullt och skickligt utför hårarbeten. Luna.

Kan ej här lämna adress på någon särskild affär. I de flesta större frisørsalonger utföres hårarbete. Ni behöver endast slå upp i en telefonkalender för Stockholm, så har ni där många att välja på.

N:r 111. Var god säg mig ett bra medel mot bruna fläckar och leverfläckar i ansiktet.

25 år.

Ett medel för bruna fläckar ser ni i sv. på fr. 102 i n:r 41. Bleker även i viss grad leverfläckar. Annars är här ett medel för dessa, som lär vara bra: lägg 15 gr. sönderskuren prustrot i 90 gr. franskt brännvin att draga ett par dagar. Pensla leverfläckarna därmed allt som oftast.

N:r 112. Jag har rött hår och ville nu fråga om det finnes något medel att få det mörkare? Jag har använt ricinolja och sprit, men jag får bara kraftigare hårväxt och det har jag förut. Mycket tacksam för ett ofarligt medel att få mörkt hår.

Karl 20 år, lösnummerköpare.

Ett ofarligt medel att smånigom få håret mörkare är följande:

de: 3½ gr. garvsyra eller gallusyra blandas med 28 gr. glycerin eller olivolja. Inmasseras i hårbotten 2 å 3 gånger i veckan. Fru Skönhetsdoktorn.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Svar till »22-åring». Vänd Eder till d:r Folke Herrström, Bergsgatan 3, Malmö, (exam. homeopat). Har själv försökt och blivit fullkomligt frisk. Är Ni ej i tillfälle att personligen träffa d:r Herrström, meddela Er då genom brev och Ni erhåller på begäran frågelista för sjukbeskrivning. Tacksam patient.

Svar till »Skånska». En så gott som ny, mycket bra gobelinvävstol finnes att köpa hos Alfhild Larsson Storgatan 38, Eslöv. Vävstolen är cirka 90 cm. bred, (invändigt mått).

Svar till »Musikvän» i n:r 39 av Idun. Nothäftet »Askvädret» (L'orage) är av kompositören Fred. Burgmüller. 17-åring.

Svar till fru Le. Utom de förut återgivna verserna har en av Iduns läsarinor, som kallar sig 70-årig änka, insänt följande.

1:sta, 2:dra och 8:de stroforna lyda lika med de förut införda.

När förr i sällskap någon gång jag öppnade min mun, blev ej konversationen lång, man näste mig på stund, nu får jag säga, vad jag vill. Med nöje lyssnar man därtill och säger med en bifallsblick, vad hon är älsklig, glad och kvick.

När förr med glädjen i mitt bröst, jag sjöng som ungdom plär, då viskades, hon har ej röst, ej musikalisk är, men alla da'r, se'n jag blev rik, man säger jag förstår musik och att min röst, så klar och ren, är utmärkt böjlig, mjuk och len.

Förr sades jag, var ful alltjämt och skulle ogift bli, nu säger man, att det var skämt och spår ett gott parti, förutan kurtisör jag var, nu hela dusinet jag har, jag förr ej någons tycke vann, nu bjuds mig, varje dag, en man.

När förr jag var uppå en bal, man gav mig knappt en blick, ty jag var ledsam, med förtal, och jag ej dansa fick. Om balen nu är än så lång, är jag av många på en gång, uppbjuden till varenda dans, om det ock hundra damer fanns.

När förr ifrån en bal jag gick jag själv tog kappan på, och obemärkt, jag vandra fick, ty jag var fattig då, när nu jag lämnar någon bal, en herre bugar, med min schal, en annan med min kappa står, och bjuder armen när jag går.

FRAGOR.

Huru äro minnesorden över Henrik Ibsen på hans gravmonument och av vem ha de skrivits? Agne Mörk.

»Husbondens röst»

Härlig, uppfriskande gymnastik till musik

Rörelserna valda av Gymnastikinspektris Elin Falk.

N:o Z 149, pris kr. 6:—

Skönhet och hälsa eftersträvar varje kvinna och det är av stor vikt för hennes välbefinnande och trevnad, om hon kan behålla sin kropp ung och spänstig. Bästa medlet till detta mål är gymnastiken.

FÖRENA NYTTA MED NÖJE och offra därför 10 minuter varje morgon till en gymnastikstund för att känna Eder frisk och kry hela dagen.

De olika gymnastikrörelserna till musik (10 inalles) finnas noggrannt illustrerade och beskrivna å det konvolut, som skivan ligger i.

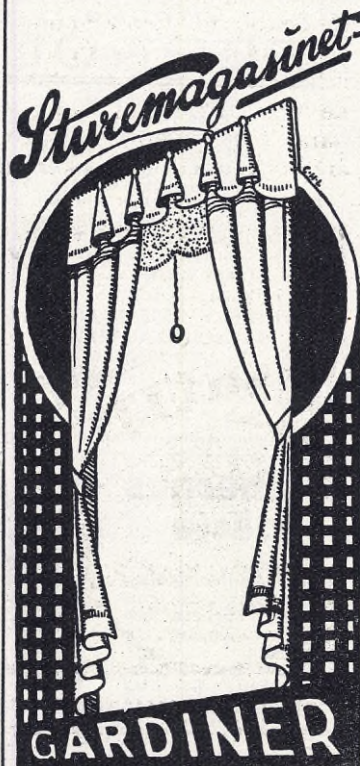
Samtliga rörelser ackompanjeras av särskilt avpassad musik och föregås av behöflig instruktion. Utförligt illustrerat prosp. gratis och franco.

Manlig hemgymnastik, av Bertil G:son Uggla även upptagen å en skiva N:o Z 148. Pris kr. 6:—.

SKANDINAVISKA GRAMMOPHON A.-BOL.
OPERAHUSET - STOCKHOLM
Ombud å alla större platser.

ÄKTA SPETSAR

alla slag till billiga priser i
Teneriffa Magasinet, 5 Biblioteksg.

i alla tänkbara kvalitéer billigt från
STUREMAGASINET,
Stureplan 15, Stockholm.
Prover sändes på begäran.

Hoffmann's
Pianino

Kungl. Hovlev.

Malmkillnadsgatan 25 B, Stockholm.

CARL MÖLLER

Nedsatta priser. Goda avbet.-villkor.

Hellinne lakans- och örngottslärf, 150 cm. br. 3.60 pr mtr., extra prima kval., 154 cm. br. 4.50 pr mtr., 75 cm. br. 2.25 pr mtr.

Hellinne näsdukar med hälsöm, finfin kvalité, 9.— helduss.

Hellinne-kökshandduk, hemvävd, 60x80, pris 11.50 helduss.

Borddukar, servietter, damast, höga kvalitéer, till billiga priser.

Servietter med hälsöm eller frans 6.50 pr helduss.

Lapp-linne 6.— pr mtr. Rysslinne 170 cm., 6.— pr mtr.

Gamla Finska Linnemagasinet

DROTTNINGGATAN 16, 1 tr., STOCKHOLM.

ALLA KULÖRER
men bara en kvalitet
marknadens högsta
ställer
LACKFÄRGEN
RIVALIN
över all konkurrens
Säljes hos alla välsort.
färghandlare
Fabrikant:
A.-B. WILH. BECKER
STOCKHOLM

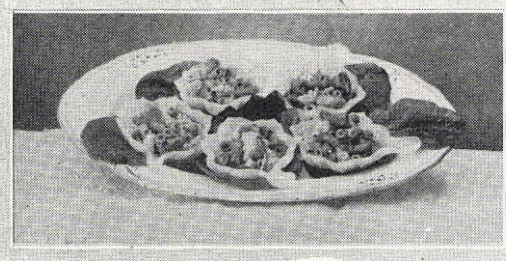
Trötthet och ful gång

förorsakas ofta av dåligt skötta fötter. Ofta äro tvättningar med tvål och vatten ej tillräckliga för att hålla fötterna i gott skick. Ingnidning av fötterna med utspätt eller föga utspätt Salubrin har i dylika fall visat sig synnerligen verksamt till borttagande av ömhet, förorsakad av tryck eller fotsvett.

EN HÖSTSUPÉ

UMGÅNGET OCH BJUDNINGARNA skola åter börja efter sommarsäsongens avbrott. Återseendets glädje skall firas med en supé. Knappast någonsin är det så tacksamt att samla sina vänner som just under hösten, innan de hunnit att tröttna på vintersäsongens kalas.

Och vad skola vi bjuda våra gäster på? — Vilka lukulliska läckerheter giver höstmånaderna oss att välja på? — Husmodern har, när det gäller denna fråga, en synnerligen gynnsam tid. Först har

Smörgågsnäckor med fyllning.

hon ju alla höstens härliga grönsaker till sitt förfogande, d. v. s. nästan allt, som kan tänkas i den vägen. Blomkålen har nu sin bästa och billigaste tid, likaså kronärtskockorna; spenat kan man ännu få, och tomater finns det gott om, och en så dekorativ vara kommer väl till pass vid en festmåltid. Gurka och grå sallad finnas också. — Ärtor, såväl sprit- som sockerarter äro nu för gamla för att vara njutbara, men bönor — vaxbönor eller hariärtskockornas och sockerrötternas bästa tid.

September och oktober äro ju också svampmånaderna par preference.

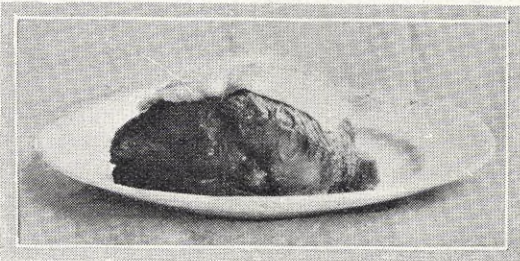
couverts — finnas ända tills frosten tar dem. Kokt purjolök är en delikatess denna tiden och snart börjar även selleriens, jord-

Bruten serviette till kronärtskockor.

Av fisk äro alla våra vanliga sorter goda denna årstid undantagandes laxfiskarna och sik, vars bästa tid nu är förbi.

Av kött, fågel och villebråd finnes så gott som allt att välja på. Rapphöns äro

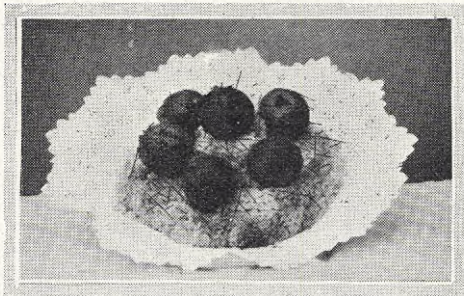

Järpen späckas och sättes upp.

tillätna efter 16 september och älg i mitten av oktober.

Sommarbären behöva vi inte sakna, då vi ha en god ersättning i höstens alla härliga frukter.

Och för bordets »pynt» finnes det denna

Färska persikor på vaniljglace med spunnet socker.

årstid rikliga resurser, d. v. s. så snart frosten kommer ställer det sig genast en smula annorlunda. Men ännu ha vi rosor, astrar, luktärter, pensées m. m. En blomma som jag särskilt skulle vilja påminna om är den gammaldags trevliga lejongap. Försök med att dekorera ett festligt dukat

Tvålen

för

ALLT

och

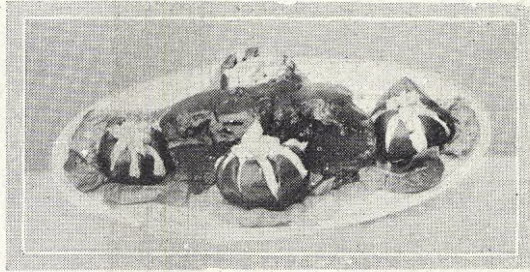
ALLA

Rekommenderas av Fackskolan i Uppsala. Ersätter alla skur- och putsmedel samt är utmärkt som handtvål. Pris 30 och 20 öre styck.

BERNER & ZETTERSTRÖM, Göteborg.

bord med lejongap i olika färger! Hösten har ju ock att bjuda vacker färgprakt i sina gulnade och rodnande bladverk för att inte tala om rönbärsklasarnas dekorativa förmåga. Personlig smak och händighet har mycket riklig tillgång på material att skapa av under denna årstid, och det är en stor fördel, att materialet är tillgängligt även för dem som ej anse sig kunna lägga ner stora kostnader på bordets dekoration.

Om jag nu närmare vill skissera upp matsedeln för den tilltänkta höstsupén så måste jag först besluta, om tyngdpunkten skall läggas på smörgåsbordet och en massa

Järpe i gelé med majonäsfyllda tomater.

smårätter eller på några få delikata rätter. Jag väljer nu det senare alternativet och föreslår en matsedel sammansatt på följande sätt:

Två smörgåsar per person (en med god ost beströdd med hackade rädisor och en med rökt lax beströdd med finhackad dill.)

Smörgågsnäckor med stuvning av kräfter och fisk.

Järpbröst i gelé med majonäsfyllda tomater.

Guld och silver har sitt kontrollmärke,

SKULTUNA BRUK

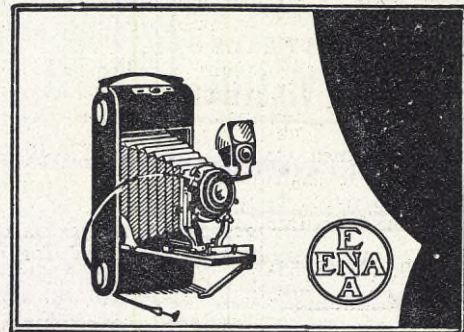
SKULTUNA 1607

SKULTUNA KOKKÄRL

BÄRA DETTA MÄRKE

VÄSTERÅS

ERHÅLLS I VARJE JÄRN- OCH BOSÄTTNINGSAFFÄR.

Verliens

HÄMNGATAN 26 - STOCKHOLM

EN VÄLKOMMEN PRESENT

är den nya upplagan av

IDUNS KOKBOK

TOLFTE UPPLAGAN NEDSATT PRIS 6 KR.

Fullst. omarbetad och utvidgad.

Hans Majestät Konung Georg
V:s av England hovleverantör.

BOVRIL

är alltigenom kött
— prima kött i
lättsmält form.

Det är därför, som BOVRIL är en så livgivande dryck och så stärkande föda, det är därför som kokerskan anser det vara så användbart och läkare och sjukskötare rekommendera det, det är därför som den förstständiga husmodern icke vill ha något annat i stället.

Bovril är alltigenom kött.

Stockholms Nya Järnsängfabrik.

Rekommenderar sina tillverkningar av Järnsängar, Sängkläder, Ottomaner, Comfort-soffor, Täcken, Kuddar såsom varande de bästa i handeln förekommande. Kontor & Utställning: Norrlandsgatan 16, Stockholm. Telefoner: 7856, 12992, Norr 7181.

SOLO-KAFFE
FRÅN
A.B. MALMÖ
KAFFEKOMPANI
ÄR DET BÄSTA
JAVAKAFFET

Carl Cibergs Eftf.

Lax-, Fågel-, Hummer-, Kaviar-
och Ostronhandel

Slöjdgatan 7 - STOCKHOLM

(Firman grundad 1864)

Tel. 31 63.

Norr 53 86

Kom ihåg

att

CARL BROSTRÖMS

Attiksprit o. Vinättika

stå högst i kvalitet.

Aderbräckstrumpor

1:ma Engelska Gum-
mistrumpor, bästa med
del mot svullna ben.
a-d Fot, Vad & Knä.
a-f Fot & Vad. b-f Vad-
stycke. a-b Fotstycke.
f-d Knästycke. Upp-
giv benets mått enligt
vidstående mått-tabell
och vid köp av endast en
strumpa om till höger
eller vänster ben. Hus-
hållhandskar av gummi,
högsta kvalitet. Kr. 3:—
per par. Storl. 6, 6½,
7, 7½, 8, 8½.

GUSTAF HJELM & Co.

Sjukvårdsaffärer: Mästersamuelsg. 46,
Norrullsg. 8 A, Stockholm.
(Till landsorten mot efterkrav.)

**Kockums
VÅFFELJÄRN**
med extra långa handtag äro de
bekvämate att baka våfflor på.

Försäljes av Hrr Järnhandl. o. Bosättningsaffärer, Kockums
Jernverk, Kallinge. Försäljningskontor: Stockholm,
Drottninggatan 57, 3 tr., Göteborg, Magasinsgatan 22.

Kronärtskockor med rört smör.

Färska persikor på vanilj-glace med spunnet socker.

Kaffe.

Smörgåsarna placeras på en assiette vid varje kuvert, och sedan "snapsen" inmundigats, kringbjudes snäckorna, som skola vara så varma som möjligt. Själva snäckorna kunna vara bakta i förväg och värmas på en plåt i ugnen, strax innan de skola serveras. Den varma stuvningen måste läggas i snäckorna i sista minuten, så dessa ej mjukas upp.

Järparna böra stekas dagen förut och läggas i gelé i god tid på dagen, så att de hinna bli väl kalla och gelén väl stelad. Majonäsén kan stå färdig på is någon timme men bör fyllas i tomaterna så sent som möjligt.

När kronärtskockorna äro väl kokta behöver icke uppläggningsen åstadkomma huvudbry, om man i förväg brutit servietter till en svan (se bifogade bild). Svanen består av två servietter, den ena bruten till en s. k. näckros och den andra till en svanhals. Den senare kan knappast bli vacker utan hjälp av en stål-tråd som rullas innerst i servietten. Sedan "näckrosen" fyllts med kronärtskockor, täcker man genast med en fransserviette för att så mycket som möjligt behålla värmen.

Glacen kan stå färdigfrusen ett par timmar väl inpackad i köldblandning. Persikorna böra hållas kalla. Det spunna sockret kan icke förvaras länge, innan det "kladdar" och bör därför ej tillagas förrän samma timme som det skall serveras.

Och vinerna! — Vid en supé har man ju ej rätt att ha stora pretentioner i den vägen. Men ett glas portvin till desserten eller en god bordeaux till fågeln höjer givetvis festmåltiden. Glöm bara inte, att akvaviten skall vara kall och vinet väl tempererat.

Smördegssnäckor.

Smördeg: 250 gr. vetemjöl, 1 dcl. vatten, 1½ msk. brännvin, 1 msk. av ett söndervispat ägg, 250 gr. smör.

Smördegen beredes på vanligt sätt och kavlas ut tunnt. Vackra snäckskal beklädas utvändigt med deg och läggas med degsidan upp på plåten. Den naggas med silvergaffel och plåten sättes in i varm ugn tills smördegssnäckorna äro genomgräddade och fått lagom färg. De lossas då försiktigt från snäckskalen.

En extra god stuvning tillagas och fyller i snäckorna (se bilden).

Järpe i gelé, (för 6 pers.).

4 järpar, 100 gr. späck, salt, 80 gr. smör, kokande buljong eller vatten.

Gelé: 1½ lit. god buljong, 15 blad gelatin, 2 äggvitor.

Järparna späckas, som bifogade bild visar, och stekas på vanligt sätt. Kött-skyn silas upp och får kallna.

Till geléet blandas buljongen som bör vara kall eller ljum i en kastrull tillsammans med de i kallt vatten spolade gelatinbladen och äggvitorna. Alltsammans får under vispning hastigt koka upp, vispen lägges bort, och spadet får sakta koka 5 min. Locket lägges på kastrullen, som får stå vid sidan av spisen några minuter, innan det silas genom fin duk. Spadet bör nu vara fullkomligt klart. — I handeln finnas särskilda små bleckformar s. k. järpformar, men i brist på sådana kan man använda små spillkannor, låga vidä tekoppar eller andra lämpliga former. Dessa spolars ut med kallt vatten, litet av geléet (c:a 1—1½ cm. från botten) hålles i och ställes på kallt ställe att stelna. Järparna, som måste vara väl kalla, skäras upp; man lossar försiktigt bröstfiléerna, så att de bli alldeles hela och fria från alla ben. I varje form lägges en bröstfilé och ytterligare gelé hålles på, så att det står väl över fågeln. När geléet är fullkomligt kallt, doppas formarna ett ögonblick i hett vatten och stjälpes omedelbart upp på serveringsfatet. Till hjälp vid uppläggningsen kan man ordna en sockel av ris, potatis eller bröd. Denna beklädes med salladsblad och härpå lägges fågeln. Nedanför sockeln ställas de fyllda tomaterna, och den stelade köttskyn spritsas ut emellan tomaterna (se bilden).

Äkta majonnäs i tomat, (för 8 pers.).

6—8 tomat.

Äkta majonnäs: 2 äggulor, ¼ tsk. salt, ¼ tsk. senap, 2 dcl. fin matolja, 1 liten tsk. ättika eller citronsaft.

Äggulor salt och senap lägges i en bål som ställes i ett fat med is; oljan och ättikan böra vara väl kylda. Efter dessa förberedelser gäller det nu att taga tid på sig, ty tillredning av äkta majonnäs kan aldrig bli ett hastverk. Med en träsked gnider man sönder äggulorna tillsammans med kryddorna, och sedan tillsätter man oljan droppvis under flitigt arbete, alltjämt med bålen på is. När hälften av oljan inarbetats, börjar man tillsätta ättikan eller citronsaften likaledes med endast en droppe då och då emellan oljedropparna, tills man fått in alltsammans. Såsen bör då ha ungefär samma konsistens som rört smör. Tomaterna skäras upp i klyftor, så att dessa falla isär något men sitta ihop nertill, som bilden visar. Majonnäsén spritsas sedan som fyllnad i dessa.

(Forts. nästa sida.)

Orange-Marmelad

Burk om ½ kg.

Kr. 1: 35

EGEN
INLÄGGNING
AV
FINASTE
POMERAN-
SER

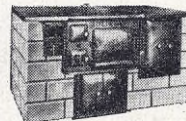
Tillverkad efter
engelskt recept.
PERCY F. LUCK & Co.

Samtidigt med att moderna krav på bränsleekonomi, praktisk konstruktion m. m. tillgodoses, har Ni den stora fördelen att kunna erhålla en för alla förhållanden lämplig typ och storlek, när Ni väljer

BOLINDER'S

SPISAR

Beprövade
sedan 80 år
tillbaka.

Cerebos Salt

Det bästa bordsaltet
Klumpar sig icke

Svält ej Edra krukväxter. De
leva ej endast av vat-
ten. Giv dem Planta-
gen, ett på veten-
skaplig grund sam-
mansatt konc. växt-
näringssalt. Erhålles på bleckburkar
hos Frö-, Färg- och Kemikaliehandlare.
Begär originalförpackning.

Chiropractic

för nervositet, astma, struma, sömnlös-
het, ischias, neuralgi samt magsjuk-
domar.

THOR HOLMSTRÖM,

Chiropractor.

Mottagn. ¼10—12, 2—4.

Leopoldsgatan 2, I, Stockholm.

Tel. Norr 104 14.

Fördelaktiga

O S T- priser!

½ fet Stilton ..... kr. 1: 85
½ Prästost ..... kr. 1: 80
½ Herrgårdsost ..... kr. 1: 85
Ytskadad ½ fet Ost ..... kr. 1: 25

Birger Jarlsgatan 106,

Stockholm.

Ingång från Privatgatan.

Vasa 83 95.

Färska persikor på vaniljglace med spunnet socker, (för 8 pers.).

8 persikor.
Vaniljglace: 200 gr. socker, 1/2 lit. vatten, 1 vaniljstång, 8 äggulor, 1/4 lit. tjock gräddes. Is och salt.

Spunnet socker: 200 gr. socker, 1 del. vatten, grön karamellfärg, 2 droppar ättiksyra.

Till vaniljglacen kokar man vatten, socker och vaniljstång i 10 min. och låter lagen stå, tills den svalnat av, då inblandas äggulor, na, och alltsammans får under kraftig vispning sjuda, tills krämen tjocknat, den tages då av elden och vispas tills mesta hetten gått av. När krämen är fullkomligt kall tillsättes den till hårt skum slagna grädden, och blandningen fryses i glacemaskin på vanligt sätt.

Att spinna socker är icke så svår konst som det kanske ser ut att vara. Socker och vatten kokas, utan att man rör det, tills ett prov i kallt vatten blir stelt och sprött, så att det ej fastnar i tänderna, när man tuggar det. Ett par droppar ättiksyra tillsättes och lagen färgas. Ett par silvergafflar doppas i lagen, få rinna av lätt och svängas hastigt fram och tillbaka över några oljade tråkar (eller tråskedskaft) som anbringas så, att de sticka ut från bordet minst 30 cm. På golvet (eller ett par stolar som ställts under) breder man ut papper för att skydda från stänk. Trådarna som fastnar på och vid sidorna av klapparna samlas försiktigt ihop och "härvan" lägges genast i ett bleckkäril med tätt slutet lock.

Glacen skivas upp på tårtskål, persikorna läggs på och sockerhärvan svepes över det hela (se bilden).

A. S.—M.

IDUNS KÖKSALMANACKA, (26 okt.—1 nov.)

SÖNDAG. Frukost: Färschnitzel syperb., varmt solöga; smör eller margarin, bröd ost, ansjovis; kaffe eller té, Gräddran. — Middag: Fisk- och hummergratin i smacker. Stekt unghöns med sås och sallad. Äppelknyten med vaniljsås.

MÅNDAG. Frukost: Bräckt skinka och potatisskivor i äggstanning, smör eller margarin, bröd, ost; kaffe eller te, vetebrod. Middag: Små köttpastejer med steksås och grönsaker. Färsk frukt (äpplen, päron, plommon).

TISDAG. Frukost: Strömming à la daube med skarpsås och potatis; smör eller margarin; bröd, ost; kaffe eller te, vetebrod. Middag: Stekt fläsk med bruna bö-

nor; slånbarssoppa med vanilj-skorpor.

ONSDAG. Frukost: Kalvsylta med rödbetor; smör eller margarin; bröd, ost; kaffe eller te, vetebrod. Middag: Fiskkotletter med räksås. Petits-choux, fyllda med chokladgräddes.

TORSDAG. Frukost: Kalvbräskroketter och stekt persilja; smör eller margarin; bröd, ost, kaffe eller te, vetebrod. Middag: Får i kål som stuvning. Äppelplättar.

FREDAG. Frukost: Grönsaks-timbaler; smör eller margarin; bröd, ost; kaffe eller te, vetebrod. Middag: Kokt rimmat lamm med potatisbullar. Silverkaka med jordgubbssylt.

LÖRDAG. Frukost: Biff à la Lindström; smör eller margarin; bröd, ost; kaffe eller te, vetebrod. Middag: Kokt röding med holländsk sås och potatis. Brulépuding.

Färschnitzel superb (f. 6 pers.). 12 benfria väl putsade färsköts-skivor av kottletraden (eller steken), salt, vitpeppar.

Till stekning: 60 gr. smör, kokt buljong eller vatten.

Garnityr: 2 palsternackor, 60 gr. smör, 1 knippa persilja.

Köttskivorna bultas lätt, saltas, peppras och stekas vackert bruna i smör, tills de äro möra. De läggs upp på varmt serverings-fat, och pannan vispas ur med kokande buljong eller vatten, som slås över schnitzeln. Palsternackorna ansas och kokas mjuka i saltat vatten, tagas upp och få rinna av väl. De skäras i 12 lagom stora skivor, vilka stekas vackert bruna och läggs en på varje schnitzel. Smör och hackad persilja blandas, och härav formas kulor, som läggs en på varje palsternacksskiva, vilket bör ske omedelbart, innan rätten skall serveras, så att ej smöret hinner smälta. Fatet garneras med persilja och rätten serveras mycket varm.

Små köttpastejer (f. 6 pers.). 100 gr. smör, 100 gr. mjöl, 1/2 ägg.

Köttstuvning: 2—3 kkp. köttrester av höns från söndagsmiddagen, 1 msk. smör, 2 msk. mjöl, buljong eller vatten och köttextrakt (se nedan), salt, vitpeppar, 1/2 ägg (kokt svamp).

Vad som hjälper för ett...

Ofta får man höra att vad som hjälper för ett, skadar på ett annat sätt. Är det icke hjärtat, så är det kanske i så många "ler fall magen, som icke tål de pulver, vilka förr ordinerades för reumatisk värk och nervvärk i allmänhet. Den medicinska vetenskapen har därför inriktat sig på att framställa ett smärtstillande medel, som icke har någon som helst skadlig inverkan på kroppens övriga funktioner. Detta medel föres nu i handeln under namnet "Globoid". Kom ihåg namnet!

Globoid är den bästa hjälpen mot förkylning, huvudvärk, reumatism, tandvärk, ischias, gikt, nervsmärtor o. d. Globoidtablettarna äro ovala och därför lätta att taga in. Användas på kliniker och sjukhus. Fråga Eder läkare om Globoid. Erhålles å apoteken (utan recept) i flaskor om 20 eller 40 tabl. å 1/2 gr. Pris pr flaska 1:25 resp. 2:40.

Terro Sko: Kräm

Glader är hon ut och går strax beundrare hon får, ty hennes fötter riktigt skina med Terro borstade så fina.

30 öre pr stor ask och stor tub.

Till pensling: ägg.

Smör, mjöl och ägg blandas som en vanlig mordeg. Den kavlas ut och sporras ut i runda kakor av en tekopps storlek. Köttstuvningen på vanligt sätt, eventuellt uppländad med hackad svamp. En matsked av stuvningen lägges på degkakan, en dylik lägges över som lock, och kanten tryckas till väl. Kakan penslas över med ägg, och pastejerna gräddas i god ugnsvärme tills de fått vacker rostbrun färg.

Liebigs köttextrakt och dess nära släktingar Oxo bouillon och dito tärningar äro gamla välkända saker för en husmor. Jag hörde nyligen en skicklig kokerska lovorda desamma under försäkran, att hon på inga villkor skulle vilja vara preparaten förut, och de följa träget med i hennes packning vid landsflyttningen.

För egen del använder jag gärna av gammal vana Liebigs preparat i matlagningen. Nu finnes det ju en mängd olika fabrikat av liknande preparater; och var och en bör ju pröva ut det bästa allt efter den individuella smaken, men man kan lugnt nämna de gamla välbeprövade Liebig-

produkterna bland de allra förnämsta i sitt slag.

Slånbarssoppa (f. 6 pers.). 1 lit. slånbar, 2 lit. vatten, socker efter smak, 1 1/2 msk. potatismjöl.

Slånbären äro bäst, då frosten "bitit" dem en smula, och slånbar böra aldrig kokas, då kommer för mycket med av dess beska syra, som kan bli så kraftig, att den verkar fullkomligt sammandragande på smaknerverna. En soppa på en dylik lag blir ingen delikatess. Slånbärens finaste smak och arom tillvaratagas bäst på följande sätt. Slånbären läggs i en kruka, och kokande vatten slås på dem. Krukan täckes över med en handduk och en tallrik och får stå till följande dag. Saften silas då ifrån, kokas upp och slås åter het över bären, som få stå övertäckta ytterligare ett dygn. Lagen tillvaratages nu, sockras och redes av som vanlig saftsoppa.

Grönsakstimbaler (f. 6 pers.). I kkp. kokta morotstärningar, i kkp. kokta gröna ärter, i kkp. kokta rödbetstärningar (utan ättika), i saladshuvud skuret i fina strimlor, 3 ägg, 1/2 kkp. gräddmjölk.

Beredning: Små pastejformar smöras och brödbeströs. Grönsa-

Husmödrar!

Nedbringa hushållsutgifterna och prova KAFFETILLSÄTTNINGEN

"SANA"

Är tillverkad av uteslutande vegetabiliska ämnen. Välsmakande! Hälso-samt! Besparande! Sana är förordad av läkare. — Använd Sanatillsättning, 1 del till 2 delar rostat och malet kaffe (1 paket SANA till 1/4 kg. kaffe). Er ekonomi och Er hälsa skola båda må väl därav. Övertygta Eder självt! Köp i dag ett paket om 125 gram å 25 öre hos Eder handlande.

En gång försökt, oundärlig!

Svea Kaffetillsättnings A.-B. STOCKHOLM Tel. 2257.

Partiederlag: Malmö: A.-B. Adolf Faxé. Tel. 4882. Göteborg: Olof Glenne & C:o, A.-B.

LJUNGS

Över hela Sveriges land är Ljungs Cacao känd och välkänd. — Varför? — Jo, därför att den i kvalité och smak är av den bästa, som kan erhållas, och i pris lägre än någon annan prima cacao.

OBS!

Burken är till färg och form lagligen skyddad. Kungl. Patent- och Registreringsverket Reg. N:r 593. Cacaon säljes i alla välsorterade speceriaffärer.

CACAO

Ljungs Cacao N:o 10 förpackas i burkar enligt vidståendes illustration. Burkarna äro pryddligt färglagda i ekmonster med guldränder. För att burkarna efter förbrukningen av cacao må kunna praktiskt användas, äro de fyra mindre sorterna försedda med olika inskriptioner av de vanligaste hushållsartiklarna.

PRIS: Burk om 1 hg. cacao ..... kr. 0:40 Burk om 1/4 kg. cacao ..... kr. 0:75 Burk om 1/2 kg. cacao ..... kr. 1:40 Burk om 1 kg. cacao ..... kr. 2:50 Burk om 5 kg. cacao ..... kr. 10:—

Eder hy

kan Ni vara viss om att få förskönad, om Ni dagligen använder världens två renaste och bästa hudcremer:

Pond's Vanishing Cream och Ponds Cold Cream.

Pond's Vanishing Cream påstrykes varje dag, innan man går ut, som skyddsmedel mot damm och smuts, väder och vind. Pond's Vanishing Cream gör huden mjuk, len och vit och förlämnar densamma ett utomordentligt friskt utseende. Pond's Vanishing Cream behöver ej ingäddas; den försvinner ögonblickligen, endast efterlämnande en behaglig doft av Jacqueminof Rose. Pond's Vanishing Cream är ett förträffligt underlag för puder.

Ansikte, hals, händer och armar böra varje afton ingäddas med Pond's Cold Cream, som är närande för huden. Pond's Cold Cream håller porerna rena, gör huden len och förlämnar en vacker och klar hudfärg. Pond's Cold Cream motverkar i högsta grad uppkomsten av rynkor.

Pond's Cremer befrämja icke | Pond's Vanishing Cream och härväxten. | Cold Cream erhållas överallt.

Gratis-prover.

Mot insändande av 20 öre i frimärken till porto och emballage sända vi Eder gratis provtuber av både Cold Cream och Vanishing Cream. Gäller en vecka från den 26/10-1/11 1924.

Pond's Generalagentur: Pilestraede 19-25, Köpenhamn K.

Pond's Cold Cream and Vanishing Cream

Barnkläder

för gossar och flickor. OBS! Endast bättre kvalitéer. Egen tillverkning av svenska varor.

NANCY CEDERBERG.
25 Västerlånggatan, Stockholm.

Beställ inte

Edra förstorningar genom ombud, utan vänd Eder direkt till en pålitlig firma. Vi utföra alla slags förstorningar.

N. & T. ANDERSSON
Drottningholmsvägen 7, Stockholm.
Telefon Kungsh. 4726.
Noggrant arbete. Billiga priser.

Just för Er

är Elfströms Svavel-Tjärtvävl den bästa toalett-tvälen. Varför det? — frågar Ni.

Den fyller på ett idealiskt sätt de krav Ni ställer på en god toalett-tvävl. Den är behaglig att använda, men den är samtidigt genom sin säregna sammansättning den bästa tvävl Ni kan välja för Er hy.

De milda och välgörande svavel- och tjärsustanser, som ingår i denna tvävl, rena hudens porer och stimulerar hudens celler och vävnader. Huden får näring och nytt liv. Hyn får färg och mjukhet. Även armar, hals och händer vinna i utseende och vithet.

Begär icke ensavveljtärvävl; begär Elfströms Svavel-Tjärtvävl. Den säljes överallt å 1 kr.

Tillverkningen står under kontroll av professorer i kemi vid Upsala universitet L. Ramberg

kerna ordnas i jämna lager. Äggblandningen hälls på. Ett smörpapper bindes över, och formarna gräddas i vattenbad i ugnen. De stjälpas upp på käl- eller saladsblad och serveras omedelbart.

Silverkaka (f. 6 pers.). 4 äggvitor, 1½ kkp. smält smör, 2 kkp. socker, 3 kkp. mjöl, 3 tsk. bakpulver, ⅓ kkp. vatten (saffran eller gul färg).

Äggvitorna röras med smöret, tills de bli pösiga, socker, mjöl blandat med bakpulver och vatten tillsättes (smeten färgas gul). Kakan gräddas i smörad och brödbeströdd form i medelvarm ugn.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Skulle Idun godhetsfullt vilja upplysa om, huruvida det i Stockholm finnes någon läkare som är specialist på hårsjukdomar? Hans adress? Tacksam för svar är

Adertonåring.

Svar: De flesta hudläkare sköta också hårsjukdomar. Ni behöver endast slå upp Stockholms läkarförteckning, som fås gratis å apoteken, så har ni där en lista på hudspecialister.

Fråga: Vad skulle Idun vilja råda mig att välja till draperi till mahognymöbel, klädd med matt grönt? Tapeter också gröna.

Vackra färger.

Svar: Något som mycket brukas till draperier är enfärgad bomullsplysch och om ni kan finna sådant i djup hallonfärg, skulle det nog passa till allt det gröna i rummet och till mahognyn. Men äro färgerna mörka och rummet behöver lättas upp föreslås ett draperi i grått linne broderat med vitt eller med flera matta färger.

Fråga: Var vänlig giv mig anvisning på god engelsk litteratur med svensk översättning. Tacksam för svar är.

Verkligt god litteratur.

Svar: God engelsk förströiselitteratur är: Om vintern råder — av A. S. M. Hutchinson. Skottspolen av Frances Hodgson Burnett. Böcker av William Locke, samt av gamla goda romaner. Robert Elsmere av Mrs Humphry Ward.

Fråga: Vi ha under sommaren (trots noggrann rengöring) haft obehag av loppor. Skulle någon av Iduns vänliga rådgivare veta något verksamt medel mot dylikt, vore ingen tacksammare än

Fru på landet.

Svar: Tag litet lysol i tvättvattnet till golvet och spruta med äkta indiskt insektpulver i springor och hörn, där de obehagliga parasiterna gärna lägga sina ägg.

Fråga: Kan Idun upplysa om fordringarna till skolidrottsmärket för flickor över 15 år. Tacksam för svar är

Skolflicka 16 år.

Svar: Om ni skaffar er Ugglas Idrottsbok får ni där uppgift på alla olika idrottsmärken jämte fordringar för att förvärva dem från 15-års ålder. Bokens fullständiga titel är Gustaf och Bertil Ugglas, Gymnastik och Idrott.

Fråga: Skulle någon odlare av Pelargonier (engelska) vilja ge undertecknad ett råd hur man skall sköta (vattna) nämnda blommor för att undvika att bladen gulna, ej blott ett och annat utan i oroväckande mängd. Att det på somliga blad börjar med en rodnad i kanten, som sedan sprider sig, tyder kanske på någon sjukdom? Mycket tacksam för snart svar.

E. W.

Svar: Bladens gulnande kan bero på olika orsaker: att växtexemplaret är för gammalt, att det fått alltför mycket vatten eller att det stått för varmt under vintern. Efter blomningen sättes

Varje husmor med intresse för saken får gratis från oss boken

“142 sätt att tillaga bananer.”

Pris i bokhandeln kr. 1:50.

Skriv till

A.-B. BANAN-KOMPANIET STOCKHOLM

Divi-
Hudcrème-Tvävl

den nya hudförsköningsvälen håller vad den lovar — ren och vacker by vid daglig användning. Vi garanterar det och Eder egen erfarenhet skall bekräfta att så är förhållandet.

M. Zadig's

Pris 75 öre.

Sen

Tvätt och Strykning

emottages. Gardiner tvättas, spänns och strykas. Tvättcentralen, Tunnelgatan 17, Sthlm. Tel. 22 59. Norr 1 17.

Sedan 50 år tillbaka

hava fabrikanterna av ENOS "Fruit Salt" ägnat hela sina resurser uteslutande åt detta preparat — och åt ingenting annat.

Denna långvariga, grundliga specialisering ger ENOS en rangplats utan like. Ingen efterrapning kan någonsin uppnå samma fullkomlighet, samma säkerhet, samma prisbillighet.

Med ENOS förekommer intet slöseri. Vartenda grand upplöses i kallt eller varmt vatten, allt efter behag.

ENOS "Fruit Salt"

För ung och gammal

Hellflaska Kr. 4:— Halvflaska Kr. 2:25
Till salu hos varje apotek, färghandel, ledande diversehandel m. m.

Gen.-ag. A.-B. Platin & Co., Stockholm. E6

ENO'S
"FRUIT SALT"
Det enda äkta fruktsaltet

SOM MAN BÄDDAR FÅR MAN LIGGA

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

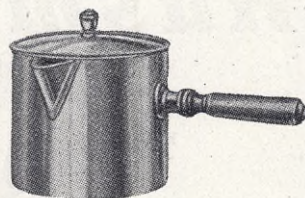
Täckfabrik Fjädderränserl

Hälsans hemlighet

är rätt så enkel, när frågan gäller en ursprungligen frisk kropps-konstitution: endast ett naturelligt liv! Vår "kultur" tillåter dock ej ett sådant naturelligt liv, utan befordrar snarare raka motsatsen, med påföljd att kroppens olika organ och speciellt nervsystemet ofta lider nära nog obotlig skada. Ett sådant angripet nervsystem förorsakar både individen själv och hans omgivning en mängd bekymmer och oro, missmod och ledsamheter! — I sådant fall bör 1 Sanokapsel intagas regelbundet varje frukost, då efter förvånansvärt kort tid nervsystemet återupprättats, aptiten återkommer och därtill även ny energi, arbetsförmåga och ett varje dag ljusare levnadsmod. Sanokapselerna erhållas å alla apotek och kemikalieaffärer.

Ensamförsälj. i Skandinavien:

Hara'd Westerberg & Co,
GÖTEBORG.

DEGEA

Kokapparater

Hållbara - Eleganta - Billiga

12050a ½ lit. .... Kr. 11:50
12051a 1 " ..... " 12:50
12056a 1½ " ..... " 15:—

Aterförsäljare erhålla rabatt.

Ensamförsäljare för mellersta och norra Sverige.

Elektriska Aktiebolaget
Skandia

Butik: Tunnelgat. 14, Stockholm.
Avd.-kont.: Umeå, Sundsvall, Åsersund, Geve och Karlstad.

"FAVORIT"
VANDENBERGHS
SMÖRBLANDADE
MARGARIN

Bordets förnämsta delikatess.
 Alltid nykärnat. ✪

FAVORIT

I valet av Eau de Cologne

ligger alltid ett uttryck för personlig smak, och den rätta bouqueten betyder så mycket för en kvinnas charm. Ni träffar alltid den förfinade smaken och visar prov på utpräglat gott omdöme, om Ni till Eder speciella väljer den deliciösa:

WB
 Eau de Cologne

pelargonerna undan på ett torrt, svaltt och ljusställe och vattnas mycket sparsamt. På våren planteras de om i större krukor eller tagas sticklingar, som nedsätts stadigt i småkrukor och hållas under glas. Vattnas någon gång med gödselvatten när de blivit stora.

Fråga: Skulle någon av Iduns läsare vilja ge mig ett råd om var en 62-årig änka efter folkskollärare, som är ensamstående, skulle kunna få ett hem? Finnes någon anstalt tillhörig staten där man kunde få betala för sig, har ej råd till mer än högst 100 kr. pr månad, är frisk men känner mig så ensam, ville därför komma i beröring med goda människor.
 62-årig fru.

Svar: Bland anstalter, där ni både får det bra och billigt nämnas Hemmet för Gamla, Enskede och Danviks hem utanför Stockholm med stor enskild avdelning. Lämna in er ansökan, och kan ni få muntliga rekommendationer, så mycket bättre. Men som det kan dröja innan ni får er ansökan beviljad, rådes ni att tills vidare inackordera er i ett trevligt hem på landet.

Fråga: Var i England kan en 25-årig elementarbildad flicka av god familj erhålla inackordering under 5 à 6 månader. Helst i kultiverad familj — möjl. pensionat, där lektioner i engelska kunna påräknas och tillfälle givets att deltaga i engelskt sällskapsliv. Helst vid kusten, t. ex. Folkestone. Mycket tacksam för råd och upplysningar även ungf. kostnader.

Forsta Utomlandsresan.

Svar: På Isle of White kan nämnas ett välrekommenderat hem, där unga flickor mottagas mot 63 sh. i veckan inclusive lek-

tioner. Det är hos miss Thornton, Thor-Tell, Totland Bay, Isle of White, England. Svenska referenser lämnas.

En annan adress nära London är Mrs M. Smith, "Easton" Links Road, Ashtead, Surrey. Även där svenska referenser.

Fråga: Vore tacksam för upplysning om det finns någon ej alltför vidlyftig handbok för:

1. Ledare av sångkör.
2. Ledare av mindre orkestrar.

Svar: En handbok i kördirigering finnes utgiven av *Anrep-Nordin*. Någon handbok i orkesterledning finnes ej på svenska, endast på tyska, och kan den rekvisiteras genom en musikhandel.

Fråga: Vilka äro utbildnings-skolorna för sjukgymnaster frågar *Blivande kvinnlig sjukgymnast*.

Svar: Gymnastiska Centralinstitutet, Stockholm, Dr. J. Arvedssons gymnastikinstitut, Odengatan 1, Stockholm, Sydsvenska Gymnastikinstitutet, Lund.

Fråga: Vore mycket tacksam få svar på följande frågor. Huru mycket kostar en kurs till handarbetslärarinna? Finns det flera olika kurser? Om det åtgår mycket lång tid? Om det är viss åldersgräns? Och i så fall hur hög? Var man skall vända sig för att vinna inträde? Om det finns särskilda handarbetsböcker för en handarbetslärarinna? Svar till *Mycket intresserad i handarbete*.

Svar: För att bli handarbetslärarinna måste ni genomgå ett seminarium. Sådana äro: Föreningen Handarbetets vänner och Hulda Lundins högre slöjdsseminarium i Stockholm. Utbildningstid 4 terminer. Kursavgift kr. 700.

Andrea Eneroths Handarbetsseminarium, Kommendörsgat, 32, Stockholm. 3 eller 4 terminer.

1:sta året 250 kr. pr termin, 2:dra året 300 kr. pr termin.

Inträdesfordringar: allmänbildning samt färdighet i hand-, klädd- och maskinsömnad. Ålder omkr. 18 år.

Dessutom finnas handarbetsseminarier i Göteborg och Uppsala. Vid seminarierna bruka handöcker tillhandahållas.

Fråga: 1) Vågar jag bedja om svar på följande? Då jag står ensam, har jag ingen, som jag vill fråga om denna sak. 1) En god vän till mig (manlig) förlovade

Läkare och sjukhus.

Effektiv sjukdomsbehandling med Radium.

Läkarvetenskapen hela världen över använder fortfarande radium till botande av ett stort antal sjukdomar som *gikt, reumatism, ischias, ryggskott, nervositet, nervsmärtor, sömnlöshet, sjukdomar i ämnesomsättningsorganen, blodbrist, åderförkalkning, ålderdomssvaghet m. m.*

Miradium innehåller äkta radium i vetenskapligt avpassade doser.

Använd därför MIRADIUM

Rekommenderas av läkare och begagnas på sjukhus.

Tag först Miradium-salt eller -pastiller och om så är nödvändigt senare de starkare miradium-tabletterna. Erhålls på apoteken å kr. 6,50 pr burk.

Gratis sändes boken om radiums användning och verkningar. Skriv till Miradium-officinen, Apoteket Vasens, Apoteksvarucentral Vitrum, Stockholm.

sig. Jag "kände" visserligen henne, vi hade varit tillsammans en gång på en bjudning, men det var också allt. Var det inte då rätt av mig att sända mina kort till honom? 2) Då jag i slutet av året skall offentliggöra min egen förlovnings, huru skall jag då rättast göra? Vi ha tänkt att endast först bekantgöra det i tidningarna, men huru skola vi sedan tacka för gratulationer? Visiter skola vi väl endast göra hos våra närmaste samt den intimaste vänskretsen. Huru skola vi sända våra kort? Ett av var till ogifta bekanta men huru till gifta? Tacksam för upplysning härom, lå jag inte gärna vill bryta etiketten, är *Babsy*.

Svar: 1) Om ni skickade två kort till honom var det all right — 2) Som tack för lyckönskningarna sända ni var sitt kort i samma kuvert till alla; även till släktingar och nära vänner innan ni gör era visiter hos dem.

Fråga: Jag har sedan 5 år tillbaka varit sjuk. Läkarna säga det beror på nerverna och reumatisk värk och göra det hela till en bagatell. Jag är vissa dagar så slut så jag tycker det skall vara alldeles omöjligt att orka något. Sen går det över men jag har mycket ont i hjärttrakten ibland. Jag arbetar på fabrik och är 45 år. Skall jag våga sätta tro till att jag ej har något farligt hjärtfel eller så? Har sökt 9 läkare på olika platser, alla säga lika. *God tröst*.

Svar: Jag förutsätter att signalen är en kvinna. Ni befinner er då i den levnadsperiod, som benämnes klimakteriet, vilket ni antagligen vet, vad det innebär. Under denna tid ske en del rubbningar i organismens inre sekretion, vilka bl. a. återspegla sig på nervsystemet och ge symptom därifrån i form av hjärtklapp-

ning, känsla av trötthet o. s. v. Det är nu dessa symptom som äro starkt uttalade hos er. — Det råd, jag därför ger er, är att ta det hela med ro och ej vara ängslig, att ni har "något farligare hjärtfel". Vore så fallet hade väl f. ö. 9 (!) läkare kunnat konstatera det.

Fråga: Eftersom vi ha ganska små inkomster och jag har mycket ledig, skulle jag gärna vilja företaga mig någonting för att öka inkomsterna. Hur vore det manne med bokbinderi? Är det dyrbart att lära det och anskaffa nödiga material? Är det ansträngande för kroppskrafterna? Jag är nämligen ej så stark, utan blir lätt trött. Är det svårt att få dyl. arbete och ger det god förtjänst. Mycket tacksam för upplysningar är *Läkarefru i småstad*.

Svar: Bokbinderi är ett arbete, som mycket bra lämpar sig som hemarbete, och om man ej utslutande är hänvisad därtill för sin utkomst behöver det ej bli så ansträngande. I svaret till "Elisabeth" i nr 36 nämnes om kurser, maskiner m. m. — Det är ej svårt att få bokbinderiarbete; man börjar med bekantskapskretsen, och sedan går det nog att få fler kunder.

BREVLÅDA

RED: S BREVLÅDA.

"Dels prenumeranter, dels lösummerköpare" upplysas om att Henning Bergers katt Zeppo är i gott förvar och om vård hos hans aushållerska som förresten snart flyttar till Stockholm.

KALODERMA
RIS - PUDER
GELÉE
TVÅL

FÖR HUDENS RATIONELLA SKÖNHETSVÅRD
F. WOLFF & SOHN, KARLSRUHE i. B.

Det existerar ej något mera uppfriskande än **CARUSO** tabletterna

Wundermanns Senap rekommenderas
WUNDERMANN'S FABRIKER
NORRKÖPING

Mathilda Staël von Holstein
Led. av Sveriges Adv.-samfund.
Malmorgsgatan 3, STOCKHOLM.
Famijlerätt. Hyresärenden.
Testamenten. Bouppteckningar.
Förfrågningar från landsorten besvaras omgående.

NORMANS
GLAS och PORSLIN
billigt.
Hantverkargat. 32, Odengat. 41,
Styrmansgatan 11, Stockholm.

En delikatess för smörgåsbordet

Arboga smörblandning "Mejerit"

Priset en bagatell i förhållande till den utsökta kvaliteten!

En väljande kvinnas ABCD.

I tävlingen om ett Damernas Alfabet har utom marginalen lämnats följande skämtsamma rim där hela alfabetet fått släppa till begynnelsebokstäver:

Alla ha' vi väl fått höra
Bönder, sossar, höger, flera tala
Cyniskt om den andra parten!
Dömt varandra ha' de alla gjort.
Endast själva alltid handlat som sig bort!

Försvaret har satt mången själ i lågor!
Gudsfruktan. Det ordet rört upp vågor!
Högerns stridstrumpet det åstadkommit har.

I mening att min rösteplikt fullgöra
Jag går till rådhusalen. Se men inte röra. Stans'
Kaptenska träder in
Ler förbindligt åt Majorskan
Ni kan tro vår' sta' har societet

O, hur ändras inte "en dels" mening
På en ganska liten tid! Nyss det ansågs högst oqvinnligt — och dessutom till att Rösta har en kvinna icke tid. Hon skall sköta hemmet, — koka välling —
Skvallra. "Söta du", det är så många

Ting som måste granskas!
Usch! Kantänka! — Nu parollen lyder: fram till
Valet böra alla kvinnor gå! Hur det blivit comme il faut?
"X" Tyd det! Jag det lösa ej förmår.

Ystadskvinnor upp till Haparanda dito. De som dyrka
Z. Höglund intill Trygger. Alla fram till urnan gå.
Å så stiltigt, tänk om ett mandat man kunde få!
Änteligen börjar valet. Arma fosterland ditt
Öde det består i vita lappar små.
Katarina.

Med förenade krafter.

Skiss av Dolly Roth.

Det sista ljudet av den bortrullande vagnen hade dött bort och tystnaden vilade tryckande över det stora rummet.

Otto Hegern stod vid fönstret och blickade sorgmodigt ut över det våta, gråa höstlandskapet, där man endast såg de nyplöjda åkrarna framskymta mellan de avlödade, skelettartade träden. En flock kajor flög skriande över gårdsplanen och slog sig flaxande ned på flygelns branta tegeltäckta tak. Några brokiga duvor lämnade platsen fri för detta snacksälla lag och skyndade bort till det närbelägna duvslagets lugnare fristad.

"Magda, gråter du?" frågade han och vände sig till en ung flicka, som med armbågarna stödda mot spiselkanten, gömde sitt ansikte i händerna.

"Varför skulle jag gråta? jag är alltför tacksam för den utgång som detta fått, och det kännes mycket lättare nu, sedan vi erhållit en klar översikt på ställningen och fattat vårt beslut, än att gå omkring uti en plägsam ovissheit, liknande den, vi haft under detta sista halvår."

"Rätt så, Magda; men det gör mig mest ont om dig, ty du får svårare än jag, att finna dig uti de ändrade förhållandena men jag lutar på ditt mod och ditt förstånd, och jag är viss om, att de ej skola svika dig. Jag förebrår mig bittert min stora egoism, som vält halva bördan på dig —"

"Otto! jag ber, ej ett ord vidare härom; jag känner min skyl-

LUNDINS

Jenny

MED OBETYDLIGT ARBETE
få linoleummattor, bonade möbler och golv en varaktig och vacker glans, då de bonas med

GAHNS BONVAX.
Absolut fritt från frätande eller eljest skadliga ämnen.

NAMNET GAHNS
ÄR EN GARANTI FÖR
FÖRSTKLASSIGT FABRIKAT.

TILLVERKARE:
HENRIK GAHNS AKTIEBOLAG, UPSALA
KUNGL. HOVLEVERANTÖR.

Billiga Pälsverk

Till Källbloms pälsvaruaffär styr dina steg i dag!
En mängd modeller finnas där och skinn av alla slag.
Om du till Källbloms gör en titt, så kan du lita på, att varorna ha' stiltigt snitt och skinet skall bestå.

PÄLSVAROR emottagas till renovering. Ett fint, modernt, välgjort och billigt arbete garanteras.

PÄLSKAPPOR och Pälsfoder verkligt billigt. Lösa skinn till engrospriser.

Källbloms Pälsvaruaffär
Upplandsgatan 42,
STOCKHOLM.

MINA DAMER!

Eder elegans, hälsa och trevnad är beroende av en korsett, som motsvarar Eder figurs individuella krav. Låt därför sy Eder korsett i **KORSETT-SALONGEN**

Erhålls 3 dagar efter mättagning
Gör ett besök Regeringsg. 22, 1 tr., eller ring Norr 50 66 för demonstration i Eder bostad.
FRU GERDA MALMBORG
Stockholm.

Strumpstoppning med maskin.

En nyuppfunnen billig och praktisk hastighetsstoppare som envar bör förskaffa sig.

En firma i Malmö har nyligen utsläppt i marknaden en liten praktisk apparat, benämnd "Stickstrumpan", för stoppning av strumpor, trikkävaror, linne och vävnader av alla slag.

"Stickstrumpan" är genom sitt kvalitetsarbete en för varje hushåll oumbärlig, praktisk och oövertäfflig artikel.

Under det att förr stoppning av strumpor och uppbyggnad av linne ofta för husmodern var ett mödosamt och besvärligt arbete, blir det numera med hjälp av hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ett rent nöje. Det arbete, som förr tog timal i anspråk, utträttas med hjälp av "Stickstrumpan" på några få minuter. Handhavandet av apparaten är så lekande lätt att var och en genast kan påbörja att arbeta med densamma. Varje litet barn, ja, t. o. m. personer med svaga ögon äro i stånd att med hjälp av "Stickstrumpan" utföra det finaste arbete. Apparaten fördelar och den tidsbesparing som uppstår genom användandet av densamma kan icke nog framhållas. Den med apparaten utförda, regelbundna vävningen kan omöjligt jämföras med ett för hand utfört arbete. Det besvärliga och tidsödande handarbetet bortfaller om Ni använder Eder av "Stickstrumpan". Hastighetsstopparen "Stickstrumpan" ägnar sig för all slags stoppning, från finaste linne till de grövsta yllestrumpor. Gammalt upprepingsgarn kan användas lika gott som nytt.

"Stickstrumpan" inbesparar tid, arbete och pengar och bör ej saknas i något hem.

Apparaten, väl emballerad och försedd med påbörjat provarbete samt utförlig bruksanvisning, erhålles för det billiga priset av kronor 3:90 plus frakt, och råda vi envar som ännu ej förskaffat sig densamma att genast tillskriva fabrikanter. Adressen är endast Sydsvenska Maskinimportören, Avd. 12, Malmö.

Firman antager även agenter å alla platser mot hög provision och fast lön. (Annons.)

dighet, en skyldighet, som härvidlag är min rättighet och du vet min vilja. — Kom och sätt dig här och låtom oss hellre tala om vår närmaste framtid; det är sista gången under många år som vi båda sitta här vid hemmets hård."

"Således, Otto, om tio år kan allt vara avvecklat?"

"Ja, men under dessa tio år äro vi så gott som medellösa, ty de få hundra kronor, som bliva över, måste ju Lindberg och Brita hava som vederlag, för att de sköta om byggnaden, så att den ej förfaller. Jag har ju varit nog lycklig, att tack vare vår mors relationer, kunna få träda i österrikisk tjänst och av min officerslön måste och skall jag kunna leva, men för dig, Magda, måste det kännas ännu svårare!"

"Varför? Jag har ju genom fru Tornberg fått plats som guvernant hos brukspatron Lernström, mot en lön av 600 kr. och allting fritt, såsom det heter. Måhända äro dessa fördelar bättre än din officerslön?"

"Ja kanhända det", suckade Otto, "en grevinna Hegern guvernant!"

"Ja och en greve Hegern, f. d. gardesofficer, löjtnant vid ett obemärkt österrikiskt trängregemente", skämtade Magda!

"Varför antog du då ej faster Eleonoras anbud att bo hos henne?" frågade Otto, överseende hennes infall.

"Faster Eleonoras och min karaktär! Så länge som jag har förmåga att arbeta, äter jag ej nådebröd. Förresten vi äro ju bägge unga du och jag; när skola vi vara arbetsamma om icke nu och om tio år. Du har ej rättighet att låta tanken på mig följaga ditt mod, Otto!"

"Nej du är så modig Magda, kära syster, min hjälp och tröst", svarade Otto och smålog sorgset.

"Alltså skiljas våra vägar i morgon", fortsatte Magda, "du reser till ditt lilla gränsnäste för att exercera soldater och jag till urskogarna för att läsa abc. Tänk att, våra reskassar bestå utav de pengar, som vi som barn till födelsedagar och andra högtidsdagar erhöilo till skänks av onklar och tanter. Minns du när vi satte dem i sparbanksböckerna, och minns du den gången, då du absolut ville köpa ett positiv?"

Otto skrattade och det ena förtroliga "minnes du" avlöste det andra och sinnesstämningen blev gladare, så glad att när gamle Lindberg med darrande knän och sorgen uppsyn kom med matbud, stannade han förvånad på tröskeln; — han såg sitt älskade herrskap skratta och skämta, något som ej hänt på långa tider.

"Kanhända greven och fröken vilja nu äta middag?" frågade han med sin av ålder darrande stämma.

"Ja, hederlige Lindberg, låtom oss nu få vår sista middag", svarade Otto glättigt.

De gingo in uti den stora dystra matsalen med sina tunga ekmöbler, panelade väggar och många familjeporätt.

"Hör du mamma", sade härads-hövding Tornberg, där han satt uti sin svartlackerade gungstol och rökte förnöjd holländsk knaster ur sin gamla buxbomssnugga, föreställande Napoleon den store med trekantigt hatt, "det är likväldigt gjort av Hegerns på Björkeby. I morgon resa de därifrån, ty hellre än att sälja stället och därigenom kunna ernå en relativt sorgfri ställning, föredraga de att gå från hus och hem under en period av tio år, för att själva förtjäna sitt uppehälle. Som deras fars gamle vän, har jag lovat att hjälpa dem efter min förmåga och därför administrerar jag det hela under denna tid."

"Men hör du pappa", frågade

RUNA

högsta märket
smörblandning

är en beprövad vara, som fått hus-
mödrarnas förtroende och håller
vad den lovar. Pris kr. 2.50 pr kg.

Nya Margarin A.-B. Svea.

Innan någon av familjens kvinnliga medlemmar ekiperar sig för hösten och vintern, gör ett besök i våra avelningar för

DAM-, BARN- och BACKFISCHKONFEKTION

MEETHS

Hela vårt stora lager är för säsongen inkommet, varför vi kunna erbjuda våra kunder de sista nyheterna.

Malmö

GALOSCHER

RYSKA
GUMMIFABRIKS A.-B.,
MALMÖ.

Enastående hållbarhet
Utomordentliga passformer
Prydligt och omsorgsfullt arbete

NEN:s kontrollerade tuberkelfria **BARNMJÖLK** i förseglade glasflaskor

För återförsäljare:
Telefoner: 70 41, Norr 70 41

Almenta

Verksamt, kraftigt stärkande och med bästa resultat givna specialmedlet att återvinna lunghälsa vid lungot. Ingreper radikalt förbättrande på kroppens näringsstillstånd genom sin allmänt stimulerande verkan.

Pris kr. 3:55 pr originalförpackning.

Boken om **75** tusendet, Almenta, = sändes gratis.

Fru HEDVIG LINDHOLM,
Upplandsg. 68—149, Stockholm.

Den betydande tillförseln av hälsogivande vitaminer genom Almenta är i första hand vad som erfordras just vid tuberkulos, infektioner, engelska sjukan (rakitis) och i uppväxtåldern hos barn.

TRICOPHEROUS

är världens förnämsta **Härmedel** och överträffas icke av något annat liknande preparat

Pris pr fl. 3: 25.

Erhålles hos alla 1:sta klass Parfymeri, Damfrisering och Drogaaffärer. Ensamt. för Skandinavien: Madsen & Vivel, Köpenhamn.

Oatine

NI KAN ALDRIG UNDVARA HUDVARD, FÖLJ BLOTT DEN BÄSTA METODEN och använd den säregna cremen OATINE och resultatet blir mycket gynnsammare. Reningsförmågan är stor, smutsen drages ut ur PORERNA och hudens skyddande är enastående. Varje dag ingnides OATINE och avtorkas igen och härigenom bevarar Ni den så efterlängtdade klara, sammetlena, mjuka huden. Begär uttryckligen OATINE "Vit creme — grön burk" och tillbakavisa alla efterrapningar. OATINE fås överallt i tub eller burk å Kr. 2: 50 samt i stor burk med tredubbelt innehåll Kr. 5:—.

mild och välgörande, uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och välluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. Fås i burkar å Kr. 2: 50 och Kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY A.-B., London, Paris & Stockholm

Nederlag: Luntmakaregatan 79, STOCKHOLM. Tel. Vasa 142 24.

fru Tornberg, och bet tankfullt av en envis trådände, som ej ville låta inträda sig i nålen, "huruledes har det kunnat gå så illa för dem?"

"Dåliga affärer vid faderns död, dåliga tider dazuo och litet oförstånd härtill. Otto Hegern är visserligen en präktig pojke och som vi nu sett mycket förständig, man han nekade sig ingenting, Magda likaledes dyrbara vanor, ser du! Lyckligtvis fingo de ögonen upp innan det var för sent och då fick man se vad slags timmer det var i syskonen. Andra skulle givit det hela på båten och sålt egendomen, men se nej! kommer aldrig i fråga. Sälja Björkeby, som så länge gått från far till son. Hellre arbeta och slita! Näja jag klandrar dem ju ej och de äro ju unga och friska, han är väl 27 år och hon 24. För Otto går det nog, men om Magda gör det mig ont. Fy f—n att vara guvernant!"

"Hå, hå, ja ja!" suckade fru Tornberg och synade bedrövad en trasig serviette, "jag har ju rekommenderat henne till fru Lernström och sagt att hon tillhör en aktningvärd familj, men att hon ej konditionerat förut. Hegern är ju ej något särdeles ovanligt namn och de behöva således ej veta att hon tillhör den grevliga familjen. Fru Lernström är ganska besvärlig, men detta skrämde ej alls Magda. Stackars liten, hon vet ej vad som väntar henne", jämrade sig fru Tornberg som själv varit guvernant i femton år och varit det troligtvis ännu, såvida ej Tornberg med vilken hon varit förlovad i sammanlagda sjutton år äntligen fått sig egen domsaga.

"Som sagt", fortfor härads-hövdingen, "Otto reder sig nog; han lär vara en kunskapsrik och duglig officer. Men bägges tröst är, att när de tio åren äro förbi, äro affärerna så rangerade och skulderna betalda, så att de troligtvis kunna återvända till Björkeby och det är naturligtvis denna tanke, som uppehåller deras mod. Vet du mamma jag ser av fru Lernströms brev, att hon uppfattat Magdas namn såsom Hegner; låt dem bliva i denna villfarelse. Värmland ligger långt härifrån och däruppe i skogarna träffar hon nog ingen bekant från forna dagar."

"Ja, det är väl så gott detta", menade fru Tornberg, "jag skall säga henne detta. Det är svårt nog för en fattig flicka att förtjäna sitt bröd, men ännu svårare måste det vara för en förvand grevinna, som blivit fattig."

Dagen därpå satt Magda uti järnvägskupén på väg till sitt nya hem. Sedan hon tillvinkat sin broder och Tornbergs ännu ett farväl och det bortilande tåget ryckt henne från dem, förlorade hon sin tillkämpade fattning och gav fritt lopp åt de mödosamt tillbakaträngda tårar, som så ofta hotat att springa fram. Det var henne en sann lisa att befinna sig ensam i kupén och sålunda få låta sitt betryckta sinne.

Men det var ej länge som modet svek henne, ty efter en stund torkade hon sina ögon och började att med mera fattning se framtiden an.

Hon kände en viss ängslan vid tanken på de plikter, hon åtagit sig, men medvetandet av den värdade uppfostran, som hon fått och sin lätthet att flytande tala flera språk, parad med en stor världsvana, ingav henne åter en viss självförtrostan.

"Min världsvana", tänkte hon småleende, "den bliver mig måhända i många avseenden mera till besvär än till nytta; måtte jag nu ej alltför ofta glömma, att jag är Magda Hegner efter fru Tornbergs säkerligen mycket praktiska råd."

Efter en lång tröttsam järn-

AKTIEBOLAGET
GÖTEBORGS BANK

GÖTEBORG

Grundad 1848

STOCKHOLM

Egna fonder Kr. 78,750,000.

NOTARIATAVDDELNINGEN

ombesörjer boutredningar, arvskiften, upprättande av testamenten, äktenskapsförord och andra legala handlingar.

Vid Reumatism,
Huvudvärk,
Gikt och Ischias

såväl som vid
influenza, och
smärtor av alla
slag, verkar
TOGAL snabbt
och säkert.

Togaltablet-
terna utskilja
starkt den skad-
liga urinsyran

ur kroppen och går sålunda till
själva roten av det onda. Togal
anbefalles varmt av många läkare
och kliniker i Europa. Det efter-
lämnar inga skadliga biverkningar.
Smärtorna lindras omedelbart, och
även sömnlöshet bekämpas med To-
gal. Tillhandahålles av apoteken.

**Mellins
Food**

är en världsberömd,
lättsmält kraftnäring för
barn, ammande mödrar,
konvalescenter och ålder-
stigna samt för personer,
som lida av mag- eller
tarmsjukdomar. Förör-
das av läkare. Köpes
i apotek, speciell- &
drogaffärer.

Vacker ungdomsfrisk hy
får Ni av

Björkbalsam.

I ett föredrag om skönhetsvård yttra-
dr. Junger: "En skön hud är den yttre
förklaringen av den inre fysiska män-
niskan. Har huden frisk och livlig färg
förhöjes isynnerhet hos kvinnan skönhe-
dens glans. Björkbalsam är ett av na-
uren själv erbjudet medel och dess till-
förlitliga verkan förklaras av de för hu-
len välgörande aromatiska och eterisk-
oljor den innehåller. Av alla av mig
kända skönhetsmedel förtjänar Björkbal-
sam företräde.

Pris pr flaska Kr. 4: 50.

Parfumerie Royale

Vasagatan 42, Stockholm.

vägsresa anlände hon till sin be-
stämelseort, där hon fann en
vagn, som skulle föra henne den
tre mil långa vägen till Bräck-
linge bruk. Hon glömde sin trötthet
och sina sorgliga tankar vid
åsynen av det vackra landskap
som upprullades för hennes
ögon under den långa kör-
turen. Det var för henne en vila
att vara här uppe i de stora tysta
skogarna långt från världslivets
buller, detta världsliv som hon
förr älskade så högt, men som nu
de senare åren varit henne
nästan till en plåga. Denna
värld, denna obarmhertiga, hjärt-
lösa världen!

Vagnen svängde upp och hon
såg framför sig en stor vit byggnad
med sidoflyglar och brutna
tak; murgröna slingrade sig upp
åt väggarna och några stora av-
lövade hängbjörkar bildade en
mäktigt grupp på den stora gårds-
planen. Vagnen stannade fram-
för trappan och med klappande
de hjärta steg hon ut.

Två år hade förflutit sedan
Magda kommit till Bräcklinge.
Hon hade så småningom vant sig
vid sin underordnade ställning.
Lernströms voro vänliga och
hyggliga människor. Visst hade
fru Lernström till att börja med
försökt att förbittra Magdas dag-
liga tillvaro genom tusende små-
saker, men Magdas lugna för-
nämna sätt hade verkat imponerande
på henne och eftersom
småflickorna formligen dyrkade
sin guvernant och brukspatronen
var belåten, gömde hon inom sig
själv sitt missnöje, som egentligen
var alstrat av en slags avundsjuka.
Fru Lernström, född Lagercrona
var en veritabel fröken, till att finna
i Adelskalendern och således kände
hon sig i kraft av denna sin privilegierade
ståndpunkt, ofantligt höjd över
Magda Hegner, barnens guvernant,
vars ståtliga yttre och förnämna
sätt ofta retade henne.

Otto v. Hegern trivdes bra vid
sitt regemente; affärsavvecklingen
gick sin gång och häradshövding
Tornberg lämnade tillfredsställande
rapporter om ställningen på
Björkeby, men dessemellan kände
dock syskonen en okuvlig hem-
längtan, en känsla som det dock
aldrig tillstodo för varandra.

Magda hade dragit sig ifrån
allt umgänge med de människor
som ofta voro på besök, på det
gästfria Bräcklinge. Hon hade
varken håg eller lust därtill, men
en gammal egendomsherre, som
ofta kom dit hade ingivit henne
stor sympati och med honom sam-
talade hon alltid en stund när de
träffades. Brukspatronen skämtade
smått med henne därom.

En dag då den gamle herren,
vars namn förresten var Stenow,
som vanligt kom till Bräcklinge
had han Magda spela något för
 honom. Han var mycket road av
musik och njöt alltid av att lyssna
till hennes spel.

(Forts.)

**Vad blom-
morna säga.**

Blomvänner kunna få höra sådana
frågor: "Hur bär du dig åt, som har
så vackra blommor!" En blomvän
svarade: "När jag pysslar om mina

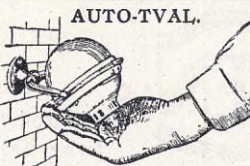
blommor, känner jag med dem som
levande väsen. En vissnande blom-
ma berättade hur klen hon var. Då
"jag sporde orsaken sade hon: "kru-
kan är olämplig, godset och glacerin-
gen äro för täta, mina rötter erhålla
ej den luft de behöva, jag kvävs. Kära
husmor", sade hon bedjande, 'det finns
nu en sorts krukor, 'Roslagskrukor'
heta de, som äro så bra för blommor.
Je lämna tillräckligt med luft åt rötter-
na. I dem kunna vi 'andas' och trivas.
Därtill äro de vackra och pryda både
oss och hemmet." — Längre hann hon
ej, förrän en varm tår föll på hennes
vissnade blad och husmor lovade att
genast skaffa ROSLAGSKRUKOR till
alla sina blommor. Så går det när
blommorna förstas. Vidare upplyste
blomvännan att Roslagskrukor och
blomvaser m. m. tillverkas av A.-B.
Roslagens Glaceringsverk i Norrtälje.
De röna en enorm efterfrågan av hus-
mödrar landet runt och äro lämpliga
gåvor när namnsdagarna komma. Finns
ej, så bed Eder handlande genast
rekvidrera dem från fabriken. Katalogen
och prislista gratis.

KORSETT, bekväm, väl-
elegant utfores efter Edra egen mat
till ungefär samma kostnad som en
färdig konfektionskorsett, vilken aldrig
kan passa och därför alltid åsamkar Ele-
strenad H. s mig beställd korsett fram-
häver dessutom de vackra linjerna i
Eder figur. Be-krv i brev Edra ö sk
tingar (hur mycket den får kosta) och
ygprover (nåmn färg!) sändes då gratis
ämte bekrivning huru måten tagas
O. ÖBERG, Braheg. 32, 3 tr., Sthlm.
(Tel. Ö. 1925). *Skriv i dag!*

VIKING
GULOPLATERADE
UR-KEDJOR
VARANTIGAST SMÅFULLAST
BILLIGAST
I parti hos Sveriges Ur-
makare A.-B., Sthlm.

Husmödrar!

AUTO-TVÅL.

Medelst denna automatiska anordning
besparas 50 % å tvålförbrukningen.
Det är även hygieniskt.

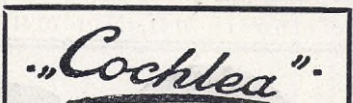
AUTOTVÅLNEDERLAGET,
Birger Jarls. 42, Sthlm. Tel. 31190.

Kompletta

Barnkläder

för gossar och flickor i alla åldrar. Krå-
kor och Bahytter sys även om tillbehör
finnes. Elegant och välgjort arbete.

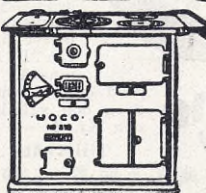
E. NORÉNS BARNKLÄDERSAFFÄR
44 Karlbergsvägen 44, Sthlm.
Allm. Tel. Norrr 147 94.

"Cochlea"

Pat. reg. n:r 28597. Världens
bästa o. finaste hörapparat. Reg-
lerbar i 10 styrkegrader. Begär
katalog och intyg.

MALMÖ BANDAGEETABLIS-
SEMENT
Försäljare för Stockholm: Major-
skan Junis Petersohn, Rådmang. 9.

Effektivaste
värmelednings-
spisar.

WOCO

Begär offert.

WOCO-VERKSTÄDERNA, Motala.

Solsken i ditt hem får de som putsa
diskbänken med "ZINKSOL"
Nya Zinksolfabriken, Örebro.

Bensintvätta

På 2 å 3 dagar Dräkter
och Kostymer.

Norrköp. Kem. Tvätt

9 Hötorget (nedom Hal-
len). 4 Hantverkaregat.
Stockholm. Tel. 12 29.

**Akta spetsar, Kinesiska
broderier och Kuriosa**

G. H. JOHANSSON.

Grevturegatan 34 A, Stockholm.

Tel. Norr 402 04.

Allt handgjort. Billigaste priser.

Spirella-korsetten

FRU MARIA LINDQUIST

Vallingatan 17, n. b., Sthlm. N. 110 09.

Missprydande hårväxt

behandlas med elektrolys. Enda rätta
behandlingsmetoden. Behandling med
paster och salvor äro humbug. Pris pr
gång 5 kr. Drottningg. 81 A, Sthlm.
11-5. Norr 34 41. Fru M. v. Mickwitz.

Polkahår

klippning och skötsel för damer och
barn utföras som specialitet först-
klassigt i alla moderna modeller.

Tegnér's Damfrisering

Ingrid Paerón.

Luntmakareg. 99 2 tr. Stockholm.

Tel. Vasa 18889.

Piska

och Renovera MATTORNA
vid Saltsjöbadens Kem. Tvätt.

Sjuksköterske Klänningar

ESTER WELIN, Uplandsgatan 19 A.
Stockholm. Telef. N. 91 72.

Massage, omsorgsfull, erkänd

god behandling. Flerårig praktiskt er-
faren ex. sjukgymnast. Bästa ansedda
referenser. Frkn Strömberg. Sö. 66 56.

**LÄMPLIG
PRESENT**

Carl Larssons praktverk

**"SVENSKA KVINNAN
GENOM SEKLEN"**

10 FÄRGTRYCKSPANSCHER

Inbunden med av konstnä-
ren komponerad pärm.

Kr. 5:—

Portofritt mot insänd likvid
i postanvisning.

IDUNS EXPEDITION
STOCKHOLM

ANTIKA MÖBLERINGAR

ombesörjes bäst genom

HULTKRANTZ RENOVERINGSATELIÉR & KONSTHANDEL
Mästersamuelsgatan 7, Stockholm. Tel. 304 27.

Köper och försäljer även i kommission.

Mangla hemma

på en Norrahammars hus-
hållsmangel. Den är stabil
och hållbar, utför ett syn-
nerligen gott arbete, finnes
alltid och bekvämt till
hands, sparar strykning
och mycket arbete. På
kort tid betala sig

NORRAHAMMARS

Hushållsmanglar

Filtar och Schalar

absolut största sortering och billigaste
priser i Arvika Spinneri Affär, Oxtorgs-
gatan 9 A, Stockholm. Tel. 163.

AKTIEBOLAGET SYDSVENSKA BANKEN

Inbetalt aktiekapital Kr. 34,000,000:—

Huvudkontor: Malmö.

Mottager insättningar å Depositions-, Kapital- och
Sparkasseräkning till högsta gällande ränta.

Fullständig bankrörelse.

Rottingstolar iflätas.

Hantverkshemmet för blinda kvinnor
Klara Ö Kyrkog. 3, Sthlm. Tel. 133 71

Lediga platser

och

Platssökande

återfinnas i B-numret.

Linnet är en
av våra äldsta
kulturväxter.

Särskilt är HELSINGLANDS-linet av ålder högt värderat och HELSINGLANDS-garnet är känt icke endast i Sverige utan långt utom landets gränser såsom varande starkt, jämnt och utomordentligt vackert blekt. En av anledningarna till att HOLMA duktyger, servietter och handdukar i damast, jacquard och dräll blivit så värderade för sin mjukhet, glans och slitstyrka, är också med säkerhet den, att HOLMA använder HELSINGLANDS-garnet i sina vävnader. Den erfarna husmodern köper därför

HOLMA

LINNEVÄVNADER

DUKTYGER

SERVIETTER

HANDDUKAR

LAKANSLÄRFT

HOLMA fabrikat säljes hos välförsedda vävnads- & manufakturaffärer.

Obs!

Holma äkta endast med ovanstående varumärke "RIDDAREN I GRÖNT FÄLT"

HOLMA-HELSINGLANDS LINSPINNERI- & VÄFVERI A.-B., MADÄNGSHOLM och FORSA.

**Mors lilla
hjälpreda**

skall ut och köpa smör.

För henne existerar intet annat smör än **Mustads Bästa-Växt**. En smörgås med Mustads Bästa-Växt är det godaste hon vet.

Handlanden skulle försöka ge henne ett annat märke och sade att det var lika bra.

"Då har farbror inte smakat Mustads", sa lillan och gick till en annan affär.

**Den som en gång prövat Mustads
köper aldrig något annat.**

Krantz

Höganffon

9/10
av arbetet

med tvätten stryker Ni ett streck över, om Ni tvättar med

N A B O

— det självverkande tvättmedlet med bensin —

enligt bruksanvisningen, varvid smutsen löser sig av sig själv.

Den vid Nabo-tvätt sparade tiden kostar enligt gängse timplenning mera än vad Nabo kostar i inköp.

Nabo-tvätt är alltså gratis-tvätt!

HAPPACH'S INDUSTRIAKTIEBOLAG
MALMÖ

Det naturliga medlet

för att stärka barnet och giva det motståndskraft mot engelska sjukan, skrofler, förkylningssjukdomar och bleksot har sedan gammalt varit fiskleverolja, och nyare tids vetenskapliga undersökningar ha funnit en naturlig förklaring till detta förhållande i fiskleveroljans rika vitaminhalt.

Om oljan är den utsökt fina, välberedda vara, som säljes under namn av Möllers Hydroxylfria Fiskleverolja, intages den oftast med begärlighet av de små.

Möllers Hydroxylfria Fiskleverolja i föreskrivna doser tillför varje klen organism de värdefulla, lätt-smälta näringsmedel samt vitaminer, den i andra former har svårt att tillägna sig.

Möllers Fiskleverolja

— Hydroxylfri —

Pris pr flaska kr. 1: 80. Till salu å alla apotek samt hos färg- o. kemikaliehandl. Erhålles endast på originalflaskor.

YVY

1:-kr.

YVY

byter man gärna ut
mot
en

YVY

AB
YVY-
FABRIKEN
YSTAD

YVY

Förny

ebbe

PROFESSOR F.

Som pricken

över "i"

Stenud

Som pricken över "i"

är RICH'S kaffetillsättning för kaffet. Den framhäver kaffets fina arom och minskar förbrukningen. Den senaste prisförhöjningen på kaffe betyder ingenting, om Ni använder RICH'S, ty då får Ni billigare, hälsosammare och på samma gång bättre kaffe än förut.

Köp ett $\frac{1}{4}$ kg. kaffe av samma sort, som Ni förut använt, och blanda 1 paket ($\frac{1}{8}$ kg.) RICH'S kaffetillsättning häri. Ni inbesparar 20 % å priset, och då RICH'S gör kaffet 20 % drygare, blir den verkliga vinsten 40 %. Detta betyder åtskilligt för en husmoder, som kanske förut haft svårt, att få hushållspengarna att räcka till.

Men se till att Ni får *just RICH'S kaffetillsättning.*

"Gör som jag — Drick RICH'S!"

A.-B. ALFRED BENZON & Co
MALMÖ - STOCKHOLM - GÖTEBORG